

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

2η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ,

ΠΡΑΞΕΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

1η Τροποποίηση, ΕΔΠ 14/29.05.2019 - έκδοση εγγράφου 2.0

ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 19 «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER (ΤΑΠΤΟΚ – ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)» ΤΟΥ ΠΑΑ 2014-2020,
ΥΠΟΜΕΤΡΟ 19.2: «ΣΤΗΡΙΞΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (LEADER/CLLD)»

ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΑΦΟΡΑΣ : ΝΗΣΟΣ ΛΕΣΒΟΣ

Ο.Τ.Δ. : ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. (ΕΤΑΛ Α.Ε.)

ΔΡΑΣΕΙΣ

19.2.1	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
19.2.2	ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΕ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΧΕΣ Η ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ
19.2.3	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
19.2.6	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΩΝ
19.2.7	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ

ΝΗΣΟΣ ΛΕΣΒΟΣ,

«ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ»

ΕΡΜΟΥ 4, ΜΥΤΙΛΗΝΗ 81 131, ΛΕΣΒΟΣ- ΕΛΛΑΣ

ΤΗΛ/ΦΑΧ +30 22510 29400/29577 - E-Mail : inquiries@etal-sa.gr - Web site: www.etal-sa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ (Π.Α.Α.
2014-2020)

CLLD/LEADER

ΑΝΑΠΤΥΞΗ -
ΕΡΓΑΣΙΑ -
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Ε.Φ.Δ. ΕΙΔΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π.
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ
ΑΙΓΑΙΟΥ

ΟΤΔ-ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε.

Ε.Ε. - ΕΓΤΑΑ: Η
ΕΥΡΩΠΗ ΕΠΕΝΔΥΕΙ
ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ
ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΜΥΤΙΛΗΝΗ ΜΑΙΟΣ 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	3
1.1	ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	3
1.2	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΟΡΑΜΑ-ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ.....	7
1.2.1	ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ & ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ	8
1.2.2	ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	9
1.2.3	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ-ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	13
1.3	ΣΥΝΟΨΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	16
2	ΥΠΟΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	18
2.1	ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ	18
2.1.1	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΕ ΜΜΕ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	20
2.1.2	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ, ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΑΙ/Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.....	22
2.1.3	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 25	25
2.1.4	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΙΔΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1Η ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ, ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.	28
2.1.5	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ, ΧΩΡΟΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ, ΚΛΠ) ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.	31
2.2	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ - 19.2.3	34
2.2.1	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ/Η ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.	34
2.2.2	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.....	37
2.2.3	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΙΔΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1η ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ, ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.	39
2.2.4	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ, ΧΩΡΟΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ, ΚΛΠ) ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.....	41
2.3	ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ & ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΔΑΣΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ - 19.2.6	43
2.4	ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ - 19.2.7.....	45
2.4.1	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΟΙΝΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗ ΚΟΙΝΗ ΧΡΗΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ/Η ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟ.	45
2.4.2	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΩΘΟΝΙΑ ΒΡΑΧΕΩΝ ΑΛΥΣΙΔΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ.....	47
2.4.3	ΚΟΙΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ, ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΤΟΠΙΩΝ.	49
2.5	Επιλέξιμοι ΚΑΔ	50
3	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	51
3.1	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΘΕΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	51
3.2	ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ / ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ	51
3.3	ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	61
4	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	70
5	ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	74

1 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1.1 ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Το Τοπικό Πρόγραμμα που σκιαγραφείται για τη Νήσο Λέσβο, τοποθετείται έναντι ζητημάτων που αφορούν σε ανάγκες μιας νησιωτικής απομακρυσμένης κοινωνίας η οποία έχει όμως δυνατότητες και την επαρκή κρίσιμη μάζα για διαφοροποίηση και ανταγωνιστική ανάπτυξη.

Πρόκειται για το αποτέλεσμα της μακροχρόνιας ενασχόλησης και τριβής με τη δυναμική και τις εξελίξεις που εισήγαγε η ανελικτική προσέγγιση και της διασύνδεσης των δράσεων δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, με σκοπό την ενεργοποίηση του ενδογενούς δυναμικού. Από το 1992 η ΟΤΔ ΕΤΑΛ Α.Ε. στο πλαίσιο της "φιλοσοφίας" LEADER, συμμετέχει ενεργά στο σχεδιασμό και την εφαρμογή πρωτοβουλιών που πλέον αποτελούν συνείδηση στον τόπο. Η δραστηριότητα της ΟΤΔ, αλλά και η αναγνώριση των εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών εξελίξεων, αποτελούν πλέον αναπόσπαστο κομμάτι των τοπικών σχεδιασμών και διαμόρφωση κινήτρων.

Το παρόν κεφάλαιο αποτελεί το υπόβαθρο, όπου επιχειρείται η στήριξη της αναπτυξιακής στρατηγικής για την αιιφόρο ανάπτυξη της Λέσβου, με πρακτικές διαστάσεις για τη θεμελίωσή της. Η Αναπτυξιακή στρατηγική δεν είναι μια αυτοτελής διαδικασία η οποία εξελίσσεται σε απόσταση από την πραγματική κοινωνικοοικονομική διαδικασία και εξέλιξη, αποτελεί ένα όραμα που βασίζεται στην ανάγκη βελτίωσης της υφιστάμενης κατάστασης, μέσω της αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και τη μεγιστοποίηση των ωφελειών από ευκαιρίες, με παράλληλη αντιμετώπιση αδυναμιών και απειλών, όπως έχουν καταγραφεί στα προηγούμενα κεφάλαια.

Επιχειρείται η σκιαγράφηση των πλέον πρόσφορων μορφών της δημόσιας αλλά περισσότερο της ιδιωτικής δραστηριοποίησης. Σκοπός είναι, μέσα από την στοιχειοθέτηση στόχων, στρατηγικών αλλά και τακτικών, να προβλεφθούν και να δομηθούν πρακτικές, οι οποίες αποτελούν την ενδογενή έκφραση των αναγκών και των προσπαθειών για την τόσο επιζητούμενη «βιώσιμη και αιιφόρο» ανάπτυξη.

Το σχέδιο του τοπικού προγράμματος δεν επιδιώκει ούτε να αποτελέσει τη λύση για όλα τα προβλήματα και τις δυσκολίες που παρατηρούνται στην προτεινόμενη περιοχή της Λέσβου, αλλά ούτε και να αποτελέσει απλά το απλά μέσο για την απορρόφηση πόρων. Φιλοδοξεί να αποτελέσει τη συνισταμένη της έκφρασης των τοπικών αναγκών για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου οράματος.

Η Αναπτυξιακή στρατηγική του τοπικού προγράμματος δεν μπορεί παρά να αναδειχθεί μέσα από τις ευρωπαϊκές εξελίξεις: Την αναθεωρημένη στρατηγική της Ε.Ε., το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων σε συνάφεια με τις στρατηγικές για την απασχόληση, την κοινωνική συνοχή, τις διαρθρωτικές αλλαγές για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και, την προσπάθεια για επίτευξη πραγματικής σύγκλισης με τις υπόλοιπες περιοχές της Ε.Ε.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δηλώσει στη Στρατηγική 2020 ότι «...θα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να ξεπεράσει την οικονομική κρίση και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μια πιο ανταγωνιστική οικονομία με περισσότερες θέσεις εργασίας...».

Στόχος της στρατηγικής Ευρώπη 2020 είναι η προαγωγή μιας ανάπτυξης: έξυπνης, με αποτελεσματικότερες επενδύσεις στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία· βιώσιμης, χάρη στην αποφασιστική μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα· και χωρίς αποκλεισμούς, με ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη μείωση της φτώχειας. Η στρατηγική επικεντρώνεται σε πέντε φιλόδοξους στόχους στους τομείς της απασχόλησης, της καινοτομίας, της εκπαίδευσης, της μείωσης της φτώχειας και του κλίματος/της ενέργειας.

Είναι πια κοινώς αποδεκτό το γεγονός ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν την ραχοκοκαλιά της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η μεγάλη σημασία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την Ευρωπαϊκή Ένωση φαίνεται από το πλήθος ευρωπαϊκών και εθνικών πρωτοβουλιών που έχουν αναληφθεί για την ενίσχυσή τους. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο σχεδιασμού της ευρωπαϊκής πολιτικής από το 2000 μέχρι και σήμερα, έχει αναπτυχθεί μια σειρά μέτρων στήριξης και ενίσχυσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω διαφόρων πρωτοβουλιών - Στρατηγικών.

Κεντρικό σημείο αναφοράς η **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**.

Το ΣΥΜΦΩΝΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ 2014-2020 της Ελλάδος θέτει συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους όσον αφορά στην Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη.

- ✓ Επίτευξη της απασχόλησης, της κοινωνικής συνοχής, δηλαδή καταπολέμηση της ανεργίας, διατήρησης των πόρων εστιάζοντας στη φέρουσα δυνατότητα και τις ιδιαίτερες ανάγκες των επιμέρους χωρικών ενοτήτων και χρησιμοποιώντας ως κινητήρες, την ανταγωνιστικότητα και την τοπική επιχειρηματικότητα.
- ✓ Αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων στο ορισμένο χωρικό επίπεδο, εκεί δηλαδή όπου εκδηλώνονται οι ανισότητες, δρουν οι μακροπρόθεσμοι παράγοντες δημιουργίας τους και υπάρχει το ενδογενές δυναμικό για την αντιστροφή τους, μέσω των απαραίτητων συνεργειών.
- ✓ Παραγωγική ανασυγκρότηση και απόκτηση ανταγωνιστικότητας, με συνδυασμό όλων των αναπτυξιακών παρεμβάσεων που αναφέρονται στην ίδια χωρική ενότητα και συνευθύνη των εμπλεκόμενων φορέων.

Σε αυτό το πλαίσιο εξετάζεται η διαμόρφωση μιας Τοπικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής - μάλλον η αναδιάταξη και προσαρμογή της με κεντρική κατεύθυνση που οφείλει να εισφέρει στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για «έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» (ΕΕ 2020) αλλά και πλέον εξειδικευμένα για την χρηματοδότηση του Τ.Π. από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ λαμβάνοντας υπόψη

1. τους Στρατηγικούς Στόχους του ΠΑΑ 2014-2020:
  - ✓ Μετάβαση σε ένα ισχυρό, αειφόρο αγρο-διατροφικό σύστημα
  - ✓ Αύξηση της «προστιθέμενης» αξίας των αγροτικών περιοχών
2. και τις Στρατηγικές επιλογές του ΕΠΑΛΘ 2014-2020:
  - ✓ Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ του τομέα της Αλιείας και της Υδατοκαλλιέργειας και
  - ✓ Προστασία του περιβάλλοντος και στην προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων. (BLUE GROWTH)

Στην Ελληνική πραγματικότητα και στη Λέσβο από το 1992, ένα από τα εργαλεία εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης είναι η προσέγγιση LEADER, που καλείται ως “Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD)”, και επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων σε ορισμένο χωρικό επίπεδο, εκεί δηλαδή όπου εκδηλώνονται οι ανισότητες, δρουν οι μακροπρόθεσμοι παράγοντες δημιουργίας τους και υπάρχει το ενδογενές δυναμικό για την αντιστροφή τους.

Αξιοποιούνται δυνατότητες πολυτομεακής και πολυταμειακής προσέγγισης για την διαμόρφωση και επίτευξη σύμφωνα με το παραπάνω πλαίσιο τοπικών στόχων.

Το Σχέδιο του Τοπικού προγράμματος για τη Λέσβο εκκινεί από την αντίληψη ότι τα γεωγραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά της περιοχής, σε συνδυασμό με τους διαθέσιμους και τους εν δυνάμει οικονομικούς πόρους, την ιστορική κληρονομιά και την πολιτιστική παράδοση, προδιαγράφουν «δεσμευτικά» τις κατευθύνσεις που μπορεί να ακολουθήσει η ανάπτυξη της περιοχής. Ασφαλώς, στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, καμία πρόταση διαμόρφωσης αναπτυξιακής στρατηγικής δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής, αν δεν λαμβάνει υπόψη της και τις επιπτώσεις που ασκεί η παγκόσμια αναδιοργάνωση της οικονομίας και ο παγκόσμιος ανταγωνισμός. Καμία τοπική, εθνική ή υπερεθνική οικονομία δεν μπορεί να αναπτυχθεί σε συνθήκες απομόνωσης. Ωστόσο, η διαμόρφωση της στρατηγικής ανάπτυξης κάθε περιοχής δεν μπορεί παρά να θεμελιώνεται στο στέρεο έδαφος των τοπικών δυνατοτήτων.

Με τη συνεκτίμηση όλων αυτών των διαστάσεων, δεδομένων, δυνατοτήτων και περιορισμών, η πρόταση αναπτυξιακής στρατηγικής της ΕΤΑΛ Α.Ε. για την Λέσβο επιχειρείται να αποτελέσει ένα σχέδιο κατευθυνόμενης, ισόρροπης, ενδογενώς στηριζόμενης ανάπτυξης, στη βάση δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας και πολλαπλών πηγών εισοδήματος.

Ο όρος κατευθυνόμενη ανάπτυξη σημαίνει ότι η αναπτυξιακή προσπάθεια δεν μπορεί, και συνεπώς δεν πρέπει, να αφεθεί στις δυνάμεις και τους αυτοματισμούς της αγοράς. Ο όρος ισόρροπη ανάπτυξη χρησιμοποιείται με ελαφρώς παραλλαγμένο από το σύνηθες περιεχόμενο. Δεν περιγράφει απλώς την επιβαλλόμενη από τις αναπτυξιακές παραμέτρους συνύφανση τομέων και κλάδων, ή μια αντίστοιχη πολιτική ανάπτυξης, η οποία προωθεί με κάποια έννοια ισομέρειας όλο το φάσμα των οικονομικών δραστηριοτήτων. Υποδηλώνει επίσης μια αντίληψη που διακρίνεται για την ευαισθησία απέναντι στα κοινωνικά (π.χ. οργανωτικά και ιδιοκτησιακά) χαρακτηριστικά του τοπικού οικονομικού σχηματισμού και στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της ιδιαίτερης ταυτότητας της περιοχής.

Με τη διάσταση της ενδογενούς στήριξης, νοείται ένας τρόπος ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας, βασιζόμενος κατά προτεραιότητα στους διαθέσιμους τοπικούς, φυσικούς και ανθρώπινους, πόρους αλλά και σε όσους μπορούν να δημιουργηθούν. Πρόκειται για μια μέθοδο ανάπτυξης που θα είναι σε θέση να δημιουργεί και να αναπαράγει τις γνωστικές και λοιπές προϋποθέσεις τοπικής αυτοδυναμίας, χωρίς να θέτει εμπόδια στον εθνικό και διεθνή ανταγωνισμό.

Ο όρος "δραστηριότητες μικρής κλίμακας" αντανακλά τα δομικά χαρακτηριστικά και τους διαρθρωτικούς περιορισμούς του τοπικού οικονομικού σχηματισμού. Υποδηλώνει ότι οποιαδήποτε αναπτυξιακή πρωτοβουλία οφείλει να ξεκινήσει, σε πρώτη τουλάχιστον φάση, από τις υπάρχουσες μικρές οικονομικές μονάδες.

Η παρούσα αναπτυξιακή πρόταση δεν θεωρεί ότι η μεγάλη επιχείρηση δεν έχει λόγο ύπαρξης. Δέχεται απλώς, ότι, στη συγκεκριμένη ιστορική συγκυρία, δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις άμεσης δημιουργίας ή προσέλευσης μεγάλων επιχειρήσεων στην περιοχή αυτή. Στο μέλλον μπορεί να καταστεί δυνατή, επιθυμητή, χρήσιμη, ή και απολύτως αναγκαία η εγκατάστασή τους. Ωστόσο, στην παρούσα φάση η οικονομία της περιοχής δύναται να αναπτυχθεί χωρίς την παρουσία τους. Ούτως ή άλλως, η στρατηγική προσέγγιση αφορά τις αρχές της τοπικής συσπείρωσης, τοπικής ενδυνάμωσης, της «από κάτω προς τα πάνω προσέγγισης».

Η Λέσβος αποτελεί μια περιοχή με ιδιαίτερα πλεονεκτήματα αλλά και μειονεκτήματα. Οι κοινωνικές και οικονομικές συγκυρίες της εποχής δημιουργούν απειλές αλλά και ευκαιρίες. Τα ερωτήματα στα οποία επιχειρεί να δώσει αποτελεσματική απάντηση η Τοπική Αναπτυξιακή Στρατηγική είναι: Ποιος είναι ο παράγοντας ο οποίος διαφοροποιεί τη Λέσβο; ποια είναι η ιστορική της διαδρομή και δυναμική και πώς μπορούν οι σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις κάθε είδους, να επηρεάσουν αυτήν την πορεία και να της δώσουν θετικές κατευθύνσεις;

Η Λέσβος προέρχεται από μια ιστορικό-πολιτική μετάλλαξη και έντονη δημογραφική αλλοίωση, με βασικά σημεία αναφοράς την αλλαγή των συνόρων και του βιώσιμου χώρου την δεκαετία του 1920, τις επιδράσεις του Β' Παγκόσμιου Πολέμου και της δύσκολης μεταπολεμικής περιόδου που ακολούθησε, καθώς και την ιδιαίτερα έντονη εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση που παρατηρήθηκε έως την ένταση των τελευταίων ετών της μείζονος εθνικής κρίσης με την επιπλέον προβολή επί της Λέσβου του Προσφυγικού-μεταναστευτικού ζητήματος όπως εντατικοποιήθηκε το 2015 και αποτελεί μια σύγχρονη πραγματικότητα χωρίς ορατή λύση.

Η Λέσβος ιστορικά αποτελούσε μία ακμάζουσα κοινωνία, οικονομικά αλλά και πολιτιστικά. Αποτέλεσε έδαφος όπου αναπτύχθηκαν πολλαπλές οικονομικές δραστηριότητες, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις, εξαιτίας σημαντικών ιστορικών γεγονότων και διαρθρωτικών μεταβολών ανεκόπησαν και επήλθε οικονομική υστέρηση, με εξέχοντα φαινόμενα την εσωτερική μετανάστευση και αστικοποίηση.

Το αποτέλεσμα ήταν και παραμένει μια έντονη εσωστρέφεια της οικονομίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν και οι ερειπωμένες πλέον εγκαταστάσεις παραγωγικών μονάδων, όπως η βιομηχανία επεξεργασίας δέρματος Σουρλάγκα στη Γέρα (στην ακμή της απασχολούσε έως και 1.600 εργάτες), το Σαπωνοποιείο Αλεπουδέλλη (Ελύτη) και άλλες μεγάλες εγκαταλελειμμένες παραγωγικές εγκαταστάσεις.

Επίσης, το ακμάζον εμπόριο και η παρακμή της θέσης του νομού Λέσβου ως διαμετακομιστικό κέντρο, αλλά και η ανασφάλεια που προκαλεί η πολιτική αστάθεια με την γειτονική ακτή (και τις τρέχουσες πολιτικές συνθήκες που θα διαμορφώσουν μια νέα πραγματικότητα - άγνωστη - για το μέλλον) συνέτειναν στη συνεχή συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας και την εξάρτηση από τα οικονομικά και παραγωγικά κέντρα.

Σύμφωνα με την ανάλυση και αποτύπωση των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης, τη διαχρονική εξέλιξή τους και τη σύγκρισή τους με τις χωρικές ενότητες στις οποίες ανήκει (το σύνολο της Χώρας, αλλά και την Ευρωπαϊκή Ένωση τόσο των 27, όσο και των 15), διαπιστώνεται ότι τόσο η περιοχή, όσο και η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, χάνει την τάση βελτίωσης που είχε παρουσιάσει την δεκαετία 2000-2010 και λόγω της εθνικής κρίσης βρίσκεται σε σοβαρή διολίσθηση σε σχέση τόσο ως προς τους Μέσους Όρους της Χώρας, όσο και ως προς αυτούς της Ε.Ε., καθώς και σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες της Χώρας και της Ε.Ε.

Το φαινόμενο αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου δεν συγκλίνει πλέον, τουλάχιστον ονομαστικά, προς τις αναπτυγμένες Περιφέρειες, ιδιαίτερα όσον αφορά στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ και στους γενικούς δείκτες της Αγοράς Εργασίας. Παραμένει ωστόσο, στο στόχο «Σύγκλιση» για τη νέα Προγραμματική Περίοδο, με βάση όμως την αναθεώρηση που ακολουθεί αφού το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, έχει συρρικνωθεί κατά μεγάλο ποσοστό μεταβάλλοντας την θέση σε σχέση με τον μέσο όρο των της Ε.Ε. των 27.

Επιπρόσθετα, από τη λεπτομερέστερη διερεύνηση των διαρθρωτικών αναπτυξιακών χαρακτηριστικών της προτεινόμενης περιοχής, σε τομεακό / θεματικό, αλλά και χωρικό / τοπικό επίπεδο, διαπιστώνονται εγγενείς αδυναμίες αδυναμίες, οι οποίες, στο πλαίσιο του έντονα ανταγωνιστικού περιβάλλοντος, σε συνδυασμό με το νησιωτικό χαρακτήρα και το βαθμό «περιφερειακότητας» που χαρακτηρίζει την περιοχή, δημιουργούν σοβαρούς κινδύνους αναστροφής ακόμα και της οποιασδήποτε ονομαστικής σύγκλισης είχε επιτευχθεί. Ακόμη εντονότεροι είναι οι κίνδυνοι για την ένταση των ενδο-νησιωτικών ανισοτήτων, αλλά και των δια-νησιωτικών και ενδο-περιφερειακών ανισοτήτων και κατ' ακολουθία για την άμβλυνση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της

περιοχής και της χωρικής ενότητας στην οποία εντάσσεται, και την ένταση της απομόνωσης που είναι επακόλουθο της δημοσιονομικής κρίσης και της ανατροπής του συστημικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος από μια σειρά από έντονες μεταρρυθμίσεις χωρίς περίοδο προσαρμογής και αναδιάταξης όπως εντοπίσθηκε στην ανάλυση SWOT.

Δεν θα πρέπει δε, να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι η οικονομία της περιοχής στηρίζεται σε σημαντικό βαθμό στον αγροτικό και αλιευτικό τομέα, παρόλη τη φθίνουσα τάση που αυτοί παρουσιάζουν και παρόλα τα σοβαρά προβλήματα διάθεσης των παραγόμενων προϊόντων.

Τα Αγροτικά και Αλιευτικά προϊόντα της περιοχής χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερη ποιότητα, σε σχέση με τον ανταγωνισμό των αγορών και τις παραγωγικές διαδικασίες που ακολουθούνται. Το «γνηρασμένο» ή/και υποαπασχολούμενο εργατικό δυναμικό που απασχολείται στον αγροτικό και αλιευτικό τομέα, σε σχέση με τα διαρθρωτικά προβλήματα τους, όπως το πλήθος των μικρών σκαφών και της αποδοτικότητάς τους όπως και του αγροτικού κλήρου, η καχεξία σε νέες μεθόδους παραγωγής και βασικές υποδομές, έχουν σαν αποτέλεσμα τη χαμηλή ακόμα αποδοτικότητα της εργασίας, αλλά και του κεφαλαίου όπως αποτυπώνεται όχι μόνο στους στατιστικούς δείκτες, αλλά κυρίως στη δυσανασχέτηση των νέων στην ιδέα ενασχόλησης επαγγελματικά με την γεωργία και αλιεία.

Επιπρόσθετα, οι περισσότερες, σε πλήθος και σε ειδικό βάρος απασχόλησης, παραγωγικές-οικονομικές δραστηριότητες της περιοχής είναι νησιωτικής και τοπικής εμβέλειας. Εξάριση αποτελούν εκείνες που αναφέρονται στην παραγωγή ορισμένων βασικών γεωργικών προϊόντων. Εξέχουσα θέση κατέχουν κυρίως το ελαιόλαδο και το ούζο, και σε αναπτυσσόμενο βαθμό τα τυροκομικά προϊόντα, τα οποία κατευθύνονται προς το μητροπολιτικό κέντρο της Χώρας, αλλά και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ωστόσο και αυτά αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης ή περαιτέρω μεγέθυνσης της παραγωγής.

Στο δευτερογενή τομέα της κυριαρχούσαν οι κατασκευές που πλέον έχουν υποστεί καθίζηση, δραστηριότητα με καθαρά τοπικό χαρακτήρα και εξαρτώμενο από εξωγενείς παράγοντες, η οποία επηρεάζει σημαντικό μέρος της οικονομίας. Η μεταποίηση γεωργικών προϊόντων προβάλλει ως μια σοβαρή προοπτική ανάπτυξης και στον γεωργικό τομέα αλλά και στον τομέα των αλιευτικών προϊόντων όπου έχουν γίνει προσπάθειες, οι οποίες όμως δεν αποδίδουν στο βαθμό που απαιτείται προκειμένου να διαπιστωθεί σοβαρή μεταβολή των δεικτών.

Όσον αφορά στον τριτογενή τομέα, ο οποίος μεγεθύνεται πλέον στατιστικά ως αποτέλεσμα της συρρίκνωσης των άλλων τομέων, αυτός στηρίζεται κυρίως στη δημόσια διοίκηση, σε μεταπρατικές δραστηριότητες με βάση στην δραστηριοποίηση του κατασκευαστικού τομέα, και ακολουθούν υπηρεσίες υποστήριξης της συνολικής αναπτυξιακής διαδικασίας και ο Τουρισμός.

Ιδιαίτερα δε, όσον αφορά στον τουρισμό, παρά τα σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιοχής, ως προς τη διάθεση εξαιρετικά πλούσιων φυσικών και κυρίως πολιτιστικών πόρων, αλλά και σε σχέση με το νησιωτικό της χαρακτήρα, εμφανίζεται άπνοια έως και φθίνων, σε σύγκριση με την εξέλιξη των μέσων όρων της Χώρας, τόσο σε αριθμούς αφίξεων και διανυκτερεύσεων τουριστών, όσο και σε προσφορά τουριστικών υπηρεσιών με την εκκωφαντική ανατροπή των γνωστών συνθηκών λόγω του προσφυγικού ζητήματος (Μείωση στην τουριστική αγορά κατά μ.ο. 65% το καλοκαίρι 2016).

Εκτός όμως από τα βασικά, μακροοικονομικά και παραγωγικά χαρακτηριστικά, σε επίπεδο τομέων ή / και οικονομικών δραστηριοτήτων, η Περιοχή, συνεχίζει να παρουσιάζει έντονα διαρθρωτικά προβλήματα στην επί μέρους παραγωγική της δομή, στον κοινωνικό-οικονομικό της ιστό και στις υποδομές της, τα οποία έχουν αναφερθεί αναλυτικά στα προηγούμενα κεφάλαια.

Τα παραπάνω αναφερθέντα και παραμένοντα επί σειρά ετών αρνητικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της Περιοχής, εκ των οποίων ορισμένα επιδεινώνονται, σε συνδυασμό με την ένταση του διεθνούς ανταγωνισμού και την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, τεκμηριώνουν την ανάγκη προσανατολισμού της αναπτυξιακής στρατηγικής του σχεδίου στο πλαίσιο της αναγκαίας Κοινωνικής Συνοχής.

Θα πρέπει να υπάρξει επικεντρωμένη στόχευση στο πλαίσιο των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής, με σκοπό τη συμμετοχή του τοπικού προγράμματος στη συνολική προσπάθεια που συντελείται για είσοδο σε τροχιά ανάπτυξης, η οποία θα συμβάλλει στη μεγέθυνση του συνόλου της οικονομίας και στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων της, έτσι ώστε να οδηγηθεί η περιοχή στην πραγματική σύγκλιση με τις ανεπτυγμένες περιφέρειες της Χώρας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η προσπάθεια αυτή θα πρέπει να καθοδηγείται από την αναπτυξιακή δυναμική σε τομείς της πολιτικής και σε δράσεις που μπορεί και πρέπει η περιοχή να αξιοποιήσει, να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται και να δράσει για την άμβλυνση των απειλών.

Η Τοπική Αναπτυξιακή Στρατηγική όπως έχει διαφανεί από το "κοινό αίσθημα" της περιοχής (που αντιλαμβάνεται και καταγράφει η ΟΤΔ από την δραστηριότητα της στο πεδίο), θα πρέπει να εστιάζει στο να μετατρέψει το μέχρι σήμερα συγκριτικό μειονέκτημά της, που είναι ο νησιωτικός χαρακτήρας της, σε συγκριτικό πλεονέκτημα, στηριζόμενη παράλληλα στα αντικειμενικά συγκριτικά πλεονεκτήματά της, όπως:

- Την εκτεταμένη και αξιόλογη αγροτική και αλιευτική φυσιογνωμία και φυσικό περιβάλλον, το πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό υπόβαθρο και τους θαλάσσιους πόρους, που δεν έχουν πληγεί σε ιδιαίτερα από τις μέχρι σήμερα ανθρωπογενείς παρεμβάσεις. Οι παραπάνω παράγοντες δημιουργούν προϋποθέσεις για διεύρυνση, εμπλουτισμό και διαφοροποίηση του τουριστικού κυρίως προϊόντος, με την κατάλληλη αξιοποίηση των εναλλακτικών και ειδικών μορφών τουρισμού, αλλά και την αύξηση της εν γένει ανταγωνιστικότητας του.
- Την υψηλή ποιότητα των γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων που έχουν αποκτήσει φήμη σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο, έχουν παγιωθεί σε διατροφικές συνήθειες και έχουν συνδεθεί με άλλα προϊόντα (π.χ. ούζο Λέσβου), φέρουν δηλαδή χαρακτηριστικά που εγείρουν σημαντικές προσδοκίες και προοπτικές αλληλοτροφοδότησης των τομέων και της εικόνας της περιοχής.
- Την κατάλληλη διαδικασία μεταποίησης και εμπορίας, η οποία θα ενισχύσει τη διασύνδεση των επιμέρους τομέων και κλάδων της παραγωγικής / οικονομικής δραστηριότητας, έτσι ώστε να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία του συνόλου των παραγωγικών δραστηριοτήτων.
- Την ενίσχυση και αξιοποίηση του πληθυσμού που βρίσκεται σε παραγωγική ηλικία και άμβλυνση της ανεργίας που αποτελεί το μείζον κοινωνικό πρόβλημα για τη περιοχή. Με την εξειδίκευση και τη σταδιακή βελτίωση του επιπέδου κατάρτισης και των δεξιοτήτων του, δημιουργεί σημαντικά θετικές προοπτικές ανάληψης παραγωγικών και κοινωνικών πρωτοβουλιών για αυτοτροφοδοτούμενη, αειφόρο ανάπτυξη και την εισαγωγή καινοτομιών.
- Την ομοιογένεια του πληθυσμού της περιοχής και τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά του, βασισμένα σε ιστορικά και πολιτισμικά στοιχεία, τα οποία δημιουργούν ελκυστικό κοινωνικό πρότυπο για ανάπτυξη παραγωγικών και κοινωνικό-πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
- Την ύπαρξη αλιευτικών κοινοτήτων και παραγωγικής αγροτικής βάσης στο ανθρώπινο δυναμικό που εξαρτώνται από την αγροτική και αλιευτική δραστηριότητα και την επιτακτική ανάγκη στήριξης τους με ενίσχυση της πολυαπασχόλησης.

1.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΟΡΑΜΑ-ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ.

Έχοντας ως βάση και οδηγό προσανατολισμού τα παραπάνω δεδομένα, η αναπτυξιακή στρατηγική του τοπικού προγράμματος απαιτεί τον κατάλληλο συγκερασμό πολιτικών και σχεδιασμού, που θα συμβάλλει στην επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης, στη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, στην αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας, στην εξωστρέφεια της οικονομίας και στη βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης, με παράλληλη άμβλυνση των τοπικών και ενδονησιωτικών κοινωνικό-οικονομικών ανισοτήτων αλλά και των διαπεριφερειακών ανισοτήτων. Σύμφωνα με τα παραπάνω και κάτω από τον προβληματισμό χάραξης ενός αναπτυξιακού οράματος που λαμβάνει υπόψη:

- ✓ Την ιστορικότητα εφαρμογής της ανελικτικής προσέγγισης - LEADER - στη Λέσβο.
- ✓ Την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης.
- ✓ Την αναγνώριση και εξέταση της SWOT ανάλυσης.
- ✓ Τους προβληματισμούς που θέτει η ίδια η κοινωνία με τη διαδικασία συμμετοχής τόσο των φορέων όσο και των κατοίκων στη χάραξη της στρατηγικής.
- ✓ Την Επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής της Ε.Ε. για "έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη" (ΕΕ 2020).
- ✓ Τον σχεδιασμό και τις προτεραιότητες του Σ.Ε.Σ. 2020, του Π.Α.Α. 2014-2020, του ΕΠΑΛ 2014-2020, (αλλά λαμβάνοντας υπόψη και τη στρατηγική των ταμείων ΕΚΤ και ΕΤΠΑ).
- ✓ Τον σχεδιασμό και τις προτεραιότητες του Προγράμματος της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

- ✓ Τις οριζόντιες πολιτικές για ενίσχυση της απασχόλησης, ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση ίσων ευκαιριών.

Η τοπική αναπτυξιακή στρατηγική δεν μπορεί να είναι μια απλή καταγραφή μέτρων και δράσεων αλλά μια σταθερή και μακροπρόθεσμη θέση έναντι των χαρακτηριστικών της περιοχής παρέμβασης. Για τη Λέσβο το **Αναπτυξιακό Όραμα** το οποίο συσπειρώνει τις δυνάμεις της περιοχής και πάνω στο οποίο αρθρώνονται οι προτάσεις του Τ.Π. είναι:

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ. ΑΞΙΟΠΟΗΣΗ ΤΩΝ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ. ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ΜΕ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ.

Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό το όραμα, απαιτείται η δημιουργία συνθηκών κινήτρων, απαιτείται στοχευμένη χρηματοδοτική ενίσχυση σε ειδικούς τομείς και κλάδους αλλά κυρίως σε διαφοροποιημένες δράσεις και συντονισμένες ενέργειες, τόσο των τοπικών και περιφερειακών φορέων, όσο και των κεντρικών φορέων που εφαρμόζουν τομεακές πολιτικές, καθώς και ένα μέσο-μακροπρόθεσμο διάστημα που να υπερβαίνει τη διάρκεια μιας προγραμματικής περιόδου.

1.2.1 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ & ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Για να υλοποιηθεί με ρεαλισμό η Τοπική Αναπτυξιακή Στρατηγική, θα πρέπει να επιτευχθούν σαφείς και διακριτοί Αναπτυξιακοί Στρατηγικοί Στόχοι που συνοπτικά αποτυπώνονται ως εξής:

1. ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΣΤΑ ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ. ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ.
2. ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
3. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ ΩΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑΣ
4. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΩΝ ΟΡΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ
5. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ
6. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΥΓΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
7. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Η Τοπική Αναπτυξιακή Στρατηγική που εκφράζεται από το στρατηγικό όραμα μέσω των στρατηγικών στόχων της εξειδικεύεται σε ειδικούς-τακτικούς στόχους, μια σειρά από επιμέρους εξειδικεύσεις που συνδέονται σε θεματικές κατευθύνσεις κάτω από τις οποίες στοιχίζονται οι υπο-δράσεις - ομαδοποίηση της χρηματοδότησης.

Τα επενδυτικά σχέδια που θα επιλεγούν αξιολογούνται σε μια ενιαία περιοχή όπως η Λέσβος σε ένα σημαντικό βαθμό από κατά πόσο εισφέρουν στη τοπική αναπτυξιακή στρατηγική ούτως ώστε να διαμορφωθεί ένα πλέγμα που θα αποδώσει σαφή και μετρήσιμα αποτελέσματα.

Η οριοθέτηση που τίθεται δεν είναι παρά η "τακτοποίηση" των πορισμάτων της ανάλυσης της περιοχής και των αναγκών της και η διαφαινόμενη φυσιογνωμία της ούτως ώστε να μην υπάρχει μια απλή παράθεση χρηματοδοτήσεων αλλά στοχευμένη κατεύθυνση.

Από την άλλη πλευρά το πρόγραμμα δεν επιδιώκει μέσω της στρατηγικής του την "κατευθυνόμενη" ανάπτυξη αλλά την ανάδειξη των δυνατοτήτων και των ευκαιριών που έχει η τοπική κοινωνία και οικονομία μέσω κινήτρων και όχι αποζημιώσεων να απαντήσει η ίδια, με πρωτοβουλίες, στις ανάγκες της και να διαμορφώσει η ίδια το εύρος νεωτερισμού, πρωτοτυπίας, προσαρμοστικότητας και αντίληψης των μεταβολών στο αναπτυξιακό περιβάλλον που κινείται.

Επίσης επιδιώκεται η δημιουργία πλαισίου αντίδρασης και αντίστασης στις ραγδαίες και απρόβλεπτες πολλές φορές μεταβολές και απειλές που παρουσιάζονται σε ένα περιβάλλον κοινωνικό-οικονομικής κρίσης όπως αυτό έχει διαμορφωθεί σήμερα στη Λέσβο.

Το Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/LEADER και η Τοπική Αναπτυξιακή Στρατηγική του στη Λέσβο είναι ένας συγκερασμός ειδικής μελέτης της περιοχής, αναγκών και δυνατοτήτων.

1.2.2 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Οι στόχοι που εντοπίζονται ως παράμετροι της Τοπικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής ομαδοποιούνται επιλέγοντας Θεματικές Κατευθύνσεις σε σχέση με τις υφιστάμενες οδηγίες, με εξειδίκευση στη συνέχεια σε Τεχνικά Δελτία Δράσεων με φιλόδοξο και φιλοπρόοδο πνεύμα, και θα αποτελούν στη συνέχεια, μετρήσιμα μεγέθη μέσα από τις πράξεις-εκροές, και τα αποτελέσματα που θα προκύψουν από την εφαρμογή του προτεινόμενου Τοπικού Αναπτυξιακού Σχεδιασμού.

Η Τοπική Αναπτυξιακή Στρατηγική δεν φιλοδοξεί στη δημιουργία αντίληψης οικονομικών αποζημιώσεων αλλά αντίθετα κινήτρων για τη διαμόρφωση δύσκολων αλλά αποδοτικών παρεμβάσεων.

Για τη Λέσβο προσδιορίζονται σύμφωνα με την παραπάνω προσέγγιση οι παρακάτω Θεματικές Κατευθύνσεις:

ΘΚ.1 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΑΞΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟ-ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΘΚ.2 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ & ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ

ΘΚ.3 : ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΘΚ.4 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΘΚ.5 : ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ-ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

ΘΚ.6: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Στις παραπάνω θεματικές κατευθύνσεις εισφέρουν οι δράσεις που διαμορφώνονται ανάλογα με τις διαπιστώσεις από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, την διατύπωση απόψεων και προτάσεων και την εξέταση των εσωτερικών και εξωτερικών συνθηκών (SWOT). Στη συνέχεια οι θεματικές κατευθύνσεις, εξυπηρετούνται και ποσοτικοποιούνται από μια σειρά δράσεων, που εξειδικεύονται σε υποδράσεις με ποσοτικοποίηση μέσω, εκρών και αποτελεσμάτων που συνθέτουν το προτεινόμενο σχέδιο Τοπικού προγράμματος.

Ειδικότερα σε σχέση με τις θεματικές κατευθύνσεις προκύπτει μια θεματική προσέγγιση που στο γενικότερο πλαίσιο τους εμπεριέχει βαρύτητες όπως το Περιβάλλον που εμπεριέχεται στη Θ.Κ. 4, με την έννοια της ποιότητας ζωής και των συνθηκών διαβίωσης. Για παράδειγμα οι δράσεις πρόληψης και προστασίας των Δασών ή οι παρεμβάσεις στις περιπατητικές διαδρομές αν και αποτελούν σημαντικές περιβαλλοντικές παρεμβάσεις εμπεριέχεται στη ΘΚ.4, λόγω του αποτελέσματος τους στην ποιότητα ζωής των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης. Επομένως για το Τοπικό Πρόγραμμα γίνεται η παραδοχή ότι δράσεις που εμπεριέχουν παρεμβάσεις στο περιβάλλον εντάσσονται στο υπερσύνολο της ποιότητας ζωής.

Το προτεινόμενο Τοπικό Πρόγραμμα, το οποίο χρηματοδοτείται από το ΕΓΤΑΑ & ΕΤΘΑ, εθνικούς και ίδιους πόρους (και δυνητικά με εισροή και από το ΕΚΤ και ΕΤΠΑ εφόσον επιλεγεί από εθνικές αποφάσεις τυχόν διεύρυνση), λαμβάνει υπόψη και δρα συμπληρωματικά εξετάζοντας τους συσχετισμούς με τις υπόλοιπες παρεμβάσεις που σχεδιάζονται για την ευρύτερη χωρική ενότητα στην οποία εντάσσεται: Το «Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα» της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 2014-2020, το οποίο θα συγχρηματοδοτηθεί κυρίως από το ΕΤΠΑ, τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, που θα συγχρηματοδοτηθούν από τα Ταμεία της Ε.Ε. κατά την περίοδο 2014-2020, αλλά και τα, με αμιγώς εθνικούς πόρους, χρηματοδοτούμενα έργα, εντασσόμενα στο Σ.Ε.Σ. 2014-2020.

Στους ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ αναφέρεται κάθε τεχνικό δελτίο σε ποιά θεματική κατεύθυνση απευθύνεται. Επομένως προκύπτει ότι κάθε θεματική κατεύθυνση εξυπηρετεί συγκεκριμένα στοιχεία της τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής όπως αυτή ειδικεύεται σε δράσεις.

ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ-ΥΠΟΔΡΑΣΕΙΣ.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ - ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΥΠΟΔΡΑΣΕΩΝ					
	ΘΚ.1 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΑΞΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟ-ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	ΘΚ.2 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ & ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ	ΘΚ.3 : ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	ΘΚ.4 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	ΘΚ.5 : ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ-ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΘΚ.6: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ
1. Ποιότητα-Βελτίωση-Εκσυγχρονισμός στην τοπική επιχειρηματικότητα, ως εργαλεία ενίσχυσης της Ανταγωνιστικότητας στο σύνθετο περιβάλλον αποεπένδυσης και οικονομικής κρίσης.	✓	✓	✓		✓	✓
2. Αλληλοτροφοδότηση των τομέων της οικονομίας και διαμόρφωση δεσμών μεταξύ των οικονομικών-παραγωγικών τομέων και κλάδων.	✓	✓	✓		✓	✓
3. Διαφοροποίηση και εξειδίκευση ως μέσο ανάπτυξης της Επιχειρηματικότητας και της Ανταγωνιστικότητας και για τα προϊόντα και για τις υπηρεσίες.	✓	✓	✓		✓	✓
4. Προώθηση εναλλακτικών μορφών δραστηριοτήτων στον Τουρισμό με ειδικότερη κατεύθυνση στον ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ, π.χ. θεματικός βιωματικός--συναισθηματικός τουρισμός, αλιευτικός τουρισμός, οικοτουρισμός-τουρισμός της Υπαίθρου, Αθλητικός τουρισμός, με στόχο την δημιουργία πολυεπίπεδης οικονομικής δραστηριότητας και διάχυσης του ρίσκου και της εξάρτησης από μαζικές τουριστικές αγορές και εποχικότητα. Ανάδειξη και αξιοποίηση των ιδιοτελεσιών της περιοχής μέσω χαρακτηριστικών που έχουν στρατηγικά επιλεγεί και διαμορφωθεί (όπως π.χ. το Δίκτυο Περιπατητικών Διαδρομών και Θαλάσσιων διαδρομών, η εκτεταμένη ακτογραμμή και ορεινά συστήματα με περιβαλλοντική ταυτότητα και ποικιλομορφία) και η συνακόλουθη δημιουργία αίσθησης μοναδικότητας.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. Ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής και αλιευτικής δραστηριότητας, δημιουργία πολυαπασχόλησης, προστασία των αγροτικών τοπίων και αλιευτικών πόρων, συνεχής εκπαίδευση και	✓	✓	✓	✓		✓

διάχυση γνώσης.						
6. Αναβάθμιση της παραγωγικότητας και αποδοτικότητας των πόρων της περιοχής και παρακολούθηση των διεθνών μεταβολών, με έμφαση στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων της αγροτικής οικονομίας και αγροδιατροφικού τομέα.	✓	✓	✓		✓	✓
7. Μεθοδική ή και συλλογική προσέγγιση στην επιχειρηματικότητα με εξωστρέφεια και ανάδειξη της πραγματικής φυσιογνωμίας και εικόνας της περιοχής μέσω των προϊόντων και υπηρεσιών της.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8. Ενίσχυση των Πολιτιστικών Δημιουργικών Βιομηχανιών ως εργαλείο ανάπτυξης μιας απομακρυσμένης περιοχής που έχει ως εναλλακτική λύση την ανάδειξη της ταυτότητας της έναντι της μαζικοποίησης της πολιτισμικής παραγωγής.	✓	✓	✓		✓	
9. Διαμόρφωση σταθερών πολλαπλών πηγών εισοδήματος ως αντιστάθμιση σε έκτακτες κρίσεις και εποχικότητα για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διασπορά του επιχειρηματικού ρίσκου.	✓	✓	✓			
10. Ένταξη νέων μεθόδων με καινοτομία και ορθολογική αξιοποίηση των φυσικών πόρων και ιδιαίτερα των πόρων της Βιοποικιλότητας για παραγωγή προϊόντων, όπως και αξιοποίηση των περιγητικών διαδρομών και εναλλακτικών επιλογών στην παροχή υπηρεσιών.	✓	✓	✓	✓		✓
11. Ενσωμάτωση τεχνολογίας, πρωτοτυπίας και καινοτομίας στην Ανάπτυξη της τοπικής Οικονομίας, αξιοποίηση της ψηφιακής εποχής και των δυνατοτήτων της.	✓	✓	✓		✓	
12. Ορθολογική αξιοποίηση των ευαίσθητων οικολογικά χερσαίων αγροτικών παράκτιων και θαλάσσιων περιοχών, του ΤΟΠΙΟΥ εν γένει, και προστασία του περιβάλλοντος από την κλιματική αλλαγή και τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες.			✓	✓		✓
13. Ανάδειξη της τοπικής γεωμορφολογίας και των επιμέρους χαρακτηριστικών των περιοχών με μεθόδους που θα τις καταστήσουν ελκυστικές με βάση την φέρουσα ικανότητα τους συνδέοντας τις περιοχές με την τοπική παραγωγή.	✓	✓	✓			✓
14. Ανάπτυξη μεθόδων και μεταβίβαση καλών πρακτικών για τη βελτίωση των όρων ζωής και των βασικών υποδομών που υποστηρίζουν τοπικές ανάγκες.			✓	✓	✓	✓

15. Δημιουργία συναίσθησης της Τοπικής Ταυτότητας στο πλαίσιο όμως ενός ευρύτερου ευρωπαϊκού και διεθνούς περιβάλλοντος. Προσαρμοστικότητα σε διαφορετικές αντιλήψεις και διαφορετικά πολιτισμικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά.	✓	✓	✓	✓	✓	
16. Ενθάρρυνση συνεργασίας και νοοτροπίας συλλογικής δράσης, ενδυνάμωση, στήριξη, και ενίσχυση συνεργατισμού.	✓	✓	✓	✓		✓
17. Μέριμνα και φροντίδα για την ικανοποίηση βασικών κοινωνικών αναγκών προσαρμοσμένων στην τοπική κουλτούρα, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχόμενη κοινωνική αναδιαμόρφωση ειδικά λόγω της κοινωνικοοικονομικής κρίσης με μέριμνα για τις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες. Κοινωνική μέριμνα για την αντιμετώπιση των αρνητικών φαινομένων της φτωχοποίησης που δεν γίνεται άμεσα αντιληπτή και δεν καταγράφεται με σαφήνεια και δεν υποστηρίζεται επαρκώς.			✓	✓	✓	
18. Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, βελτίωση των ικανοτήτων του, διατήρηση αλλά και δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης, μεταφορά γνώσης για επιχειρηματικότητα, για ορθολογική χρήση του περιβάλλοντος κ.α.	✓	✓	✓	✓	✓	
19. Εξωστρέφεια και άμβλυνση των συντηρητικών νοοτροπιών μέσω συνεργασιών των αγροτικών και παράκτιων περιοχών.	✓	✓	✓	✓	✓	
20. Δημιουργία Αυτοπεποίθησης στην τοπική κοινωνία - αντιστάθμισμα στην αρνητική ψυχολογία των τελευταίων ετών που οδηγεί σε κοινωνική υποβάθμιση	✓	✓	✓	✓	✓	
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΟΧΩΝ ΑΝΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑ ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ	17	17	20	12	14	12

1.2.3 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ-ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.

Μεσοπρόθεσμα, για τη δημιουργία κινήτρων σε ένα οικονομικό περιβάλλον με τα εθνικά και τοπικά χαρακτηριστικά κρίσης της εποχής μας, η οποία προσπάθεια, προκειμένου να έχει βάσιμες προσδοκίες επιτυχίας, οφείλει να ενθαρρύνει τις μικρές μονάδες παραγωγής να προσανατολιστούν στην παραγωγή διαφοροποιημένων προϊόντων ή/και υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας τα οποία θα απευθύνονται σε ειδικές αγορές (niche markets).

Μια περιοχή όπως η Λέσβος δεν είναι εφικτό να ανταγωνισθεί την μαζική και εντατική διαδικασία παραγωγής προϊόντων και προσφοράς υπηρεσιών, οφείλει να διεκδικήσει την ανταγωνιστική τοποθέτηση σε αγορές όπου κύριο κριτήριο αξίας είναι η ποιότητα και η ανταγωνιστική της θέση. Θα πρέπει επομένως να αξιοποιηθούν, κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, τόσο οι προσφερόμενοι πόροι της περιοχής όσο και τα αναφυόμενα νέα πρότυπα διαφοροποιημένης κατανάλωσης. Απαραίτητος όρος για την επιτυχία σε αυτόν τον τομέα είναι η συνεχής διαφοροποίηση και η βελτίωση της ποιότητας των τοπικών προϊόντων παρακολουθώντας τις τάσεις της κατανάλωσης. Σε αυτές τις παραγωγικές δραστηριότητες, η περιοχή, με την προϋπόθεση κατάλληλων ιδεών και σχεδιασμών, με εφαρμογή καινοτομίας και σύγχρονης αντίληψης στη παραγωγική διαδικασία και προώθηση για την τοποθέτηση στις αγορές, μπορεί να αποκτήσει όχι μόνο συγκριτικό, αλλά ακόμη και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Το ζήτημα των πολλαπλών πηγών εισοδήματος αποτελεί μία ακόμα επιδίωξη της αναπτυξιακής στρατηγικής. Η επιτυχία της προτεινόμενης αναπτυξιακής στρατηγικής και πολύ περισσότερο η βιωσιμότητα του πληθυσμού των κοινοτήτων της Λέσβου, εξαρτώνται αποφασιστικά από τη δημιουργία πολλαπλών πηγών εισοδήματος, ειδικά στον γεωργικό και αλιευτικό τομέα (π.χ. Αλιευτικός Τουρισμός). Μόνο με αυτό τον τρόπο θα δημιουργηθούν δυνατότητες απόκτησης τέτοιου ύψους εισοδήματος που θα καθιστά ελκυστική την παραμονή οικονομικά ενεργού πληθυσμού στην περιοχή. Όσοι γνωρίζουν από κοντά τη ζωή στην ύπαιθρο και δη τη νησιωτική πραγματικότητα - όχι μόνο κατά τους θερινούς μήνες -, γνωρίζουν επίσης ότι η μόνη δύναμη που μπορεί να καταστήσει τη ζωή στην ύπαιθρο ελκυστική και να ανακόψει την έξοδο των νέων ανθρώπων προς την πόλη, είναι η εισοδηματική αποζημίωση. Πρόκειται για μια τέτοιου μεγέθους βελτίωση των εισοδημάτων, η οποία θα επιτρέπει στους νέους να καλύπτουν τις δαπάνες διαβίωσης που διαχρονικά αυξάνονται στις απομακρυσμένες από τα αστικά κέντρα περιοχές, καθώς επίσης και τις διάφορες, μη ποσοτικοποιήσιμες και μετρήσιμες μορφές κόστους – όχι μόνο οικονομικού – που δημιουργεί η διαμονή μακριά από τα κέντρα κοινωνικής, πολιτιστικής, πολιτικής κ.λ.π. ζωής.

Το τοπικό πρόγραμμα με σαφήνεια διαχωρίζει την αντίληψη της απλής "οικονομικής" αποζημίωσης όπως οι επιδοτήσεις, και emphaticά υποστηρίζει την αντίληψη της διαμόρφωσης δύσκολων μεν αλλά αποδοτικών κινήτρων επιχειρηματικότητας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο με έμφαση την ενίσχυση του ΑΕΠ σε ένα κρίσιμο οικονομικό περιβάλλον.

Η έννοια της ελκυστικότητας της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης αποκτά διττό χαρακτήρα, καθώς σχετίζεται τόσο με την προσέλκυση επενδύσεων και απασχόλησης, όσο και με την «κατανάλωση»-χρήση τουριστικών κυρίως, αλλά και άλλων υπηρεσιών. Ο διττός αυτός χαρακτήρας της έννοιας της ελκυστικότητας, φέρει το χαρακτηριστικό της αλληλεπίδρασης, αφού, η «κατανάλωση»-χρήση τουριστικών και άλλων υπηρεσιών συμβάλλει αφ' ενός στην προσέλκυση επενδύσεων και αύξηση της απασχόλησης και αφ' ετέρου, σ' ένα βαθμό, στην ενίσχυση της εξωστρέφειας της περιοχής. Με βάση αυτά τα δεδομένα και σύμφωνα με τα στοιχεία της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής που έχει προηγηθεί, είναι εμφανής η σκοπιμότητα και η σημασία της διαχείρισης της «ελκυστικότητας» μιας περιοχής, ως κρίσιμου παράγοντα για την ανάπτυξη της.

Η αναπτυξιακή διαδικασία προβλέπει την αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος και τη διαμόρφωση ενός ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, τα οποία μπορούν και πρέπει να συνεργάζονται αρμονικά. Στο πλαίσιο αυτό, ο σχεδιασμός του τοπικού προγράμματος θα πρέπει να είναι το κατάλληλο μίγμα δράσεων και παρεμβάσεων που θα ενοποιήσει αυτές τις έννοιες και θα αμβλύνει τα τυχόν «αλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα».

Όπως έχει προκύψει από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, αλλά και από τη SWOT Ανάλυση, η περιοχή παρέμβασης έχει την «τύχη», να είναι σχετικά ανεπηρέαστη από βαριές ανθρώπινες παρεμβάσεις. Η Λέσβος είναι ένα νησί με εξαιρετική ομορφιά, που βασίζεται στο συνδυασμό της πλούσιας βιοποικιλότητας τους και της σπάνιας ποικιλίας στη γεωμορφολογία τους, χαρακτηριστικά που προσδίδουν στην περιοχή μοναδικό χαρακτήρα. Στην περιοχή σημειώνεται σχετικά σημαντική αγροτική και αλιευτική παραγωγή. Επίσης είναι δεδομένη η ανάγκη αλλά και δυνατότητα σύνδεσης της πρωτογενούς παραγωγής με τον δευτερογενή τομέα και ιδιαίτερα τη μεταποίηση, τόσο για την παραγωγή εισροών προς την μεταποίηση, όσο και για την επεξεργασία της πρωτογενούς παραγωγής.

Ωστόσο, η μεταποιητική δραστηριότητα είναι αδύναμη σε σχέση με τις δυνατότητες που υπάρχουν, με τάσεις μείωσης, που κινδυνεύουν να οδηγήσουν σε πλήρη αποδυνάμωση λόγω της εκρηκτικής μείωσης των ΠΑΓΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ, που παρατηρείται στην υφιστάμενη κατάσταση κατά την τελευταία πενταετία αναφοράς (-38% μεσοσταθμικά). Επιπρόσθετα, λόγω της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, αλλά και της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, σταδιακά η αγροτική και αλιευτική δραστηριότητα θα αντιμετωπίσουν στο μέλλον έντονα προβλήματα με τη μείωση έως και εξάλειψη των επιδοτήσεων-ενισχύσεων, σε συνδυασμό με την ένταση του ανταγωνισμού σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και την τάση εντατικοποίησης της παραγωγής την οποία δεν είναι εφικτό να ακολουθήσει στον ίδιο βαθμό μια περιοχή όπως η Λέσβος.

Ως εκ τούτου, για την αναστροφή αυτής της κατάστασης και τη δημιουργία τάσεων διεύρυνσης-αύξησης της παραγωγικής βάσης της περιοχής, απαιτείται η προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων και ικανού κατρητισμένου σε σύγχρονες μεθόδους εργατικού και στελεχειακού δυναμικού για ανάληψη ανταγωνιστικών παραγωγικών δραστηριοτήτων σε όλη τη Λέσβο, ανάλογα με τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει καθένα από αυτά σε παραγωγικούς συντελεστές (περιβάλλον, πρώτες ύλες κλπ). Το μέγεθος, ο όγκος αλλά και το είδος των παραγωγικών δραστηριοτήτων σε κάθε επιμέρους ενότητα συνδέεται σε πρώτη φάση με τις ανάγκες και δυνατότητες κάλυψης της εσωτερικής ζήτησης και στη συνέχεια με την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών που θα απευθύνονται και θα διατίθενται εκτός της περιοχής, συνδυάζοντας έτσι την παραγωγική δραστηριότητα με την εξωστρέφεια. Σύμφωνα με την εξειδίκευση του Περιεχομένου του Τοπικού προγράμματος, όπως αυτή παρουσιάζεται στο επόμενο κεφάλαιο, με την ανάπτυξη των δράσεων σχεδιάζεται να ενισχυθούν χαρακτηριστικά όπως η προσβασιμότητα, αξιοποίηση και προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, μέσω της δημιουργίας δικτύου θαλάσσιων πάρκων. Πρόκειται για την αξιοποίηση μικρών υποδομών με στόχο την ανάδειξη της ελκυστικότητας και τη δημιουργία νέων «πυρήνων» γύρω από τους οποίους θα επικεντρωθούν οι παρεμβάσεις, με οριζόντια διάχυση σε όλες τις δράσεις του προγράμματος.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι στρατηγικοί στόχοι έχουν κοινά ή αλληλοσυνδεόμενα χαρακτηριστικά, δεδομένου ότι για να είναι ελκυστική μια μικρή περιοχή, αναγκαία προϋπόθεση είναι να έχουν γίνει γνωστά τα θετικά χαρακτηριστικά της στο εξωτερικό της περιβάλλον. Η παράμετρος αυτή είναι ένα είδος ή μια περίπτωση εξωστρέφειας, στην οποία όμως δεν εξαντλείται η έννοια του όρου. **Υπό τον όρο 'εξωστρέφεια', ως ένας από τους στρατηγικούς στόχους, νοείται η παραγωγή και διάθεση προσαρμοσμένων προϊόντων και η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών σε αγορές υπερτοπικές, είτε εθνικές, είτε του εξωτερικού.** Παράλληλα όμως, στην περίπτωση της νησιωτικής περιοχής, ως εξωστρέφεια μπορεί να θεωρηθεί και η λειτουργική και παραγωγική διασύνδεση του συνόλου των μικρό-περιοχών που την αποτελούν, σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και πλεονεκτήματα τους, έτσι ώστε καθ' ένα από αυτά να μη λειτουργεί σε όρους «κλειστής οικονομίας».

Ο στόχος της εξωστρέφειας, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τον εθνικό και διεθνή χώρο, θεωρείται ιδιαίτερης σημασίας για την ανάπτυξη της περιοχής. **Η σύγκλιση περιοχών** που έχουν τουριστικό ενδιαφέρον και σημαντική παράδοση, με περιοχές που δεν έχουν αξιοποιήσει το τουριστικό ενδιαφέρον, αποτελεί προτεραιότητα του σχεδίου, λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος της αγοράς της ευρύτερης περιοχής, τη διάρθρωση της παραγωγικής της βάσης και τον νησιωτικό της χαρακτήρα.

Σύμφωνα με την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και την SWOT ανάλυση, διαπιστώνεται ότι ορισμένα βασικά γεωργικά προϊόντα, είναι "υπερ-τοπικής" εμβέλειας, τα οποία όμως αντιμετωπίζουν ή θα αντιμετωπίσουν στο μέλλον προβλήματα διάθεσης, λόγω εθνικού και διεθνούς ανταγωνισμού - ελαιόλαδο – τυροκομικά προϊόντα, κρασί, σε συνδυασμό με το υπάρχον σύστημα τυποποίησης και διάθεσης. Όλος ο άλλος όγκος γεωργικής και αλιευτικής παραγωγής και των μεταποιημένων προϊόντων είναι τοπικής εμβέλειας, και υφίστανται ήδη έντονο και στο μέλλον ακόμη εντονότερο ανταγωνισμό από άλλα ομοειδή ή υποκατάστατα, τα οποία εισρέουν στην Περιφέρεια. Επιπλέον, όσον αφορά στον τομέα της παροχής υπηρεσιών, όλες οι δραστηριότητες είναι κατά κύριο λόγο τοπικής εμβέλειας, ενώ δέχονται και έντονο ανταγωνισμό κυρίως από την Αθήνα. Ακόμα και ο τουρισμός χάνει τη δυναμική του ως εξωστρεφής κλάδος δημιουργίας πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων, λόγω της τάσης μείωσης της ζήτησης και αποδυνάμωσης του παραθεριστικού τουρισμού αλλοδαπών ή ημεδαπών. Ως εκ τούτου, είναι εμφανές το πρόβλημα της περιοχής σε ό,τι αφορά στη συρρίκνωση της παραγωγικής-οικονομικής βάσης, λόγω του χαμηλού βαθμού εξωστρέφειας της οικονομίας της, με κίνδυνο επιδείνωσης αυτής της κατάστασης με την ένταση του ανταγωνισμού.

Για την αναστροφή αυτής της κατάστασης και την αύξηση της εξωστρέφειας της περιοχής, οι στόχοι προσανατολίζονται προς την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας με την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στον παραγωγικό εξοπλισμό και στις λοιπές λειτουργίες των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένης και της χρήσης της ψηφιακής τεχνολογίας. Επίσης, η αναστροφή των επιπτώσεων της εξωστρέφειας εξυπηρετείται από την ενίσχυση

της αειφόρου ανάπτυξης, η οποία στηρίζεται στην προστασία και αξιοποίηση των ιδιαίτερων και πλούσιων φυσικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής. Στόχος είναι η παροχή υψηλού επιπέδου τουριστικών υπηρεσιών, με παράλληλη αποτελεσματική προβολή του τουριστικού και πολιτιστικού προϊόντος στο εσωτερικό της Χώρας και στο εξωτερικό. Η τουριστική δραστηριότητα στη Λέσβο σε ό,τι αφορά το ζήτημα της προσφοράς τουριστικών καταλυμάτων, παραμένει ποσοτικά σταθερή ή και μειούμενη, με εξαίρεση τάσεις σχετικά μικρής αύξησης στα Δημοτικά Διαμερίσματα του Μήθυμνας, Πέτρας, Λουτρόπολης Θερμής, όπου έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές επενδύσεις την δεκαετία προ της οικονομικής κρίσης. Αίτιο και αιτιατό αυτής της κατάστασης είναι η σταδιακή μείωση των αφίξεων, αλλά και των διανυκτερεύσεων, με αποτέλεσμα να πλήττεται ακόμη περισσότερο η τουριστική δραστηριότητα της περιοχής και να δημιουργούνται τάσεις ανάσχεσης της επενδυτικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας έναντι των ευρύτερων γεωγραφικών ενοτήτων στις οποίες ανήκει η περιοχή.

Εάν συνυπολογισθεί η πρόσφατη έκτακτη κρίση του Προσφυγικού- Μεταναστευτικού ζητήματος με τη Λέσβο να εισπράττει ως αποτέλεσμα της θετικής ανθρωπιστικής ανταπόκρισής της σε μια μείζονος έντασης ανθρωπιστική κρίση την πλήρη ουσιαστικά απαξίωση του τουριστικού προϊόντος της και την απομείωση της εικόνας της ως τουριστικός προορισμός (με πτώση άνω του 65% στις αφίξεις το καλοκαίρι 2016), προφανώς και δημιουργεί ένα νέο περιβάλλον και σοβαρό προβληματισμό στην διαμόρφωση της Τοπικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής.

Στην παρούσα συγκυρία, η ανάπτυξη του Νομού έχει τη δυνατότητα να δώσει ιδιαίτερο βάρος στον Εναλλακτικό Τουρισμό, ο οποίος παρουσιάζει αξιόλογο δυναμισμό. Θα ήταν ωστόσο λάθος η προσπάθεια ενίσχυσης της αναπτυξιακής διαδικασίας να επικεντρωθεί σε αυτό και μόνο τον τομέα. Το αναπτυξιακό αποτέλεσμα θα είναι μακροπρόθεσμα υψηλότερο αν σε αυτήν ακριβώς τη συγκυρία δοθεί προτεραιότητα στην παράλληλη ενίσχυση των αδύνατων κρίκων του τοπικού οικονομικού σχηματισμού, όπως είναι και ο κλάδος της αλιευτικής δραστηριότητας και στο συσχετισμό τους με το προϊόν των τουριστικών υπηρεσιών, δημιουργώντας έτσι ένα νέο ολοκληρωμένο προϊόν λιγότερο ευάλωτο σε συνθήκες κρίσης και την μεταβλητότητα των αγορών.

Αναμφισβήτητα, η αδέσμευτη ατομική πρωτοβουλία και ο θεσμός της ελεύθερης αγοράς είναι εξαιρετικά αποτελεσματικοί μηχανισμοί στις περιπτώσεις που το ζητούμενο είναι η εκμετάλλευση των ευκαιριών πραγματοποίησης ιδιωτικού κέρδους. Σε πολλές περιπτώσεις όμως, είναι δύσκολο να επιτευχθεί παράλληλα η προστασία των κοινωνικών πόρων, ανθρωπινων ή φυσικών. Η εμπειρία δείχνει ότι, σε όσες περιοχές η τουριστική ανάπτυξη αφέθηκε στις δυνάμεις της αγοράς και μόνο, το αποτέλεσμα, από κοινωνική σκοπιά, υπήρξε αμφιλεγόμενο. Τάσεις προς την ίδια κατεύθυνση παρατηρούνται και στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης.

Ο μαζικός τουρισμός έχει ανακαλύψει την Λέσβο, ή και αντίστροφα, και ως προς αυτή τη δραστηριότητα σημειώνεται μία πορεία που θα μπορούσε έως πρόσφατα να χαρακτηριστεί ανοδική, αλλά σίγουρα όχι χωρίς διακυμάνσεις και σαφώς ευάλωτη στις διάφορες συγκυρίες. Σχετικό παράδειγμα αποτελεί η πρόσφατη χρηματοοικονομική κρίση των διεθνών αγορών και του τραπεζικού τομέα το προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα. Η διαφοροποίηση της κατεύθυνσης του τουριστικού τομέα και όχι μόνο αλλά και μέσω της αλληλοτροφοδότησης των τομέων και των παρεχόμενων υποδομών και υπηρεσιών, προβάλλει πλέον επιτακτική προκειμένου να διαμορφωθεί ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης συνολικά για τη Λέσβο. Στόχος ειδικότερα της αναπτυξιακής προσπάθειας στον χώρο του Τουρισμού πρέπει να είναι η προστασία των φυσικών και ιστορικών πόρων, γεγονός που σημαίνει προστασία του περιβάλλοντος, της τοπικής ιστορίας, της παράδοσης, του πολιτισμού, της θάλασσας, και πάνω από όλα με προσεκτική χρήση επί της φέρουσας ικανότητας που αποτελούν τον συνδετικό ιστό των νησιών. Πρέπει να διαμορφωθεί ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης - τουλάχιστον να διαφανεί με πρακτικές εφαρμογές- και ειδικότερα για το τουριστικό προϊόν θα πρέπει να είναι δημιούργημα της φυσιογνωμίας της περιοχής και όχι αντίγραφο της αγοράς του τουρισμού, η οποία βασίζεται σε συγκυριακές εξωγενείς συνθήκες και απαιτήσεις. Ασφαλώς, η προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού απαιτεί συστηματική, ισορροπημένη και εκτεταμένη παρέμβαση της τοπικής και της κεντρικής διοίκησης. Επιπλέον, απαιτεί τη δημιουργία δικτύων συνεργασίας ανάμεσα στους ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς, ανάμεσα στους διάφορους κλάδους δραστηριότητας, ανάμεσα στην πόλη και το χωριό, και με μικροοικονομικούς όρους

Ο προσεκτικός σχεδιασμός, έχει την δυνατότητα να ωθήσει την αναπτυξιακή διαδικασία. Η ύπαρξη δυνατότητας βέβαια, δεν εξασφαλίζει την αυτόματη κινητοποίηση των δυνάμεων της αγοράς, ειδικά όταν δεν έχει επιτευχθεί, στον βαθμό που απαιτείται, η κρίσιμη μάζα της ανάλογης επιχειρηματικότητας. Θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι στην περιοχή, όπως άλλωστε και στις περισσότερες τουριστικές περιοχές της χώρας, υπάρχει ανάγκη να ενισχυθεί η περιβάλλουσα αίσθηση που θα επέτρεπε την αξιοποίηση των αναφύομενων ευκαιριών στο τομέα του εναλλακτικού τουρισμού. Ένα από τα βασικά στοιχεία της πραγματικής οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης του συνόλου των μικρών νησιωτικών κοινοτήτων με την ευρύτερη ανεπτυγμένη περιοχή, είναι η κατανομή του παραγόμενου Ακαθάριστου Προϊόντος και του Εισοδήματος στο σύνολο του τοπικού πληθυσμού, κατ' αναλογία

των διατιθέμενων από τον καθένα παραγωγικών συντελεστών, που είναι κατά κύριο λόγο η εργασία και το κεφάλαιο. Με αυτό ως δεδομένο, για την ανάπτυξη μιας περιοχής και όχι μόνο για την οικονομική της μεγέθυνση, απαιτείται, αφ' ενός η δημιουργία και εξασφάλιση των προϋποθέσεων πρόσβασης όλων των πολιτών της στην παραγωγική διαδικασία, αφ' ετέρου η εφαρμογή κανόνων δίκαιης και ισόμετρης κατανομής του παραγόμενου πλούτου. Στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, από την αποτύπωση της παρούσας κατάστασης και την SWOT ανάλυση, αλλά ιδιαίτερα από την καταγραφή των απόψεων των κατοίκων, διαπιστώνεται ότι για σειρά ετών υφίστανται, πέρα από τις έντονες διαπεριφερειακές ανισότητες, και αναπτυξιακές ανισότητες στο εσωτερικό των νησιών. Πρόκειται για ανισότητες, είτε μεταξύ των Δημοτικών Διαμερισμάτων από τα οποία αποτελούνται, είτε μεταξύ αγροτικών περιοχών, που βρίσκονται σε απόσταση από τα σημεία συσώρευσης δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα τουριστικών.

Οι ανισότητες αυτές αφορούν τόσο σε οικονομικά μεγέθη, όσο και σε δημογραφικά, κοινωνικά, όπως πληθυσμιακές συγκεντρώσεις, ηλικιακή διάρθρωση, κατάσταση απασχόλησης και ανεργίας. Αποτέλεσμα αυτών των ανισοτήτων, πέραν των σοβαρών κοινωνικών προβλημάτων που δημιουργούν, με διαφαινόμενο τον κίνδυνο άμβλυνσης της συνοχής του κοινωνικό-οικονομικού ιστού, έως και αποδιάρθρωσής του, είναι και η καθυστέρηση της οικονομικής μεγέθυνσης του συνόλου του νομού της Λέσβου. Κύριος λόγος είναι η ύπαρξη παραγωγικών συντελεστών και κυρίως εργατικού δυναμικού σε αργία ή υποαπασχόληση, με συνέπεια τα χαμηλά εισοδήματα και την αδυναμία δημιουργίας πλούτου, φαινόμενο που οφείλεται τόσο στη μείωση του άμεσα παραγόμενου προϊόντος, όσο και στη μη δημιουργία πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων. Η ανάσχεση των ανισοτήτων, είτε τοπικά, είτε ευρύτερα, εξυπηρετείται από την ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, με εξειδίκευση σε δράσεις που επικεντρώνονται στις περιοχές χαμηλής ανάπτυξης, όπου σήμερα υφίστανται αναξιοποίητοι φυσικοί, ανθρώπινοι και πολιτισμικοί πόροι και υπάρχει έλλειμμα βασικών τεχνικών και κοινωνικών υποδομών. Η Τοπική Αναπτυξιακή Στρατηγική, είναι ίσως η μοναδική λύση στην έννοια της άρσης των ανισοτήτων, διότι μόνο αυτή λαμβάνει υπόψη την ανελκτική προσέγγιση, εξειδίκευση και επικέντρωση δράσεων και παρεμβάσεων σε τοπικό επίπεδο. Λαμβάνοντας υπόψη και τις προγραμματιζόμενες, σε μεγάλη κλίμακα, παρεμβάσεις των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για τις Υποδομές, την Αγροτική Ανάπτυξη την Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα, Ψηφιακή Σύγκλιση, Έξυπνη εξειδίκευση κ.α. οι οποίες προγραμματίζονται να υλοποιηθούν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, η εξειδίκευση του ανωτέρω στόχου θα αποτυπωθεί με αντίστοιχη εστίαση των σχετικών παρεμβάσεων, μέσω των δράσεων που θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικό επίπεδο.

1.3 ΣΥΝΟΨΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όσον αφορά τον πληθυσμό, ομάδα στόχου του σχεδίου του Τοπικού προγράμματος είναι ο ευαίσθητος (στην εποχή της εθνικής κρίσης) κορμός της πολύ μικρής επιχειρηματικότητας που καλύπτει την ανάγκη για διεύρυνση της απασχόλησης εφόσον στη Λέσβο οι πολύ μικρές επιχειρήσεις αποτελούν τον πυρήνα της τοπικής οικονομίας και κατά συνέπεια της κοινωνικής συνοχής. Οι μικρές-Πολύ μικρές Επιχειρήσεις διαμορφώνουν πλέον την ομάδα στόχου του Τοπικού Προγράμματος και παρότι δύναται να υπάρξουν και μεγαλύτερες επιχειρηματικές ιδέες που θα μπορούσαν να ενισχυθούν λόγω της ιδιαίτερης φυσιγνωμίας του CLLD/LEADER, και της πολυταμειακής προσέγγισης του έχουν μικρότερη χρηματοδοτική ικανότητα λόγω της συρρίκνωσης της ρευστότητας και του ΑΕΠ, με αποτέλεσμα να αναμένεται μικρότερη συνολική αξία επένδυσης πολλαπλασιάζοντας όμως την προστιθέμενη αξία του κάθε ευρώ επένδυσης.

Τα ανησυχητικά ευρήματα της υφιστάμενης κατάστασης δείχνουν με σαφήνεια ότι η πλέον κρίσιμη κατηγορία είναι των Νέων για να επιτευχθεί ανάσχεση της φυγής τους από τον τόπο, δίνοντας κίνητρα με υψηλότερη ένταση ενίσχυσης στους νέους, αλλά και γενικότερα των κατοίκων των αγροτικών και αλιευτικών περιοχών στην περιφέρεια της περιοχής οι οποίοι αντιμετωπίζουν ελάχιστες πλέον οικονομικές και κοινωνικές επιλογές για την παραμονή τους στην περιφέρεια της νησιωτικής υπαίθρου και για την επαγγελματική – επιχειρηματική δραστηριοποίηση τους με τέτοιο τρόπο ώστε να βελτιώνεται το εισόδημά τους και να διασφαλίζουν μια καλή ποιότητα ζωής. Οι συνέπειες για την Τοπική Κοινωνία είναι σαφώς εξαιρετικά αρνητικές εάν δεν δοθούν κατάλληλα κίνητρα, ειδικότερα για τον ποιοτικό εκσυγχρονισμό των πολύ μικρών επιχειρήσεων σε κλάδους που επηρεάζονται από την εποχικότητα όπως ο Τουρισμός που έχει ως συνέπεια συνολικά επίδραση στις οικονομικές δραστηριότητες της Λέσβου, ή από συνθήκες έκτακτες που στην περίπτωση του Τοπικού Προγράμματος φαίνονται σαφώς από την αποτύπωση των δεικτών λόγω της έκτακτης κρίσης του Προσφυγικού-Μεταναστευτικού και της εκτεταμένης επίδρασης του στην κοινωνικό-οικονομική ζωή της Λέσβου. Ειδικότερα οι συνθήκες που διαμορφώνονται σήμερα δείχνουν τάση μακροπρόθεσμης επίδρασης. Οι στόχοι-θεματικές κατευθύνσεις που

αναλύθηκαν παραπάνω συσχετίζονται με δράσεις για την επίτευξη μετρήσιμων αποτελεσμάτων από την εφαρμογή του προγράμματος στην περιοχή στις παρακάτω ενότητες, όπως αυτές εκφράζονται μέσω των δράσεων του Τοπικού Προγράμματος.

Οι επιμέρους Δράσεις βασίζονται στην αντίληψη ότι:

α. προσδιορίζονται από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, β. εξειδικεύονται από εσωτερικές και εξωτερικές συνθήκες μέσω της SWOT ανάλυσης γ. διαμορφώνονται βάση στόχων και Τοπική Αναπτυξιακή Στρατηγική δ. προκύπτουν από εντατική διαβούλευση με τον τοπικό πληθυσμό λαμβάνοντας υπόψη προτάσεις και ιδέες από το πεδίο, ε. συσχετίζονται με ενέργειες που συνδέονται και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και αναπτύσσονται μεταξύ τους βαθμοί εξάρτησης και αλληλεπίδρασης, στ. ποσοτικοποιούνται με μετρήσιμες εκροές, χρηματοδοτικούς πόρους και αποτελέσματα

Με τον σχεδιασμό του Τοπικού προγράμματος CLLD/LEADER, τίθεται η βάση ώστε η πιλοτική διάσταση των δράσεων να δημιουργεί την τάση που θα μπορούσε να δώσει ώθηση για την υλοποίηση ενός πιο νεωτεριστικού, δυναμικού, φιλόδοξου και αποτελεσματικού αναπτυξιακού μοντέλου, που θα έχει στο κέντρο του τον άνθρωπο την μέριμνα για τη φύση και την ανάδειξη του Πολιτισμού, τα συστατικά που συνθέτουν την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ ΥΠΑΙΘΡΟ, την Λέσβο στην οποία αξίζει να ζει κανείς και μάλιστα με δυνατότητες για με μια διαφορετική φιλόδοξη προσέγγιση στην προσωπική βελτίωση του κάθε κατοίκου και του συνόλου της κοινωνίας.

Η Τοπική Αναπτυξιακή Στρατηγική είναι Φιλόδοξη και απαιτεί ισχυρή δέσμευση για την υλοποίηση της. Η διαχρονική παρουσία της φιλοσοφίας LEADER, στη Λέσβο και τα ορατά αποτελέσματα και η εμπιστοσύνη της τοπικής κοινωνίας που στηρίζει τον σχεδιασμό είναι η πρώτη ένδειξη της αναμενόμενης επιτυχίας του προγράμματος.

2 ΥΠΟΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

2.1 ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

Οι υποδράσεις που προκηρύσσονται με την παρούσα πρόσκληση, τα καθεστώτα ενίσχυσης, οι ειδικοί περιορισμοί παρουσιάζονται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί και αναλυτικά στην περιγραφή ανά υποδράση, του παρόντος κεφαλαίου.

A/A	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (σε €)	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
(1)	(2)	(3)	
19.2.1	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	80.000,00€	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
1	19.2.1.2: ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΕ ΜΜΕ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ.	80.000,00€	3
19.2.2	ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΕ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΧΕΣ Ή ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ	1.790.000,00€	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
2	19.2.2.2: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ, ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΑΙ/Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.	262.500,00€	1
3	19.2.2.3: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.	682.500,00€	2
4	19.2.2.4: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΙΔΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1 ^η ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.	422.500,00€	3
5	19.2.2.5: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ, ΧΩΡΟΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΤΛ) ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.	422.500,00€	3
19.2.3	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	2.012.500,00€	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

6	19.2.3.1: ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ/Η ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.	857.500,00€	1
7	19.2.3.3: ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.	385.000,00€	2
8	19.2.3.4: ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΙΔΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1 ^η ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.	385.000,00€	3
9	19.2.3.5: ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ, ΧΩΡΟΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΤΛ) ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.	385.000,00€	3
19.2.6	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΩΝ	150.000,00€	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
10	19.2.6.2: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΔΑΣΟΚΟΜΙΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ, ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ.	150.000,00€	3
19.2.7	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ	195.000,00€	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
11	19.2.7.3: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΟΙΝΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗ ΚΟΙΝΗ ΧΡΗΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ/Η ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟ.	65.000,00€	2
12	19.2.7.7: ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΒΡΑΧΕΩΝ ΑΛΥΣΙΔΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ.	65.000,00€	1
13	19.2.7.8: ΚΟΙΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ, ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΤΟΠΙΩΝ.	65.000,00€	4
ΣΥΝΟΛΟ 19.2.1, 19.2.2, 19.2.3, 19.2.6 & 19.2.7		4.227.500,00€	

~ 1 ~

Τίτλος Δράσης	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ			
Κωδικός Δράσης	19.2.1			
Τίτλος Υποδράσης	2.1.1 ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΕ ΜΜΕ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ			
Κωδικός Υποδράσης	19.2.1.2			
Νομική Βάση	Άρθρο 14 καν. (ΕΕ) 1305/2013 Καν. (ΕΕ) 1407/2013			
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης				
<p>Στην υποδράση προβλέπεται να υλοποιηθούν ενέργειες μεταφοράς γνώσης που αφορούν σε στήριξη για δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης & απόκτησης δεξιοτήτων ή Εργαστηρίων για ΜΜΕ που θα εμπεριέχουν δραστηριότητες επίδειξης και ενημέρωσης αλλά και δράσεις ανταλλαγών για τον εμπλουτισμό και την εισαγωγή νέων πρακτικών στη διαχείριση των ΜΜΕ. Οι δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων, θα πρέπει να αξιοποιούν σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους, νέες τεχνολογίες και να προσαρμόζονται στις ανάγκες των εν δυνάμει ωφελούμενων, ενισχύοντας την απόκτηση δεξιοτήτων. Θα δοθεί η δυνατότητα στους ωφελούμενους να μαθαίνουν μέσα από την παρακολούθηση ή την συμμετοχή τους στην πράξη, την παραγωγική διαδικασία και την αξιοποίηση των συγχρόνων μεθόδων παραγωγής, της καινοτομίας και της χρήσης νέων τεχνολογιών στην επιχειρηματικότητα.</p> <p>Οι ενέργειες μεταφοράς γνώσεις αποτελούν σημαντικό στοιχείο της Τ.Α.Σ. σε σχέση με την επίτευξη της. Οι ενέργειες σχετίζονται με θεματικά αντικείμενα όπως όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων (και δασικού κεφαλαίου) σε θέματα τυποποίησης, πιστοποίησης, , ασφάλειας, καθώς και υγιεινής τροφίμων Αξιοποίηση ευκαιριών για την επιχειρηματικότητα στον Τουρισμό όπως το Δίκτυο Περιπατητικών Διαδρομών και το Δίκτυο Καταδυτικών Διαδρομών και εναλλακτικών ενεργειών στον Τουρισμό της Υπαίθρου, Τουρισμό Εμπειρίας. υλοποίηση εργαστηρίων για ΜΜΕ, ενδεικτικά για τις Πολιτιστικές Δημιουργικές Βιομηχανίες, τη διαφοροποίηση στην επιχειρηματικότητα με προσαρμογή σε ποιοτικά κριτήρια που αναβαθμίζουν την ικανότητα για διακίνηση των προϊόντων και διεύρυνση των αγορών. Δικτύωση Επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και επίτευξη συνεργασιών και οικονομίας κλίμακας. Αξιοποίηση και προστασία των περιβαλλοντικών πόρων <p>Οι ενέργειες μεταφοράς γνώσης αναμένεται να εισφέρουν στον εμπλουτισμό του προγράμματος με εξειδίκευση στο αντικείμενο της μικρής επιχειρηματικότητας που αποτελεί τον πυρήνα της οικονομίας της περιοχής παρέμβασης εισφέροντας στη γνώση και εμπειρία που είναι απαραίτητα για την επιτυχή εφαρμογή των υποδράσεων του Προγράμματος.</p> <p>Κατά την υλοποίηση των εργαστηρίων θα δημιουργηθούν σχέδια δράσης με βάση δοκιμασμένες, εφαρμοσμένες τεχνικές σε μικρές ομάδες με διαδραστικές μεθόδους, εξατομικευμένες πρακτικές και διαμόρφωση ρόλων με καθοδήγηση και διαμόρφωση προτάσεων για επίτευξη στόχων.</p> <p>Θα συμπεριληφθούν επισκέψεις στο πεδίο με σκοπό την επί τόπου επίδειξη. Η εισαγωγή των ανταλλαγών όσον αφορά στη διαχείριση ΜΜΕ, θα εμπεριέχεται στο συνολικό σχέδιο των εργαστηρίων-προγραμμάτων κατάρτισης και θα εστιάζει, στις μεθόδους ή/και τεχνολογίες για ΜΜΕ, διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων και την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών ευκαιριών και νέων τεχνολογιών.</p> <p>Οι Βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές για τα προϊόντα του αγροτικού κλάδου έχουν ως στόχο την προώθηση της ανταλλαγής γνώσεων και καλών πρακτικών και η ανακάλυψη νέων τρόπων διεξαγωγής εργασιών και δυνατότητες αξιοποίησης νεωτερισμών και καινοτομίας. Οι επισκέψεις όπου ασκείται αποτελεσματική μια δραστηριότητα από ΜΜΕ, αποσκοπούν στην ενημέρωση ενός συγκεκριμένου θέματος ή ενός τρόπου διεξαγωγής εργασιών (π.χ. χρήση νέων τεχνολογιών, τρόποι αποδοτικότερης οργάνωσης, μεταποίηση και εμπορία των τοπικών προϊόντων κ.λπ.). Το περιεχόμενο των επισκέψεων μπορεί να είναι ίδιο με των ανταλλαγών, συντομότερου χρονικού διαστήματος και ακολουθούν περισσότερο μία προσέγγιση διδασκαλίας-εκμάθησης μιας καλής πρακτικής από ένα άλλον επιχειρηματία που ασκεί παρόμοια δραστηριότητα. Προϋπολογισμός, έως 20.000 € με ένταση ενίσχυσης που ανέρχεται σε 100% των επιλέξιμων δαπανών (Καν. (ΕΕ) 1407/13). (σύμφωνα με επιλέξιμους ΚΑΔ σημείο 2.5)</p>				
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται				
ΘΚ.3 : ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ				
Χρηματοδοτικά στοιχεία				
1		Συνολικός Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
	Ποσό (€)	80.000,00	80.000,00	0,00
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπομέτρου	0,94%	1,32%	0,00%
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού προγράμματος	0,78%	1,02%	0,00%
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				

Δήμος Λέσβου				
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ				
Πάροχοι Κατάρτισης (Σύμφωνα με Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο Κατάρτισης), Συλλογικοί Φορείς με σχετικό καταστατικό σκοπό, Επιμελητηριακοί Φορείς.(οι ωφελούμενοι πρέπει να είναι Μικρές και πολύ Μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της Σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής)				
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	25%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικό ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό στόχων της πρότασης που συσχετίζονται με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης * 100.	20%	100
3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	10%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
5	Σχετική εμπειρία παρόχου στην επαγγελματική κατάρτιση	Ναι	10%	100
		Όχι		0
6	Διαθεσιμότητα εκπαιδευτικού προσωπικού	Ναι	15%	100
		Όχι		0
7	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	100
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ			100%	100
ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΟΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ				

~ 2 ~

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΕ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΧΕΣ Η ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2			
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	2.1.2 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ, ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΑΙ/Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.2.2			
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 17 παρ. 1β του Καν (ΕΕ) 1305/2013, Σημείο 8.2.(ε).4 Μέρος 1, και Μέρος 4, του Παραρτήματος Ι, του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 808/2014, Καν. (ΕΕ) 1407/2013			
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ				
<p>Προβλέπεται η υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη των γεωργικών προϊόντων που υπάγονται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ (ΣΛΕΕ) ως πρώτη ύλη. Ενισχύονται επενδύσεις από μεταποιητικές επιχειρήσεις της Λέσβου οι οποίες αξιοποιούν τα προϊόντα αυτά ως πρώτη ύλη για την περαιτέρω μεταποίησή τους με αποτέλεσμα ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΟ προϊόν (εκτός του Παραρτήματος Ι της συνθήκης) όπως:</p> <p>Τομείς δραστηριότητας επιλέξιμοι στο τοπικό πρόγραμμα Λέσβου είναι οι: Μονάδες παραγωγής αιθέριων ελαίων, Ζυθοποιία, Μονάδες πυρηνελαιουργείων, Μονάδες παραγωγής αποσταγμάτων από οπωροκηπευτικά ή αμπελοοινικής προέλευσης, Επεξεργασία προϊόντων κυψέλης (γύρη πρόπολη, βασιλικός πολτός και λουπά προϊόντα), Μονάδες μεταποίησης γεωργικών προϊόντων για παραγωγή προϊόντων κοσμετολογίας και διατροφής, Μονάδες παραγωγής εμπορίας και συσκευασίας προϊόντων θρέψης φυτών, Μονάδες παραγωγής πυτιάς και συμπυκνωμάτων αυτής, Αξιοποίηση παραπροϊόντων, υπολειμμάτων και απορριμμάτων βιομηχανικών ειδών διατροφής κ.α.</p> <p>Ωστόσο, οι εν δυνάμει δικαιούχοι κατά τη συμπλήρωση της αίτησης στήριξης πρέπει να υποβάλλουν σχετικό κωδικό ΚΑΔ ο οποίος θα συμπεριλαμβάνεται σε κάποια από τις παρακάτω κατηγορίες NACE: 10.41 (εκτός του 10.41.12), 10.51, 10.52, 10.61, 10.71, 10.72, 10.73, 10.82, 10.83, 10.84, 10.85, 10.86, 10.89, 11.01, 11.05, 11.07, 12.00, 13.10, 13.20, 20.42 και 20.53.</p> <p>Η Υποδράση αφορά τομείς με ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω παράδοσης στην αγροτική δραστηριότητα της Λέσβου όπως προκύπτει από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και από τη SWOT ανάλυση. Επιπλέον ενδιαφέρον παρουσιάζει η διάσταση της προστιθέμενης αξίας βιολογικών-οργανικών προϊόντων. Ένα ανταγωνιστικό τελικό προϊόν που δύναται να αναγνωρισθεί πέρα των εθνικών ορίων διατίθεται ευκολότερα και σε καλύτερη τιμή στις τοπικές, εθνικές αλλά και διεθνείς αγορές.</p> <p>Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις της υφιστάμενης κατάστασης πρέπει να δημιουργηθούν ειδικά κίνητρα για τη δημιουργία νέων προϊόντων που ενέχουν καινοτόμες προσεγγίσεις ή τουλάχιστον πρωτοτυπία για το ίδιο το προϊόν είτε για τη δημιουργία νέου παράγωγου προϊόντος από τις πρώτες ύλες της περιοχής (π.χ. αξιοποίηση φαινολών ελαιολάδου στην φαρμακολογία) ή ακόμη και με εισαγωγή καινοτόμου τεχνολογικής ή οργανωτικής (μεθοδολογικής) προσέγγισης στη παραγωγή, διακίνηση και εμπορία των μη γεωργικών προϊόντων. Η υπο-δράση προσφέρει σημαντική ευκαιρία για την διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας, την αύξηση της απασχόλησης στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα και την ενίσχυση της παραγωγής τοπικών προϊόντων ποιότητας για τα οποία διαπιστώνεται έλλειμμα στην περιοχή παρέμβασης.</p> <p>Επιπλέον Μέσω αυτής της υποδράσης επιδιώκονται: α) η επεξεργασία προϊόντων που διακρίνονται για την ποιότητά τους, από την αρχική διαδικασία παραγωγής έως το τελικό προϊόν, η δημιουργία νέων προϊόντων, η διαφοροποίηση υφισταμένων και ενσωμάτωση τοπικής ταυτότητας και η αναδιάρθρωση της παραγωγικής διαδικασίας και διαμόρφωση της σε πιο ανταγωνιστικό και εξωστρεφές επίπεδο β) η προώθηση της νεανικότητας με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη συγκράτηση των νέων στη Λέσβο, καθώς και γ) η αξιοποίηση της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών αλλά και της εξωστρέφειας που θα προσφέρει αύξηση της προστιθέμενης αξίας των παραγόμενων προϊόντων, καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή.</p> <p>Κατά την εφαρμογή του Προγράμματος στην Περιοχή Παρέμβασης δεν τίθενται ειδικότεροι περιορισμοί στην παρούσα υποδράση και ενισχύονται Ιδρύσεις, Βελτιώσεις, Επεκτάσεις και Εκσυγχρονισμοί στους προαναφερόμενους τομείς.</p> <p>Η δημόσια δαπάνη των επενδύσεων της συγκεκριμένης υπο-δράσης δεν μπορεί να υπερβεί τα όρια του Κανονισμού De Minimis (Καν. 1407/2013), δηλαδή την σώρευση από οποιαδήποτε χρηματοδότηση του υποψήφιου δικαιούχου (βάση του συγκεκριμένου κανονισμού), έως 200.000 Δημόσια Δαπάνη την τριετία. Στη συγκεκριμένη υποδράση η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται σε 75%. (σύμφωνα με επιλέξιμους ΚΑΔ σημείο 2.5)</p>				
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ				
ΘΚ.1 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΑΞΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟ-ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ				
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
2		Συνολικός Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
	Ποσό (€)	350.000,00	262.500,00	87.500,00
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	4,18%	4,32%	3,81%
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού προγράμματος	3,45%	3,34%	3,81%
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				
Δήμος Λέσβου				
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ				
Φυσικά/νομικά πρόσωπα που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις Πολύ μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.				

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	10%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό στόχων της πρότασης που συσχετίζονται με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης * 100.	12%	100
3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	5%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
5	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
6	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	5%	100
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	6%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50
8	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την εξοικονόμηση ενέργειας	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	3%	100
		$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		60
		$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		30
9	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι	3%	100
		Όχι		0
10	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	3%	100
		$10\% \leq \text{Ποσοστό} < 20\%$		60
		$5\% \leq \text{Ποσοστό} < 10\%$		30
11	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	
12	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	3%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση		50

		τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
13	Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	7%	100
		Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών		50
14	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	5%	100
15	Προώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι	3%	100
		Όχι		0
16	Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων	Πρώτη ύλη σε ποσοστό >30%	5%	100
		10% < πρώτη ύλη σε ποσοστό <30%		60
		Πρώτη ύλη σε ποσοστό <10%		30
17	Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής	Ναι	5%	100
		Όχι		0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ			100%	100
ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΟΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.				

~ 3 ~

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΕ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΧΕΣ Η ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	2.1.3 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.2.3
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 19 παρ.1β καν (ΕΕ)1305/2013 Σημείο 8.17, Μέρος 1 του Παραρτήματος Ι, του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 808/2014 της Επιτροπής - ΚΑΝ.1407/2013 "de minimis"

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ

Προβλέπεται η υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν στην ενδυνάμωση του τουρισμού και ειδικότερα στην υποστήριξη της ποιότητας, της καινοτομίας-πρωτοτυπίας, της νεανικής επιχειρηματικότητας και της βελτίωσης των υφιστάμενων επιχειρήσεων με στόχο την ποιότητα. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις της υφιστάμενης κατάστασης και όπως προκύπτει από την Τοπική Αναπτυξιακή Στρατηγική, πρέπει να δοθούν ειδικά κίνητρα για την ένταξη των νέων στην επιχειρηματικότητα με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη συγκράτηση των νέων στη Λέσβο, τη χρήση καινοτόμου τεχνολογίας που θα προσφέρει αύξηση της προστιθέμενης αξίας, καθώς και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών των υφιστάμενων επιχειρήσεων που θα οδηγήσει στην ανάκαμψη με την δημιουργία κλίματος ανάσχεσης της απο-επένδυσης στον κλάδο του τουρισμού.

Η διανυκτέρευση – φιλοξενία και Εστίαση στη Λέσβο αποτελούν βασικά στοιχεία παράδοσης και πολιτισμού, ενώ τα προϊόντα της και η γαστρονομία της είναι εξαιρετικά πλεονεκτήματα για την επίτευξη των στόχων της δράσης. Η αξιοποίηση της πλούσιας τοπικής κουζίνας και η ποιοτική διαφοροποίηση της «φιλοξενίας» στη περιοχή παρέμβασης αναβαθμίζουν ποιοτικά τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τροφοδοτούνται από τον πρωτογενή τομέα και την μεταποίηση, σχετίζεται δε με την στρατηγική επιλογή για τον Τουρισμό Εμπειρίας όπως η αξιοποίηση του «Δικτύου Περιπατητικών Διαδρομών Λέσβου», όπου πλέον δημιουργείται ευκαιρία οι υποψήφιοι επενδυτές να εντάξουν στην πρότασή τους δραστηριότητες που ενσωματώνουν νεωτεριστικές υποδομές και να εμπλουτίσουν τη παροχή υπηρεσιών τους με αποτέλεσμα να διευρύνεται και να αποκτά ανταγωνιστικό πλεονέκτημα το παρεχόμενο τουριστικό προϊόν, να αποκτά πιο ολοκληρωμένη διάσταση και να αναδεικνύεται συνολικά η περιοχή αξιοποιώντας ειδικά χαρακτηριστικά της.

Η Οικονομική κρίση οδηγεί σε αναγκαία στοχευμένα κίνητρα λόγω νομοθετικών ρυθμίσεων για την ενίσχυση πολύ μικρών καταλυμάτων που αποτελούν την βάση του παρεχόμενου προϊόντος διανυκτέρευσης με αποτέλεσμα να υφίστανται σημαντικές ποιοτικές ελλείψεις στην παρεχόμενη υπηρεσία στο τουριστικό τομέα κυρίως σε περιοχές που δεν έχουν τα χαρακτηριστικά ενός κομβικού τουριστικού σημείου. Έχει εντοπισθεί η βασική ανάγκη ποιοτικού-αισθητικού εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων μικρών τοπικών τουριστικών προορισμών. Διαπιστώθηκε η έντονη ανάγκη για εκσυγχρονισμό, προβολή-εξωστρέφεια αλλά και γενικότερα ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών των υφιστάμενων επιχειρήσεων του Τουρισμού της Λέσβου με αποτέλεσμα τη δημιουργία κινήτρων για βελτίωση και διαφοροποίηση τους που θα τις καταστήσουν πιο δυναμικές και ανταγωνιστικές.

- **Τίθεται Προτεραιότητα για την επιλογή επενδυτικών σχεδίων η "Ποιοτική Αναβάθμιση-Εκσυγχρονισμός μιας Επιχείρησης και εμπλουτισμός-διεύρυνση των δραστηριοτήτων της, με κατεύθυνση και εξειδίκευση στον Τουρισμό Εμπειρίας". Για την βαθμολόγηση του κριτηρίου εξετάζεται η τεκμηρίωση με δαπάνες των συμπληρωματικών δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης και η εισφορά τους στον Τουρισμό Εμπειρίας και τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού.**

Κατά την εφαρμογή της εν λόγω υπό-δράσης του Τοπικού Προγράμματος στην Περιοχή Παρέμβασης τίθεται για την ενίσχυση της ως κριτήριο επιλεξιμότητας **μία τουλάχιστον** από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- *Η πρόταση να αφορά σε εκσυγχρονισμό, βελτίωση, ή επέκταση υφιστάμενων επιχειρήσεων στον κλάδο του τουρισμού ανεξάρτητα από την ηλικία του δικαιούχου*

Για ίδρυση:

- *Ο Δικαιούχος να είναι νέος κάτω των 35 ετών.*
- *Η πρόταση να έχει Καινοτόμο χαρακτήρα/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών.*

Η δημόσια δαπάνη των επενδύσεων της συγκεκριμένης υπο-δράσης δεν μπορεί να υπερβεί τα όρια του Κανονισμού De Minimis (Καν. 1407/2013), δηλαδή την σώρευση από οποιαδήποτε χρηματοδότηση του υποψήφιου δικαιούχου (βάση του συγκεκριμένου κανονισμού), έως 200.000 Δημόσια Δαπάνη την τριετία. Ειδικότερα για το τοπικό πρόγραμμα Λέσβου:

Στη συγκεκριμένη υποδράση οριοθετείται μέγιστο συνολικό Κόστος αίτησης στήριξης για **Ιδρύσεις** έως 300.000 ευρώ με ένταση ενίσχυσης 65%.

Στη συγκεκριμένη υποδράση οριοθετείται μέγιστο συνολικό Κόστος αίτησης στήριξης για **Εκσυγχρονισμούς-Βελτιώσεις-Επεκτάσεις** έως 200.000€ με ένταση ενίσχυσης 65%. (σύμφωνα με επιλέξιμους ΚΑΔ σημείο 2.5)

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ**ΘΚ.2 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ & ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ****ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

3		Συνολικός Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
	Ποσό (€)	1.050.000,00	682.500,00	238.875,00
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	1.050.000,00	682.500,00	367.500,00
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού προγράμματος	12,54%	11,24%	16,01%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				
Δήμος Λέσβου				
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ				
<p>Φυσικά/νομικά πρόσωπα, Φυσικά πρόσωπα που κατά την υποβολή της πρότασης δεν έχουν συμπληρώσει το 35 έτος της ηλικίας, Νομικά πρόσωπα ή Προσωπικές Εταιρείες που όλα τα μέλη κατά την υποβολή της πρότασης δεν έχουν συμπληρώσει το 35 έτος της ηλικίας. (Σε περίπτωση Εκσυγχρονισμού-Βελτίωσης-Επέκτασης ή καινοτόμου χαρακτήρα δεν τίθεται προϋπόθεση ηλικίας)</p> <p>Η υπο-δράση αφορά Πολύ μικρές και Μικρές Επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, και ειδικότερα για υποδομές διανυκτέρευσης για επιχειρήσεις με δυναμικότητα έως 60 κλίνες όσον αφορά τις λειτουργικές μορφές και κατηγορίες τουριστικών καταλυμάτων του άρθρου 2 παρ.Α1 της ΚΥΑ2986/2016 (ΦΕΚ 3885/02.12.2016 τεύχος Β). Ο περιορισμός δεν ισχύει για παρεμβάσεις σύμφωνα με το άρθρο 6 της ΚΥΑ.</p>				
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	15%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό στόχων της πρότασης που συσχετίζονται, με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης* 100%	12%	100
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	10%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	100
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	7%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	7%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες)	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
8	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	100
9	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	3%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
10	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	5%	100
11	Ο δικαιούχος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή εταιρικό σχήμα αγρωτών	Ναι	3%	100
		Όχι		0
12	Συμμετοχή σε υφιστάμενα και τοπικά δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	3%	100
		Όχι		0

13	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).	3%	100
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		60
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		30
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας		0
14	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο	3%	100
		Παραδοσιακός οικισμός		50
15	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	3%	100
16	Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής	Ναι	3%	100
		Όχι		0
17	Προώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι	3%	100
		Όχι		0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ			100%	100
ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΩΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.				

~ 4 ~

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΕ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΧΕΣ Η ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2			
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	2.1.4 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΙΔΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1Η ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ, ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.2.4			
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 19§1β καν. (ΕΕ) 1305/2013 - Κ.1407/2013			
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ				
<p>Προβλέπεται η υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν στην ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας σε τομείς του δευτερογενή τομέα και του εμπορίου και ειδικότερα στην υποστήριξη της καινοτομίας, της νεανικής επιχειρηματικότητας και της βελτίωσης των υφιστάμενων επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις της υφιστάμενης κατάστασης και όπως προκύπτει από την Τοπική Αναπτυξιακή Στρατηγική, πρέπει να δοθούν ειδικά κίνητρα για την ένταξη των νέων στην επιχειρηματικότητα με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη συγκράτηση των νέων στη Λέσβο, τη χρήση καινοτόμου τεχνολογίας που θα προσφέρει αύξηση της προστιθέμενης αξίας, καθώς και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων προϊόντων των υφιστάμενων επιχειρήσεων με έμφαση στη τοπική ταυτότητα, που θα οδηγήσει στην ανάκαμψη και τον ποιοτικό εκσυγχρονισμό και την ανταγωνιστικότητα.</p> <p>Ο δευτερογενής τομέας της Λέσβου χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερης ποιοτικής και αισθητικής αξίας προϊόντα και συγκεκριμένα συμπεριλαμβάνει παραγωγή προϊόντων ξυλογλυπτικής, κεραμικής, αξιοποίηση φυσικών πόρων όπως πέτρας Μυστεγγών, Πολυχνίτου κ.α, Μεγάλο κομμάτι της τοπικής στρατηγικής καταλαμβάνει επίσης η ένταξη νέων στην επιχειρηματικότητα, αλλά και η χρήση καινοτόμου τεχνολογίας.</p> <p>Ο δευτερογενής Τομέας, χαρακτηρίζεται από έντονο ανταγωνισμό, ιδιαίτερα στο κόστος παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών. Οι συνθήκες αυτές σε μία νησιωτική απομακρυσμένη κοινωνία εντείνονται δημιουργώντας αποκλεισμούς. Η δραστηριότητα σε επίπεδο μικρής βιοτεχνίας μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό πόρο εισοδήματος για τη τοπική κοινωνία, που θα μπορούσε μέσα από τη διαμόρφωση μιας τοπικά ενεργούς βιοτεχνικής οικονομίας να ανταπεξέλθει στις δυσκολίες των συνθηκών της ευρύτερης οικονομίας.</p> <p>Σύμφωνα με τα παραπάνω, κατά την εφαρμογή του Προγράμματος στην Περιοχή Παρέμβασης επιλέγεται να δοθεί έμφαση στην ποιότητα και στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας και κοινωνικής συνοχής με ενσωμάτωση όρων ενίσχυσης της νεανικής επιχειρηματικότητας, καθώς και η εφαρμογή οργανωτικής η/και τεχνολογικής καινοτομίας.</p> <p>• Τίθεται Προτεραιότητα για την επιλογή επενδυτικών σχεδίων η ενίσχυση παραγωγής και εμπορίας από τον ίδιο τον δικαιούχο.</p> <p>Κατά την εφαρμογή της εν λόγω υπό-δράσης του Τοπικού Προγράμματος στην Περιοχή Παρέμβασης τίθεται για την ενίσχυση, ως κριτήριο επιλεξιμότητας μία τουλάχιστον από τις παρακάτω προϋποθέσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η πρόταση να αφορά εκσυγχρονισμό, βελτίωση, ή επέκταση υφιστάμενων επιχειρήσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου. <p>Για ίδρυση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο Δικαιούχος να είναι νέος κάτω των 35 ετών. • Η πρόταση να έχει Καινοτόμο χαρακτήρα/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών. <p>Η δημόσια δαπάνη των επενδύσεων της συγκεκριμένης υπο-δράσης δεν μπορεί να υπερβεί τα όρια του Κανονισμού De Minimis (Καν. 1407/2013), δηλαδή την σώρευση από οποιαδήποτε χρηματοδότηση (βάση του συγκεκριμένου κανονισμού) του υποψήφιου δικαιούχου, έως 200.000 Δημόσια Δαπάνη την τριετία. Ειδικότερα για το τοπικό πρόγραμμα Λέσβου:</p> <p>Στη συγκεκριμένη υποδράση οριοθετείται μέγιστο συνολικό Κόστος αίτησης στήριξης για Ιδρύσεις έως 300.000 ευρώ με ένταση ενίσχυσης 65%.</p> <p>Στη συγκεκριμένη υποδράση οριοθετείται μέγιστο συνολικό Κόστος αίτησης στήριξης για Εκσυγχρονισμούς-Βελτιώσεις-Επεκτάσεις έως 200.000€ με ένταση ενίσχυσης 65%. (σύμφωνα με επιλέξιμους ΚΑΔ σημείο 2.5)</p>				
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ				
ΘΚ.3 : ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ				
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
4		Συνολικός Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
	Ποσό (€)	650.000,00	422.500,00	227.500,00
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	7,77%	6,96%	9,91%
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού προγράμματος	6,41%	5,38%	9,91%
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				
Δήμος Λέσβου				
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ				
Φυσικά/νομικά πρόσωπα, Φυσικά πρόσωπα που κατά την υποβολή της πρότασης δεν έχουν συμπληρώσει το 35 έτος της ηλικίας, Νομικά πρόσωπα ή Προσωπικές Εταιρείες που όλα τα μέλη κατά την υποβολή της πρότασης δεν έχουν συμπληρώσει το 35 έτος της ηλικίας. (Σε περίπτωση Εκσυγχρονισμού-Βελτίωσης-Επέκτασης δεν τίθεται προϋπόθεση ηλικίας). Η υπο-δράση αφορά Πολύ μικρές και Μικρές Επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.				
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ

			(%)	(κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	14%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό στόχων της πρότασης που συσχετίζονται με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης * 100.	12%	100
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	12%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	7%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	7%	10
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	5%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		
8	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	100
9	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	3%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαιδευση		0
10	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100	3%	100
11	Ο δικαιούχος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή εταιρικό σχήμα αγροτών	Ναι	3%	100
		Όχι		0
12	Συμμετοχή σε υφιστάμενα και τοπικά δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	3%	100
		Όχι		0
13	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).	4%	100
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		60
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		30

		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας		0
14	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο	3%	100
		Παραδοσιακός οικισμός		50
15	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	3%	100
16	Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής	Ναι	3%	100
		Όχι		0
17	Πρώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι	3%	100
		Όχι		0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ			100%	100
ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΟΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.				

~ 5 ~

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΕ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΧΕΣ Η ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ					
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.2					
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	2.1.5 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ, ΧΩΡΟΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ, ΚΛΠ) ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.					
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.2.5					
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 19§1β καν. (ΕΕ) 1305/2013 - Καν.1407/2013					
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ						
<p>Προβλέπεται η υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν στην ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας σε τομείς του Τριτογενή Τομέα – παροχή υπηρεσιών και ειδικότερα στην υποστήριξη της <u>καινοτομίας, της νεανικής επιχειρηματικότητας και της βελτίωσης των υφιστάμενων επιχειρήσεων</u>, με κατεύθυνση την κάλυψη αναγκών της περιοχής και βελτίωση της ποιότητας ζωής όπως ενδεικτικά, εκπαίδευση, ευεξία, πολιτιστικές δραστηριότητες.</p> <p>Διαπιστώθηκε ανάγκη για ειδικά κίνητρα για την ένταξη των νέων στην επιχειρηματικότητα με τη δημιουργία θέσεων εργασίας-αυταπασχόλησης και τη συγκράτηση των νέων στη Λέσβο, τη χρήση καινοτόμου τεχνολογίας που προσφέρει αύξηση της προστιθέμενης αξίας, καθώς και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών των υφιστάμενων επιχειρήσεων με ανατροπή της αποεπένδυσης.</p> <p>Ο Τριτογενής Τομέας καταλαμβάνει το μεγαλύτερο ποσοστό στην οικονομία, και συμπαρασύρεται από το γενικότερο αρνητικό οικονομικό κλίμα. Αποτελεί κίνδυνο για την συνολική οικονομία του Νησιού η συνεχής μείωση Επενδύσεων Πάγιου Ενεργητικού. Αν η τάση αυτή παγιωθεί, το κόστος ανάκαμψης θα είναι εξαιρετικά μεγάλο και δεν θα είναι εφικτό να διατηρηθεί ένα επίπεδο ποιότητας. Στόχος είναι να ενισχυθούν οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις για να διατηρήσουν ένα ποιοτικό επίπεδο παροχής υπηρεσιών που θα οδηγήσει σταδιακά σε ανάκαμψη.</p> <p>Παρόλο που παρουσιάζεται ένας ικανοποιητικός αριθμός υφιστάμενων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, δεν θα έπρεπε να εξαιρεθεί η ευκαιρία για νέα επιχειρηματικότητα, που όμως στην προκειμένη περίπτωση θα έχει να κάνει με τις δυνατότητες αξιοποίησης νέων ποιοτικών επενδύσεων με ειδικά κριτήρια όσον αφορά στους δικαιούχους, όπως νεανικότητα και στο είδος της επένδυσης με ενσωμάτωση καινοτομίας.</p> <p>Εξειδικεύοντας τους στόχους και τις θεματικές κατευθύνσεις του προγράμματος προσδοκάται αύξηση του τζίρου, της απασχόλησης αλλά και μείωση συγκριτικών αδυναμιών του τριτογενούς τομέα με την βελτίωση της δυναμικής του.</p> <p>Σύμφωνα με τα παραπάνω, κατά την εφαρμογή του Προγράμματος στην Περιοχή Παρέμβασης αναμένεται να δοθεί έμφαση στην ποιότητα, στην διαφοροποίηση και στην ανταγωνιστικότητα με ενσωμάτωση όρων ενίσχυσης της νεανικής επιχειρηματικότητας με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη συγκράτηση των νέων στη Λέσβο (όπως προκύπτει από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής παρέμβασης), εφαρμογή οργανωτικής η/και τεχνολογικής καινοτομίας που θα προσφέρει αύξηση της προστιθέμενης αξίας των παραγόμενων υπηρεσιών.</p> <p>• Τίθεται Προτεραιότητα για την επιλογή επενδυτικών σχεδίων η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων Υπηρεσιών με κατεύθυνση τον Πολιτισμό και τις Πολιτιστικές Δημιουργικές Βιομηχανίες, (Π.Δ.Β.)</p> <p>Κατά την εφαρμογή της εν λόγω υπό-δράσης του Τοπικού Προγράμματος στην Περιοχή Παρέμβασης τίθεται για την ενίσχυση, ως κριτήριο επιλεξιμότητας <u>μία τουλάχιστον</u> από τις παρακάτω προϋποθέσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η πρόταση να αφορά εκσυγχρονισμό, βελτίωση, ή επέκταση υφιστάμενων επιχειρήσεων Παροχής Υπηρεσιών σε όλους τους κλάδους της Τοπικής οικονομίας και σύμφωνα με τους επιλέξιμους ΚΑΔ (εκτός Τουρισμού). <p>Για ίδρυση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο Δικαιούχος να είναι νέος κάτω των 35 ετών. • Η πρόταση να έχει Καινοτόμο χαρακτήρα/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών. <p>Η δημόσια δαπάνη των επενδύσεων της συγκεκριμένης υπο-δράσης δεν μπορεί να υπερβεί τα όρια του Κανονισμού De Minimis (Καν. 1407/2013), δηλαδή την σώρευση από οποιαδήποτε χρηματοδότηση του υποψήφιου δικαιούχου, έως 200.000 Δημόσια Δαπάνη την τριετία. Ειδικότερα για το τοπικό πρόγραμμα Λέσβου:</p> <p>Στη συγκεκριμένη υποδράση οριοθετείται μέγιστο συνολικό Κόστος αίτησης στήριξης για <u>Ιδρύσεις</u> έως 300.000 ευρώ με ένταση ενίσχυσης 65%.</p> <p>Στη συγκεκριμένη υποδράση οριοθετείται μέγιστο συνολικό Κόστος αίτησης στήριξης για <u>Εκσυγχρονισμούς-Βελτιώσεις-Επεκτάσεις</u> έως 200.000€ με ένταση ενίσχυσης 65%.(σύμφωνα με επιλέξιμους ΚΑΔ σημείο 2.5)</p>						
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ						
ΘΚ.3 : ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ						
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ						
5		Συνολικός Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή		
	Ποσό (€)	650.000,00	422.500,00	227.500,00		
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	7,77%	6,96%	9,91%		
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού προγράμματος	6,41%	5,38%	9,91%		
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ						
Δήμος Λέσβου						

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ				
Φυσικά/νομικά πρόσωπα, Φυσικά πρόσωπα που κατά την υποβολή της πρότασης δεν έχουν συμπληρώσει το 35 έτος της ηλικίας, Νομικά πρόσωπα ή Προσωπικές Εταιρείες που όλα τα μέλη κατά την υποβολή της πρότασης δεν έχουν συμπληρώσει το 35 έτος της ηλικίας. (Σε περίπτωση Εκσυγχρονισμού-Βελτίωσης-Επέκτασης δεν τίθεται προϋπόθεση ηλικίας) Η υπο-δράση αφορά Πολύ μικρές και Μικρές Επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.				
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	12%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό στόχων της πρότασης που συσχετίζονται με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης * 100.	12%	100
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης	12%	100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης		0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	10%	10
		$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$		60
		$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$		30
		$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$		0
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	7%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
6	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	7%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες)	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
8	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	100
9	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	3%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
10	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	3%	100
11	Ο δικαιούχος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή εταιρικό σχήμα αγροτών	Ναι	3%	100
		Όχι		0
12	Συμμετοχή σε υφιστάμενα και τοπικά δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	3%	100
		Όχι		0
13	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).	4%	100
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		60
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου		30

		προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας		0
14	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο	3%	100
		Παραδοσιακός οικισμός		5
15	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	3%	100
16	Αναγκαιότητα της πράξης	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα	3%	100
		Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα		0
17	Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής	Ναι	2%	100
		Όχι		0
18	Πρωώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι	3%	100
		Όχι		0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ			100%	100
ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΟΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.				

2.2 ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ - 19.2.3

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	
Κωδικός Δράσης	ΕΔΕΤ	Νομική βάση
19.2.3	ΕΓΤΑΑ	Άρθρο 17§1β καν. (ΕΕ) 1305/2013, Άρθρο 44, παρ. 9β (ii) καν. (ΕΕ) 702/2014 και Περιφερειακός Χάρτης Ενισχύσεων (Κ 651/14)

~ 6 ~

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.3	
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	2.2.1 ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ/Η ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.3.1	
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 17 παρ. 1β του Καν (ΕΕ) 1305/2013, Σημείο 8.2.(ε).4 Μέρος 1, και Μέρος 4, του Παραρτήματος Ι, του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 808/2014 (Παράρτημα Ι της Συνθήκης)	

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της υπο-δράσης ενισχύονται επενδύσεις σε μεταποιητικές επιχειρήσεις της Λέσβου, ιδρύσεις, εκσυγχρονισμούς, επεκτάσεις, μετεγκαταστάσεις, μονάδων παραγωγής και αποθηκευτικών χώρων, σε τομείς φυτικής και ζωικής παραγωγής, με αποτέλεσμα **ΓΕΩΡΓΙΚΟ** προϊόν. Η Υποδράση έχει οριζόντια προτεραιότητα όσον αφορά τους τομείς για το Τοπικό Πρόγραμμα.

Ενδεικτικά, τομείς με ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω παράδοσης στην αγροτική δραστηριότητα της Λέσβου είναι η ελιά, το αμπέλι, κτηνοτροφία, μελισσοκομία και μια σειρά από άλλα προϊόντα όπως προκύπτει από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής και από τη SWOT ανάλυση αλλά διαπιστώνονται και τάσεις και δυνατότητες για διεύρυνση των τομέων και προϊόντων, (Ενδεικτικά: Κρέας-πουλερικά-κουνέλια, Γάλα, Αυγά, Μελισσοκομία-σηροτροφία-σαλιγκαροτροφία, Ζωοτροφές, Δημητριακά, Ελαιούχα προϊόντα (εκτός από ιδρύσεις ελαιοτριβείων), Οίνος, Οπωροκηπευτικά-ακρόδρυα-ξηροί καρποί, Άνθη, Φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά, Ξύδι. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η διάσταση των βιολογικών-οργανικών προϊόντων. Επίσης επιδιώκεται να ενισχυθούν επαγγελματίες αγρότες της περιοχής για την καθετοποίηση της παραγωγής τους και για τη δημιουργία ποιοτικών προϊόντων με χαρακτηριστικά ιδιοτυπίας.

Παρόλα αυτά η μεταποίηση και η εμπορία γενικότερα των γεωργικών προϊόντων στην περιοχή, δεν αξιοποιούνται επαρκώς αν και θα μπορούσαν να εισφέρουν δυναμικά στην ΑΠΑ και στο ΑΕΠ της περιοχής όπως διαπιστώνεται και στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης αποτελώντας και μία από τις ευκαιρίες, αυξάνοντας την προστιθέμενη αξία και στα παραγόμενα προϊόντα και στη περιοχή. Ένα ανταγωνιστικό τελικό προϊόν που δύναται να αναγνωρισθεί πέρα των εθνικών ορίων διατίθεται ευκολότερα και σε καλύτερη τιμή στις τοπικές, εθνικές αλλά και διεθνείς αγορές.

Μέσω αυτής της υπό-δράσης επιδιώκεται : α) η επεξεργασία τοπικών προϊόντων που διακρίνονται για την ποιότητά τους από την αρχική διαδικασία παραγωγής έως το τελικό προϊόν (ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ), β) η προώθηση της εισαγωγής των νέων στον τομέα, η δημιουργία θέσεων εργασίας και η συγκράτηση των νέων στη Λέσβο (αναγκαιότητα που προκύπτει από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής παρέμβασης), γ) η αξιοποίηση της εξωστρέφειας, της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών που θα προσφέρει αύξηση της προστιθέμενης αξίας των παραγόμενων προϊόντων καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή, δ) η δημιουργία νέων προϊόντων, η διαφοροποίηση υφισταμένων με ενσωμάτωση στοιχείων που αναδεικνύουν την τοπική ταυτότητα, η αναδιάρθρωση της παραγωγικής διαδικασίας και η διαμόρφωση της σε πιο ανταγωνιστικό επίπεδο ε) Η ένταξη της διάστασης της κοινωνικής οικονομίας και της δυναμικής της συμμετοχικότητας των παραγωγών.

Για τα επενδυτικά σχέδια της υπο-δράσης προβλέπεται Συνολικός Προϋπολογισμός έως 600.000€ για ίδρυση ή και εκσυγχρονισμό-βελτίωση υφιστάμενων επιχειρήσεων αντίστοιχα, με ένταση ενίσχυσης που χορηγείται βάσει του παραρτήματος II καν. (ΕΕ) 1305/2013, 75% επί των επιλέξιμων δαπανών στα μικρά νησιά του Αιγαίου όπου περιλαμβάνεται και η Λέσβος. (σύμφωνα με επιλέξιμους ΚΑΔ σημείο 2.5)

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ**ΘΚ.1 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΑΞΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟ-ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ****ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

6		Συνολικός Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
	Ποσό (€)	1.143.333,33	857.500,00	285.833,33
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	13,66%	14,12%	12,45%
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού προγράμματος	11,27%	10,92%	12,45%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Δήμος Λέσβου

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Φυσικά/νομικά πρόσωπα που δύναται να υλοποιήσουν επενδύσεις Πολύ μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	12%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό στόχων της πρότασης που συσχετίζονται με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης * 100.	11%	100
3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνα με το είδος και το μέγεθος του έργου	5%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
5	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	6%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
6	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	2%	100
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	5%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50
8	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την εξοικονόμηση ενέργειας	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%		60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30
9	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	2%	100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%		60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%		30
10	Πρωώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	5%	100
		Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι νέοι ≤ 35 ετών σε ποσοστό συμμετοχής άνω του 50%		50
11	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	3%	100
12	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	3%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0

13	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100	3%	100
14	Ο δικαιούχος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή εταιρικό σχήμα αγροτών	Ναι	3%	100
		Όχι		0
15	Πρώιθη επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.ά.).	Ναι	3%	100
		Όχι		0
16	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου (Βιολογικά κλπ)	Παραγωγή σε ποσοστό >30%	5%	100
		10%<Παραγωγή σε ποσοστό <30%		60
		Παραγωγή σε ποσοστό <10%		30
17	Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων	Πρώτη ύλη σε ποσοστό >30%	5%	100
		10%< πρώτη ύλη σε ποσοστό <30%		60
		Πρώτη ύλη σε ποσοστό <10%		30
18	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).	3%	100
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		60
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		30
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας		0
19	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	5%	100
20	Εξασφάλιση πρώτων υλών	Ποσοστό επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ίδια παραγωγή	4%	
21	Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής	Ναι	3%	100
		Όχι		0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ			100%	100

ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΟΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.

ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΟΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.

~ 7 ~

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.3			
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	2.2.2 ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.3.3			
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 19§1β καν. (ΕΕ) 1305/2013 - (ΠΑΑ Μ06) Περιφερειακός Χάρτης Ενισχύσεων (Κ 651/14) άρθρο 14			
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ				
<p>Στην υπό-δράση προβλέπεται η υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν σε Ίδρυση Επιχειρήσεων, Βελτίωση-Εκσυγχρονισμό ή και επέκταση δυναμικότητας (σε υποδομές διανυκτέρευσης έως του ορίου δυναμικότητας 60 κλινών) στον Τομέα του Τουρισμού. Όπως προκύπτει από την Τοπική Αναπτυξιακή Στρατηγική, η Λέσβος αποτελεί μία απομακρυσμένη νησιωτική περιοχή και έναν διαφοροποιημένο προορισμό με πρόσφατες εξελίξεις (Προσφυγικό) που φέρνουν εξαιρετικά αρνητικές προοπτικές για το παρόν και το μέλλον ειδικότερα του τουρισμού.</p> <p>Η χωρική και πολεοδομική διάρθρωση της περιοχής επιβάλλει την διαφοροποίηση του παρεχόμενου προϊόντος λόγω της ειδικής φυσιογνωμίας ενός εναλλακτικού μοντέλου τουρισμού που έχει αρχίσει να αποκτά σημαντική τάση στην περιοχή. Η Λέσβος δεν στοχεύει τόσο στον μαζικό τουρισμό όσο σε εξειδικευμένο τουρισμό που έχει διαφοροποιημένες απαιτήσεις και κριτήρια για την μορφή των καταλυμάτων, την εστίαση και το παρεχόμενο τουριστικό προϊόν και επιχειρηματικότητα που το υποστηρίζει με κατεύθυνση εναλλακτικές επιλογές.</p> <p>Η διανυκτέρευση – φιλοξενία και Εστίαση στη Λέσβο αποτελούν βασικά στοιχεία παράδοσης και πολιτισμού, ενώ τα προϊόντα της και η γαστρονομία της είναι εξαιρετικά πλεονεκτήματα για την επίτευξη των στόχων της δράσης. Η αξιοποίηση της πλούσιας γαστρονομίας-κουζίνας και η ποιοτική διαφοροποίηση της «φιλοξενίας» στη περιοχή παρέμβασης αναβαθμίζουν ποιοτικά τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τροφοδοτούνται από τον πρωτογενή τομέα και την μεταποίηση. Ο Τομέας συσχετίζεται με το «Δίκτυο Περιπατητικών Διαδρομών Λέσβου», όπου πλέον δημιουργείται ευκαιρία οι υποψήφιοι επενδυτές να εντάξουν στην πρότασή τους δραστηριότητες που ενσωματώνουν νεωτεριστικές υποδομές όπως τα μονοπάτια και τον αθλητισμό π.χ. ορεινό τρέξιμο, και να εμπλουτίσουν τη παροχή υπηρεσιών τους με αποτέλεσμα να διευρύνεται και να αποκτά ανταγωνιστικό πλεονέκτημα το παρεχόμενο τουριστικό προϊόν και να αναδεικνύεται συνολικά η περιοχή.</p> <p>Παρόλο που υπάρχουν υφιστάμενες επιχειρήσεις, η δημιουργία νέων δεν μπορεί να αποκλεισθεί διότι εντοπίζεται ανάγκη για νέες επιχειρήσεις, νέες επενδύσεις με νέες ιδέες προσαρμοσμένες στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις τάσεις που διαμορφώνονται για το τουριστικό προϊόν. Επιπλέον οι ιδρύσεις θα μπορέσουν να προσανατολισθούν στη διαδικασία της συμπλήρωσης και της διαμόρφωσης της έννοιας "ολοκληρωμένο τουριστικό προϊόν".</p> <p>Μέσω αυτής της υπο-δράσης επιδιώκονται: α) η δημιουργία νέων διαφοροποιημένων ποιοτικών υπηρεσιών με ενσωμάτωση τοπικής ταυτότητας β) ο συνδυασμός τους με το πλούσιο φυσικό περιβάλλον, τα παραγόμενα προϊόντα και την πλούσια τοπική γαστρονομία γ) η διαμόρφωση του τοπικού τουρισμού σε πιο ανταγωνιστικό και εξωστρεφές επίπεδο, δ) η δημιουργία θέσεων εργασίας - ενίσχυση της απασχόλησης και ε) η αξιοποίηση της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών που θα προσφέρει αύξηση της προστιθέμενης αξίας των παραγόμενων υπηρεσιών καθιστώντας αυτές πιο ελκυστικές στον καταναλωτή, χαρακτηριστικά που εξετάζονται κατά περίπτωση πράξης σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής.</p> <p>Κατά την οριζόντια εφαρμογή του Προγράμματος στην Περιοχή Παρέμβασης στη συγκεκριμένη υπό-δράση, δεν τίθεται κάποιος ειδικός όρος για την Ίδρυση Επιχειρήσεων ως κριτήριο επιλεξιμότητας, πέραν από τα κριτήρια επιλογής που εφαρμόζουν και την γενική επιλεξιμότητα της υπό-δράσης Ίδρυση Επιχειρήσεων, Βελτίωση-Εκσυγχρονισμό ή και επέκταση δυναμικότητας (σε υποδομές διανυκτέρευσης έως του ορίου δυναμικότητας 60 κλινών). Για τα επενδυτικά σχέδια της υπό-δράσης προβλέπεται Συνολικός Προϋπολογισμός έως 600.000€, με ένταση ενίσχυσης που χορηγείται βάσει του Περιφερειακού Χάρτη Ενισχύσεων (Κ 651/14), άρθρο 14 , 55% επί των επιλέξιμων δαπανών με την προϋπόθεση επιλεξιμότητας για την διασφάλιση του 25% της Ιδίας Συμμετοχής. (σύμφωνα με επιλέξιμους ΚΑΔ σημείο 2.5). Όταν χρησιμοποιείται το αρ. 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014 - η ενισχυόμενη πράξη θα πρέπει να αφορά «αρχική επένδυση» σύμφωνα με τον σχετικό ορισμό στον Πίνακα επεξήγησης όρων και συντηρήσεων της πρόσκλησης, - δεν είναι επιλέξιμες οι ενισχύσεις για παραγωγή ενέργειας και επομένως ο εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.</p>				
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ				
ΘΚ.2 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ & ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ				
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
7		Συνολικός Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
	Ποσό (€)	700.000,00	385.000,00	315.000,00
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	8,36%	6,34%	13,72%
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού προγράμματος	6,90%	4,90%	13,72%
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				
Δήμος Λέσβου				
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ				
Φυσικά/νομικά πρόσωπα που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές και μικρές Επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, (ειδικότερα για υποδομές διανυκτέρευσης για επιχειρήσεις με δυναμικότητα έως 60 κλίνες.				
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ				

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	15%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό στόχων της πρότασης που συσχετίζονται με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης * 100.	16%	100
3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	12%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	10%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
5	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	9%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
6	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες)	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
7	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση τη πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	100
8	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	3%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
9	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100	4%	100
10	Ο δικαιούχος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή εταιρικό σχήμα αγροτών	Ναι	3%	100
		Όχι		0
11	Συμμετοχή σε υφιστάμενα και τοπικά δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	3%	100
		Όχι		0
12	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).	3%	100
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		60
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		30
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας		0
13	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο	6%	100
		Παραδοσιακός οικισμός		50
14	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	3%	100
15	Πρωώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι	3%	100
		Όχι		0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ			100%	100
ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΩΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.				

~ 8 ~

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.3			
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	2.2.3	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΙΔΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1η ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ, ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.3.4			
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 19 του Καν (ΕΕ) 1305/2013, Άρθρο 8 και Παράρτημα Ι του Καν. (ΕΕ) 808/2014, Περιφερειακός Χάρτης Ενισχύσεων (Κ 651/14) άρθρο 14			
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ				
<p>Στην υπό-δράση προβλέπεται η υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν σε <u>Ίδρυση Επιχειρήσεων, Βελτίωση-Εκσυγχρονισμό, Επέκταση</u> στους τομείς της βιοτεχνίας, οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου. Όπως προκύπτει από τη SWOT ανάλυση, καθώς και από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, ο δευτερογενής τομέας της Λέσβου χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερης ποιοτικής και αισθητικής αξίας προϊόντα και συγκεκριμένα συμπεριλαμβάνει παραγωγή προϊόντων ξυλογλυπτικής, κεραμικής, αξιοποίηση φυσικών πόρων,</p> <p>Ο δευτερογενής Τομέας - βιοτεχνικές μονάδες μικρής κλίμακας για τα τοπικά δεδομένα της Λέσβου, χαρακτηρίζεται από έντονο ανταγωνισμό, ιδιαίτερα στο κόστος παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών. Οι συνθήκες αυτές σε μία νησιωτική απομακρυσμένη κοινωνία εντείνονται δημιουργώντας αποκλεισμούς. Η παροχή κινήτρων μέσω του προγράμματος προσδίδει ολοκληρωμένη διάσταση στη στρατηγική κατεύθυνση της ανταγωνιστικότητας και της διαφοροποίησης. Η δραστηριότητα σε επίπεδο μικρής βιοτεχνίας μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό πόρο εισοδήματος για τη τοπική κοινωνία, που θα μπορούσε μέσα από τη διαμόρφωση μιας τοπικά ενεργούς βιοτεχνικής οικονομίας να ανταπεξέλθει στις δυσκολίες των συνθηκών της ευρύτερης οικονομίας. Παρόλο που παρουσιάζεται ένας ικανοποιητικός αριθμός υφιστάμενων επιχειρήσεων, δεν θα μπορούσε να μην προστεθεί και η ευκαιρία για νέα επιχειρηματικότητα, που όμως στην προκειμένη περίπτωση θα έχει να κάνει με τις δυνατότητες αξιοποίησης νέων ποιοτικών, ανταγωνιστικών επενδύσεων με εξωστρέφεια και έμφαση στη ταυτότητα.</p> <p>Σύμφωνα με τα παραπάνω, κατά την εφαρμογή του Προγράμματος στην Περιοχή Παρέμβασης μέσω της παρούσας υπο-δράσης επιλέγεται να δοθεί έμφαση στην ποιότητα, στη διαφοροποίηση, στην ποιότητα των παραγόμενων πρώτων υλών, στη δημιουργία νέων διαφοροποιημένων ποιοτικών προϊόντων και εμπορίας τους με ενσωμάτωση τοπικής ταυτότητας, στην αύξηση της κοινωνικής συνοχής, στη δημιουργία θέσεων εργασίας - ενίσχυση της απασχόλησης και στην αξιοποίηση της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών που θα προσφέρει αύξηση της προστιθέμενης αξίας των παραγόμενων προϊόντων καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή, χαρακτηριστικά που εξετάζονται κατά περίπτωση πράξης σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής. Κατά την οριζόντια εφαρμογή του Προγράμματος στην Περιοχή Παρέμβασης στη συγκεκριμένη υπο-δράση, δεν τίθεται κάποιος ειδικός όρος για την Ίδρυση Επιχειρήσεων ως κριτήριο επιλεξιμότητας, πέραν από τα κριτήρια επιλογής που εφαρμόζουν και την γενική επιλεξιμότητα της υπο-δράσης. Αφορά μόνον ίδρυση.</p> <p>Όταν χρησιμοποιείται το αρ. 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014:</p> <ul style="list-style-type: none"> - η ενισχυόμενη πράξη θα πρέπει να αφορά «αρχική επένδυση» σύμφωνα με τον σχετικό ορισμό στον Πίνακα επεξήγησης όρων και συντμήσεων της πρόσκλησης - δεν είναι επιλέξιμες οι ενισχύσεις για παραγωγή ενέργειας και επομένως ο εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. <p>Για τα επενδυτικά σχέδια της υπο-δράσης προβλέπεται Συνολικός Προϋπολογισμός έως 600.000€, με ένταση ενίσχυσης που χορηγείται βάσει του Περιφερειακού Χάρτη Ενισχύσεων (Κ 651/14), άρθρο 14, 55% επί των επιλέξιμων δαπανών με την προϋπόθεση επιλεξιμότητας για την διασφάλιση του 25% της Ιδίας Συμμετοχής, (σύμφωνα με επιλέξιμους ΚΑΔ σημείο 2.5)</p>				
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ				
ΘΚ.3 : ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ				
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
8		Συνολικός Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
	Ποσό (€)	700.000,00	385.000,00	315.000,00
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	8,36%	6,34%	13,72%
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού προγράμματος	6,90%	4,90%	13,72%
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				
Δήμος Λέσβου				
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ				
Φυσικά/νομικά πρόσωπα που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις Πολύ μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.				
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	15%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως		50

		προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό στόχων της πρότασης που συσχετίζονται με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης * 100.	16%	100
3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	12%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	10%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
5	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	11%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες		30
6	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	6%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		
7	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	5%	100
8	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	3%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
9	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	4%	100
10	Ο δικαιούχος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή εταιρικό σχήμα αγροτών	Ναι	3%	100
		Όχι		0
11	Συμμετοχή σε υφιστάμενα και τοπικά δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	3%	100
		Όχι		0
12	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).	3%	100
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		60
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		30
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας		0
13	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο	3%	100
		Παραδοσιακός οικισμός		50
14	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	3%	100
15	Πρώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι	3%	100
		Όχι		0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ			100%	100
ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΟΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.				

~ 9 ~

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.3			
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	2.2.4	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ, ΧΩΡΟΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ, ΚΛΠ) ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.3.5			
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 19§1β καν. (ΕΕ) 1305/2013, Περιφερειακός Χάρτης Ενισχύσεων (Κ 651/14) άρθρο 14.			
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ				
<p>Στην υποδράση προβλέπεται η υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν σε Ίδρυση, Βελτίωση-Εκσυγχρονισμό, Επέκταση Επιχειρήσεων στην παροχή υπηρεσιών εκτός του κλάδου του Τουρισμού, με κατεύθυνση την κάλυψη αναγκών της περιοχής και βελτίωση της ποιότητας ζωής όπως ενδεικτικά, εκπαίδευση, ευεξία, πολιτιστικές δραστηριότητες.</p> <p>Διαπιστώθηκε ανάγκη για ειδικά κίνητρα για την ένταξη των νέων στην επιχειρηματικότητα με τη δημιουργία θέσεων εργασίας-αυταπασχόλησης και τη συγκράτηση των νέων στη Λέσβο, τη εφαρμογή καινοτόμων και πρωτοποριακών ιδεών που προσφέρουν αύξηση της προστιθέμενης αξία, καθώς και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών των υφιστάμενων επιχειρήσεων με κατεύθυνση και στην άρση της τάσης για αποεπένδυσης.</p> <p>Ο Τριτογενής Τομέας καταλαμβάνει το μεγαλύτερο ποσοστό στην οικονομία, και συμπαρασύρεται από το γενικότερο αρνητικό οικονομικά κλίμα. Αποτελεί κίνδυνο για την συνολική οικονομία του Νησιού η συνεχής μείωση Επενδύσεων Πάγιου Ενεργητικού. Αν η τάση αυτή παγιωθεί, το κόστος ανάκαμψης θα είναι εξαιρετικά μεγάλο και δεν θα είναι εφικτό να διατηρηθεί καλό επίπεδο ποιότητας που αποτελεί σκοπό της ΤΑΣ ώστε οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις για να διατηρήσουν ένα ποιοτικό επίπεδο παροχής υπηρεσιών που θα οδηγήσει σταδιακά σε ανάκαμψη.</p> <p>Παρόλο που παρουσιάζεται ένας ικανοποιητικός αριθμός υφιστάμενων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, δεν θα έπρεπε να εξαιρεθεί η ευκαιρία για νέα επιχειρηματικότητα, που όμως στην προκειμένη περίπτωση θα έχει να κάνει με τις δυνατότητες αξιοποίησης νέων ποιοτικών επενδύσεων με ειδικά κριτήρια όσον αφορά στους δικαιούχους, και στο είδος της επένδυσης με ενσωμάτωση καινοτομίας.</p> <p>Επιχειρήσεις που αξιοποιούν την τοπική παράδοση και ταυτότητα, επιχειρήσεις που παρέχουν ψυχαγωγία, αλλά και επιχειρήσεις που καλύπτουν βασικές ανάγκες για τον τοπικό πληθυσμό ενισχύοντας την παραμονή του στην περιοχή, βελτιώνοντας αφενός μεν την τοπική οικονομία αφετέρου ενισχύοντας δε την ποιότητα ζωής.</p> <p>Σύμφωνα με τα παραπάνω, κατά την εφαρμογή του Προγράμματος στην Περιοχή Παρέμβασης μέσω της παρούσας υποδράσης επιλέγεται να δοθεί έμφαση στη διαφοροποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών, στην βελτίωση των όρων ποιότητας ζωής, στη δημιουργία θέσεων εργασίας - ενίσχυση της απασχόλησης και στην αξιοποίηση της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών που θα προσφέρει αύξηση της προστιθέμενης αξίας των παραγόμενων υπηρεσιών καθιστώντας αυτές πιο ελκυστικές στον καταναλωτή, χαρακτηριστικά που εξετάζονται κατά περίπτωση πράξης σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής.</p> <p>Κατά την οριζόντια εφαρμογή του Προγράμματος στην Περιοχή Παρέμβασης στη συγκεκριμένη υπό-δράση, δεν τίθεται κάποιος ειδικός όρος για την Ίδρυση Επιχειρήσεων ως κριτήριο επιλεξιμότητας, πέραν από τα κριτήρια επιλογής που εφαρμόζουν και την γενική επιλεξιμότητα της υπο-δράσης.</p> <p>Όταν χρησιμοποιείται το αρ. 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014:</p> <ul style="list-style-type: none"> - η ενισχυόμενη πράξη θα πρέπει να αφορά «αρχική επένδυση» σύμφωνα με τον σχετικό ορισμό στον Πίνακα εξήγησης όρων και συντμήσεων της πρόσκλησης - δεν είναι επιλέξιμες οι ενισχύσεις για παραγωγή ενέργειας και επομένως ο εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. <p>Για τα επενδυτικά σχέδια της υπο-δράσης προβλέπεται Συνολικός Προϋπολογισμός έως 600.000€, με ένταση ενίσχυσης που χορηγείται βάσει του Περιφερειακού Χάρτη Ενισχύσεων (Κ 651/14), άρθρο 14, 55% επί των επιλέξιμων δαπανών με την προϋπόθεση επιλεξιμότητας για την διασφάλιση του 25% της ίδιας Συμμετοχής. (σύμφωνα με επιλέξιμους ΚΑΔ σημείο 2.5)</p>				
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ				
ΘΚ.3 : ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ				
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
9		Συνολικός Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
	Ποσό (€)	700.000,00	385.000,00	315.000,00
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	8,36%	6,34%	13,72%
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού προγράμματος	6,90%	4,90%	13,72%
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				
Δήμος Λέσβου				
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ				
Φυσικά/νομικά πρόσωπα που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις Πολύ μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.				
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και	15%	100

		πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό στόχων της πρότασης που συσχετίζονται με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης * 100.	16%	100
3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	12%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	8%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
5	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	9%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
6	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες)	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
7	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	6%	100
8	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	3%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
9	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	4%	100
10	Ο δικαιούχος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή εταιρικό σχήμα αγροτών	Ναι	3%	100
		Όχι		0
11	Συμμετοχή σε υφιστάμενα και τοπικά δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	3%	100
		Όχι		0
12	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).	4%	100
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		60
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).		30
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας		0
13	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο	3%	100
		Παραδοσιακός οικισμός		50
14	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	3%	100
15	Αναγκαιότητα της πράξης	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα	3%	100
		Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα		0
16	Πρώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι	3%	100
		Όχι		0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ			100%	100
ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΩΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.				

2.3 ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ & ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΔΑΣΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ - 19.2.6

~ 10 ~

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.6			
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΔΑΣΟΚΟΜΙΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ, ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.6.2			
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Κανονισμός (ΕΕ) 1305/2013, άρθρα 21 & 26, Καν. 1407/2013			
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ				
<p>Στην υπο-δράση προβλέπεται η υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν τις επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων. Ειδικότερα σύμφωνα με την αποτύπωση των διαβουλεύσεων στη περιοχή του Αμπελικού έχει εκφραστεί έντονα η ανάγκη επιχειρηματικής αξιοποίησης της συλλογής ρητίνης με σύγχρονες διαδικασίες και η τυποποίηση και εμπορία της.</p> <p>Η δράση αφορά όλα τα στάδια της δασικής παραγωγής, όπως α) βελτίωση και προστασία των δασοουστάδων (πρωτογενής παραγωγή), β) κάρπωση-συγκομιδή, μεταφορά και παραγωγή αδρομερών ή ημικατεργασμένων δασικών προϊόντων (δευτερογενής παραγωγή και γ) πλήρη εξευγενισμό και χρήσης πάσης φύσεως τελικών προϊόντων κυρίως ξύλου, ρητίνης και βιομάζας (τρίτογενής παραγωγή). Οι επενδύσεις που αφορούν τη χρήση ξυλείας ως πρώτης ύλης ή πηγής ενέργειας περιορίζονται σε όλες τις εργασίες εκμετάλλευσης που προηγούνται της βιομηχανικής μεταποίησης.</p> <p>Η δημόσια δαπάνη των επενδύσεων της συγκεκριμένης υπο-δράσης δεν μπορεί να υπερβεί τα όρια του Κανονισμού De Minimis (Καν. 1407/2013), δηλαδή την σώρευση από οποιαδήποτε χρηματοδότηση του υποψήφιου δικαιούχου (κάτω από τη βάση του συγκεκριμένου κανονισμού), έως 200.000 Δημόσια Δαπάνη την τριετία. Ειδικότερα για το τοπικό πρόγραμμα Λέσβου η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται σε 75%. (σύμφωνα με επιλέξιμους ΚΑΔ σημείο 2.5)</p>				
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ				
ΘΚ.3 : ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ				
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
15		Συνολικός Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
	Ποσό (€)	200.000,00	150.000,00	50.000,00
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	2,39%	2,47%	2,18%
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού προγράμματος	1,97%	1,91%	2,18%
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				
Δήμος Λέσβου				
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ				
Φυσικά/νομικά πρόσωπα που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις Πολύ μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, Συνεταιριστικά Σχήματα Κοινωνικής Οικονομίας, Συνεταιρισμοί.				
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	15%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό στόχων της πρότασης που συσχετίζονται με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης * 100	12%	100
3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	15%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	5%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
5	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	10%	100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		60

		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.		30
6	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	5%	100
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται		0
7	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	5%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία		75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της		50
8	Εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000, EMAS)	Ναι	3%	100
		Όχι		0
9	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	6%	100
		Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι νέοι ≤ 35 ετών σε ποσοστό συμμετοχής άνω του 50%		50
10	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	4%	100
11	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	3%	100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		50
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση		0
14	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	6%	100
15	Ο δικαιούχος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή εταιρικό σχήμα αγροτών	Ναι	5%	100
		Όχι		0
16	Πρώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.ά.).	Ναι	3%	100
		Όχι		0
17	Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής	Ναι	3%	100
		Όχι		0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ			100%	100
ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΩΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.				

2.4 ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ - 19.2.7

Τίτλος Δράσης	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ	
Κωδικός Δράσης	ΕΔΕΤ	Νομική βάση
19.2.7	ΕΓΤΑΑ	Άρθρο 35 Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 27 Κ. 651/14 και Καν. (ΕΕ) 1407/2013

~ 11 ~

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.7		
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	2.4.1	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΟΙΝΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗ ΚΟΙΝΗ ΧΡΗΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ/Η΄ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟ.	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.7.3		
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	Άρθρο 35 Καν. (ΕΕ) 1305/2013, Καν. (ΕΕ) 1407/2013		
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ			

Ο σχεδιασμός της υπο-δράσης στοχεύει στη δημιουργία δικτύων ομοειδών ή και συμπληρωματικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, στον ίδιο ή σε διαφορετικούς κλάδους ενθάρρυνση της κουλτούρας συνεργασίας που συνάδει με την τοπική αναπτυξιακή στρατηγική της περιοχής παρέμβασης της Λέσβου.

Ενδεικτικά θα ενισχυθούν δίκτυα (clusters) από επιχειρήσεις (ξενοδοχεία, εστιατόρια), παραγωγούς και μεταποιητές γεωργικών προϊόντων (π.χ. οινοποιούς), καθώς ανήκουν στην ίδια αγροδιατροφική αλυσίδα, με στόχο την ανάδειξη των κοινών χαρακτηριστικών των παραγόμενων προϊόντων ή/και υπηρεσιών, την κοινή προώθηση και προβολή κλπ. Επίσης δίκτυα από επιχειρήσεις της περιοχής που δραστηριοποιούνται σε όλη την αλυσίδα αξίας του τουρισμού, για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων/υπηρεσιών και την εύρεση νέων διόδων στις αγορές. Οι υφιστάμενες μορφές συνεργασίας αναμένεται να ξεκινούν καινούργια δραστηριότητα, με σαφή αποτελέσματα και στόχους. Ενθαρρύνεται και προωθείται η έναρξη και λειτουργία νέας συνεργασίας μεταξύ τουλάχιστον 3 φορέων, προερχόμενων τόσο από την παραγωγική δραστηριότητα, τις ΜΜΕ στον Τουρισμό, ή άλλους φορείς που ασχολούνται με τον αγροτικό τομέα και τον τομέα των τροφίμων, με στόχο την άμβλυνση ή και επίλυση υφιστάμενων προβλημάτων, που εντοπίζονται κυρίως στο αγρο-διατροφικό σύστημα και την σύνδεσή των τομέων της οικονομίας και στο περιβάλλον μέσα στο οποίο αυτό λειτουργεί, χρησιμοποιώντας και αναπτύσσοντας παράλληλα καινοτόμους μεθόδους.

Η ενέργεια θα υποστηρίξει ένα ευρύ φάσμα συνεργασίας για τη μετατροπή των νέων καινοτόμων ιδεών σε νέες πρακτικές και πιλοτικές εφαρμογές με στόχο την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα του επιχειρηματικού τομέα για νέα προϊόντα ανταγωνιστικά και με υψηλή προστιθέμενη αξία, μετατρέποντας το διαρθρωτικό πρόβλημα των μικρών και παραδοσιακών επιχειρήσεων στην Ελλάδα σε συγκριτικό πλεονέκτημα.

Μέσω των συνεργασιών που θα αναπτυχθούν, αναμένεται να επιτευχθεί βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών, των επιχειρήσεων και την τοπική κοινωνία γενικότερα, ομαλοποίηση των τιμών του λιανικού εμπορίου αλλά και ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ παραγωγών, επιχειρήσεων και καταναλωτών. Μπορεί να εκταθεί σε υπηρεσίες και την συνεργατική δραστηριότητα επιχειρήσεων που προσφέρουν υπηρεσίες εναλλακτικού τουρισμού συσπειρώνοντας δυνάμεις ενισχύοντας την ταυτότητα μιας διαφορετικής και ανταγωνιστικής Λέσβου στη μαζική τουριστική αγορά. Προβλέπεται ένταση ενίσχυσης 65% επί των επιλέξιμων δαπανών με μέγιστη δημόσια δαπάνη 200.000€ σύμφωνα με τον Καν. 1407/2013, "de minimis" την τριετία.

Η κάθε πράξη μπορεί να έχει ως δικαιούχο μια σύμπραξη που αποκτά νομική υπόσταση με Φορολογική ταυτότητα ή να προκύπτει σύμπραξη με Σύμφωνο Συνεργασίας που θα θέτει επικεφαλής συντονιστή εταιρό ο οποίος αναλαμβάνει την οικονομική διαχείριση της πράξης. (σύμφωνα με επιλέξιμους ΚΑΔ σημείο 2.5)

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ**ΘΚ.2 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ & ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ****ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

10		Συνολικός Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
	Ποσό (€)	100.000,00	65.000,00	35.000,00
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	1,19%	1,07%	1,52%
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού προγράμματος	0,99%	0,83%	1,52%

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Δήμος Λέσβου

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Συλλογικά σχήματα στα οποία συμμετέχουν αποκλειστικά και μόνο επιχειρήσεις ομοειδών ή συμπληρωματικών προϊόντων.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	15%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση		50

		δικαιολογητικά		
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό στόχων της πρότασης που συσχετίζονται με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης * 100.	15%	100
3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	10%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
5	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
6	Αξιολόγηση συνεργατικού σχηματισμού	(για κάθε μέλος δίδονται 10 βαθμοί - μέγιστος αριθμός βαθμολογούμενων μελών 10)	10%	100
7	Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)	Ναι	10%	100
		Όχι		0
8	Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου	Ποσοστό >50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	10%	100
		Ποσοστό <50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας		70
9	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100	10%	100
10	Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής	Ναι	5%	100
		Όχι		0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ			100%	100
ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΟΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.				

~ 12 ~

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.7			
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	2.4.2 ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΒΡΑΧΕΩΝ ΑΛΥΣΙΔΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ.			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.7.7			
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	ΚΑΝ (ΕΕ) 1305/2013 Άρθρο 35 (ΠΑΑ Μ16) - Κ.1407/2013			
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ				
<p>Ενισχύεται η στήριξη της οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας μεταξύ φορέων στην αλυσίδα εφοδιασμού (όπως παραγωγοί, ενώσεις παραγωγών, συνεταιρισμοί, μεταποιητές) με σκοπό : τη δημιουργία και ανάπτυξη βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού (δεν παρεμβάλλονται περισσότεροι του ενός ενδιάμεσοι φορέα μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή). Η δημιουργία και λειτουργία βραχέων αλυσίδων θα συμβάλει στην ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας των παραγωγών έναντι στην γενικότερη οικονομική κρίση που επηρεάζει την περιοχή, η οποία επιδεινώνει τα εγγενή ζητήματα που υφίστανται λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα. Επιπλέον, θα ενισχυθεί η προσπάθεια να καταστούν ανταγωνιστικά τα παραγόμενα προϊόντα προσδίδοντάς τους προστιθέμενη αξία από την οποία ωφελείται τόσο ο παραγωγός όσο και ο καταναλωτής εφόσον θα έχει τη δυνατότητα να προμηθεύεται φρέσκα προϊόντα υψηλής ποιότητας και χωρίς ιδιαίτερη επεξεργασία. Οι βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού μπορούν να εξυπηρετήσουν σημαντικά την παραγωγή προϊόντων η οποία αφορά σε μικρό και κατακερματισμένο κλήρο. Όλες οι συνεργασίες που θα δημιουργηθούν μεταξύ δυνάμει της εν λόγω ενέργειας θα έχουν ως σκοπό τη διάθεση του προϊόντος απευθείας στο καταναλωτικό κοινό χωρίς να παρεμβάλλονται περισσότεροι του ενός μεσολαβητές μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή (μεσολαβητής είναι κάθε οντότητα η οποία αγοράζει το προϊόν από το παραγωγό με σκοπό την μεταπώλησή του στον καταναλωτή).</p> <p>Σε όλες οι συνεργασίες να συμμετέχουν <u>τουλάχιστον 2 φορείς</u> και θα έχουν σκοπό τη διάθεση των προϊόντων τους μέσω λιανοπωλητών στους καταναλωτές ή μέσω των Αγορών Παραγωγών, δηλαδή τη δημιουργία τοπικών αγορών (Αγορές Παραγωγών–Farmers’ Market) για τη διάθεση των προϊόντων με έμφαση στον τοπικό χαρακτήρα. Τα προϊόντα (νωπά ή μεταποιημένα) προέρχονται από δικές τους πρώτες ύλες ή παραγωγή χωρίς μεσολαβητές. Θα λειτουργούν σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας (σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική Νομοθεσία</p> <p>Οι συνεργασίες που θα ενισχυθούν στο πλαίσιο της υποδράσης θα μπορούν είτε 1) να έχουν νομική υπόσταση – η μορφή της οποίας θα είναι σύμφωνη με την εκάστοτε εθνική νομοθεσία – είτε 2) να καθορίζεται η μορφή και λειτουργία τους σε ένα επίσημο έγγραφο σύμπραξης/συνεργασίας που θα αναφέρει ρητώς και σαφώς τον καταμερισμό των ευθυνών και των υποχρεώσεων μεταξύ των μελών της συνεργασίας 3) Ο συντονιστής της σύμπραξης θα αναλάβει την οικονομική διαχείριση της ενισχυόμενης πράξης.</p> <p>Ενισχύονται και δραστηριότητες προώθησης για την ανάπτυξη των βραχέων αλυσίδων και των τοπικών αγορών. Μέσω των δραστηριοτήτων αυτών θα γνωστοποιηθεί το έργο αυτών των «ειδικών συνεργασιών» στους καταναλωτές, καθώς και σε κάθε ενδιαφερόμενο, με αποτέλεσμα την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των παραγόμενων προϊόντων, αλλά και τη διεύρυνση των συνεργασιών. Οι ενέργειες προώθησης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, των προδιαγραφών, των καινοτομιών αλλά και γενικότερα όλων των πλεονεκτημάτων της αγοράς προϊόντων μέσω αυτής της συλλογικής κίνησης θα ενισχύσουν το ενδιαφέρον του καταναλωτικού κοινού και θα καταστήσουν την συλλογική προσπάθεια πιο εμφανή στο καταναλωτικό κοινό με αποτέλεσμα την τόνωση της τοπικής οικονομίας, αφού θα υπάρχει πλήρη γνώση των χαρακτηριστικών, της παραγωγής και της διάθεσης των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά. Ενέργειες παρουσίασης και γευσίγνωσας με έμφαση στην ποιότητα ή/και την καινοτομία των προϊόντων και των συνεργασιών, αναμφισβήτητα θα ωθήσουν την εξωστρέφεια και την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων και κατά συνέπεια της περιοχής, με αποτέλεσμα την δημιουργία επιπλέον προϋποθέσεων για ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.</p> <p>Προβλέπεται ένταση ενίσχυσης 65% επί των επιλέξιμων δαπανών με μέγιστη δημόσια δαπάνη 200.000€ σύμφωνα με τον Καν. 1407/2013, "de minimis" την τριετία. Η κάθε πράξη μπορεί να έχει ως δικαιούχο μια σύμπραξη που αποκτά νομική υπόσταση με Φορολογική ταυτότητα ή να προκύπτει σύμπραξη με Σύμφωνο Συνεργασίας που θα θέτει επικεφαλής συντονιστή εταίρο ο οποίος αναλαμβάνει την οικονομική διαχείριση της πράξης. (σύμφωνα με επιλέξιμους ΚΑΔ σημείο 2.5)</p>				
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ				
ΘΚ.1 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΑΞΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ				
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
17	Συνολικός Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	
	Ποσό (€)	100.000,00	65.000,00	35.000,00
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	1,19%	1,07%	1,52%
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού προγράμματος	0,99%	0,83%	1,52%
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				
Δήμος Λέσβου				
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ				
<p>Συνεργατικά σχήματα, τα οποία θα απαρτίζονται από τουλάχιστον δύο συνεργαζόμενους φορείς, αποκλειστικά γεωργούς ή μεταποιητές και θα διαθέτουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (σύμφωνο συνεργασίας). Στα σχήματα αυτά θα προσδιορίζεται ο επικεφαλής Εταίρος (Συντονιστής φορέας). Το συνεργατικό σχήμα θα μπορεί, είτε να έχει νομική υπόσταση (νομικό πρόσωπο), είτε να καθορίζεται η μορφή και η λειτουργία του σε ένα συμφωνητικό σύμπραξης/συνεργασίας μεταξύ φυσικών ή νομικών προσώπων που θα αναφέρει ρητώς και σαφώς τον καταμερισμό των ευθυνών και των υποχρεώσεων μεταξύ των μελών του συνεργατικού σχήματος.</p>				

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	15%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό στόχων της πρότασης που συσχετίζονται με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης * 100.	15%	100
3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	10%	50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
5	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
6	Αξιολόγηση συνεργατικού σχηματισμού	(για κάθε μέλος δίδονται 10 βαθμοί - μέγιστος αριθμός βαθμολογούμενων μελών 10)	10%	100
7	Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)	Ναι	10%	100
		Όχι		0
8	Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου	Ποσοστό >50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	10%	100
		Ποσοστό <50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας		70
9	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	100
10	Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής	Ναι	5%	100
		Όχι		0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ			100%	100
ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΟΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.				

~ 13 ~

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ		ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ		19.2.7		
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		2.4.3 ΚΟΙΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ, ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΤΟΠΙΩΝ.		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		19.2.7.8		
ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ		ΚΑΝ (ΕΕ) 1305/2013 Άρθρο 35 (ΠΑΑ Μ16) - Κ.1407/2013		
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ				
Οι συνεργασίες που θα ενισχυθούν θα πρέπει να προωθούν δραστηριότητες με στόχο τον σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος όπως τη χαμηλή επιβάρυνση της ατμόσφαιρας σε ρύπους, τη μείωση χρήσης των φυσικών πόρων και ιδιαίτερα τη χρήση νερού, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τη μείωση της οργανικής ουσίας στο έδαφος, τη διατήρηση των γεωργικών τοπίων κ.α.				
Η προσέγγιση αυτή θα βοηθήσει στην ομαλότερη προσαρμογή σε οικολογικές και περιβαλλοντικές πρακτικές, οι οποίες συμβάλλουν στη διατήρηση και ανάπτυξη της βιοποικιλότητας αλλά και της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων. Η στήριξη θα φέρει τους αγρότες, και λοιπούς φορείς του γεωργικού τομέα σε συνεργασία με ερευνητικούς φορείς, μη κυβερνητικές οργανώσεις, συνεταιρισμούς, συλλογικές συμπράξεις κοινωνικής οικονομίας αλλά και την αυτοδιοίκηση να συνεργασθούν, για να προσφέρουν μέσα από τη συνεργασία τους περιβαλλοντικά οφέλη στο πλαίσιο της άσκησης «αγροτικής» δραστηριότητας με στόχο την ορθολογικότερη διαχείριση των φυσικών πόρων (έδαφος, νερό, την ποιότητα του αέρα, τη μείωση των εκπομπών του θερμοκηπίου/αμμωνίας κ.α).				
Προβλέπεται ένταση ενίσχυσης 65% επί των επιλέξιμων δαπανών με μέγιστη δημόσια δαπάνη 200.000€ σύμφωνα με τον Καν. 1407/2013, "de minimis" την τριετία.				
Η κάθε πράξη μπορεί να έχει ως δικαιούχο μια σύμπραξη που αποκτά νομική υπόσταση με Φορολογική ταυτότητα ή να προκύπτει σύμπραξη με Σύμφωνο Συνεργασίας που θα θέτει επικεφαλής συντονιστή εταίρο ο οποίος αναλαμβάνει την οικονομική διαχείριση της πράξης. (σύμφωνα με επιλέξιμους ΚΑΔ σημείο 2.5)				
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ				
ΘΚ.4 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ				
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
11		Συνολικός Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
	Ποσό (€)	100.000,00	65.000,00	35.000,00
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	1,19%	1,07%	1,52%
	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπ.προγράμματος	0,99%	0,83%	1,52%
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				
Δήμος Λέσβου				
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ				
Φυσικά/νομικά πρόσωπα/Ερευνητικοί Φορείς, Συλλογικοί φορείς, συλλογικά σχήματα κοινωνικής οικονομίας.				
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	15%	100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά		0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό στόχων της πρότασης που συσχετίζονται με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης * 100.	15%	100
3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	10%	100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10		60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30		30
		100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30		0
4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνα με το είδος και το μέγεθος του έργου	10%	50

	υλοποίησης επένδυσης	Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου		50
5	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	5%	100
6	Αξιολόγηση συνεργατικού σχηματισμού	(για κάθε μέλος δίδονται 10 βαθμοί - μέγιστος αριθμός βαθμολογούμενων μελών 10)	10%	100
7	Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)	Ναι	10%	100
		Όχι		0
8	Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου	Ποσοστό >50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	10%	100
		Ποσοστό <50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας		70
9	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	100
10	Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής	Ναι	5%	100
		Όχι		0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ			100%	100
ΤΙΘΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ ΤΟ 30% ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ. ΕΦΟΣΟΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.				

2.5 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΑΔ

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι όσον αφορά την προτεινόμενη χρηματοδότηση επιχειρηματικής δραστηριότητας θα πρέπει να έχουν καταγεγραμμένο στο μητρώο (ΤΑΧΙΣ) της υφιστάμενης επιχείρησης τους ή να δημιουργήσουν έναν από τους **επιλέξιμους ΚΑΔ**, όπως αυτοί αποτυπώνονται στην αντίστοιχη υποδράση στο παράρτημα της αίτησης στήριξης - συνημμένο αρχείο **03δ_ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΑΔ.xlsx**, που συνοδεύει την πρόσκληση και τον ενημερωτικό οδηγό.

ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΡΗΤΑ ΌΤΙ ΟΤΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΨΗΦΙΑ ΣΕ ΈΝΑΝ ΚΑΔ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟ ΟΙ ΚΑΔ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΌΧΙ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΚΑΔ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΟ ΑΥΤΟΝ. (σύμφωνα με το συνημμένο αρχείο 03δ_ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΑΔ.xlsx).

Ειδικότερα για τους επιλέξιμους ΚΑΔ των Υποδράσεων της Δράσης 19.2.7:

Στο πλαίσιο της υπο-δράσης **19.2.7.3**, ως επιλέξιμοι ορίζονται οι ΚΑΔ που ενισχύονται στις αντίστοιχες υποδράσεις 19.2.2.2, 19.2.2.3, 19.2.2.4, 19.2.3.1, 19.2.3.3, 19.2.3.4 και 19.2.6.2.

Στο πλαίσιο της υπο-δράσης **19.2.7.7**, ως επιλέξιμοι ορίζονται οι ΚΑΔ που ενισχύονται στις αντίστοιχες υποδράσεις 19.2.2.2, 19.2.2.4, 19.2.3.1, 19.2.3.4 και 19.2.6.2.

Στο πλαίσιο της υπο-δράσης **19.2.7.8**, ως επιλέξιμοι ορίζονται οι ΚΑΔ που ενισχύονται στις αντίστοιχες υποδράσεις 19.2.2.2, 19.2.2.5, 19.2.3.1, 19.2.3.5 και 19.2.6.2.

3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας πράξεων έχουν στόχο να διασφαλίσουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο, στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 και στην πρόσκληση.

Στο πλαίσιο αυτό, και για όλες τις προκηρυσσόμενες δράσεις / υποδράσεις τα κριτήρια επιλεξιμότητας αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα.

[ΠΡΟΣΟΧΗ! Όσοι υποψήφιοι δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή όσοι δεν προσκομίζουν κάποιο ή όλα τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη των εν λόγω κριτηρίων, αποκλείονται από την περαιτέρω διαδικασία]

3.1 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΘΕΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αίτηση στήριξης θα πρέπει να πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας, εκτός αυτών που δε δύναται να εφαρμοστούν (δεν σχετίζονται με την προτεινόμενη πράξη - Δ/Α, "δεν αφορά"), διαφορετικά απορρίπτεται.

Για την ολοκλήρωση του ελέγχου επιλεξιμότητας, δύναται να ζητηθούν συμπληρωματικά ή διευκρινιστικά στοιχεία από το δικαιούχο, όπως αναφέρεται στην πρόσκληση, τα οποία πρέπει να υποβληθούν εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Σημειώνεται ότι: Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, ενώ προβλέπονται στην πρόσκληση, δεν υποβλήθηκαν λόγω παράλειψης του δυνητικού δικαιούχου και εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης. Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.

3.2 ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ / ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

α/α	Περιγραφή κριτηρίου	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης (διευκρινήσεις στην επόμενη ενότητα)
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ/Α	
1	Πληρούνται όλες οι γενικές και ειδικές προϋποθέσεις του ΚΑΝ. (ΕΕ) 651/2014 και του εφαρμοζόμενου άρθρου (αφορά τις υποδράσεις 19.2.3.3, 19.2.3.4, 19.2.3.5)				Έντυπα «02_Αίτηση Στήριξης» και «03α_Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία»
2	Πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις του Καν. Ε.Ε. 1407/2013 (αφορά τις υποδράσεις 19.2.1.2, 19.2.2.2, 19.2.2.3, 19.2.2.4, 19.2.2.5, 19.2.6.2, 19.2.7.3, 19.2.7.7, 19.2.7.8)				Έντυπα «02_Αίτηση Στήριξης» και «03α_Αίτηση Στήριξης- Συμπληρωματικά στοιχεία»
3	Εμπρόθεσμη ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης και αποστολή του αποδεικτικού κατάθεσης και του επισυναπτόμενου υλικού στην ΟΤΔ				Η εκτυπωμένη φόρμα υποβολής της αίτησης στήριξης από το ΠΣΚΕ και ο αριθμός πρωτοκόλλου κατάθεσης του φακέλου υποψηφιότητας με όλα τα συνημμένα στο

α/α	Περιγραφή κριτηρίου	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης (διευκρινήσεις στην επόμενη ενότητα)
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ/Α	
	στην προθεσμία που ορίζεται από την προκήρυξη				πρωτόκολλο της ΕΤΑΛ Α.Ε. Σε περίπτωση ταχυδρομικής αποστολής, ως ημερομηνία υποβολής θεωρείται η ημερομηνία που αναγράφεται στη σφραγίδα αποστολής ταχυδρομείου (ΕΛΤΑ – συστημένη επιστολή) ή στο παραστατικό αποστολής της εταιρείας ταχυμεταφοράς, η οποία θα πρέπει να είναι ευδιάκριτη. Η απόδειξη αποστολής των ΕΛΤΑ ή της εταιρείας ταχυμεταφοράς θεωρείται αποδεικτικό στοιχείο εμπρόθεσμης υποβολής.
4	Η πρόταση συνοδεύεται από μελέτη βιωσιμότητας σύμφωνα με το υπόδειγμα				Μελέτη Βιωσιμότητας, έντυπο «04_Μελέτη Βιωσιμότητας. xls»
5	Η πρόταση συνοδεύεται από αναλυτικό προϋπολογισμό εργασιών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο υπόδειγμα της αίτησης στήριξης, αποδεικνύεται το εύλογο κόστος των δαπανών και τηρούνται τα ανώτερα όρια του αιτούμενου προϋπολογισμού.				<ul style="list-style-type: none"> Αναλυτικός προϋπολογισμός προτεινόμενης πράξης (ειδικά για κατασκευαστικές εργασίες απαραίτητα και προμετρήσεις με τα σχέδια που τις συνοδεύουν), σύμφωνα με το υπόδειγμα και τις οδηγίες της παρούσας πρόσκλησης, ο οποίος θα πρέπει να συμφωνεί με τον «Συγκεντρωτικό Πίνακα Δαπανών» της φόρμας υποβολής στο ΠΣΚΕ, στοιχεία τεκμηρίωσης κόστους εργασιών εφόσον απαιτείται (σε περίπτωση νέας εργασίας ή νέας τιμής στις κτιριακές εργασίες, μοναδικότητας του προϊόντος κλπ), για όλες τις δαπάνες εκτός κτιριακών εργασιών, συνημμένες προσφορές/προτιμολόγια για την τεκμηρίωση του εύλογου κόστους (όπου απαιτείται).
6	Αποδεικνύεται η κατοχή ή η χρήση του ακινήτου, στο οποίο προβλέπεται η υλοποίηση της πρότασης				Αποδεικτικά κατοχής ή χρήσης ανάλογα με την περίπτωση, όπως αναφέρονται παρακάτω στις διευκρινίσεις του κριτηρίου και στο έντυπο «05_Πίνακας Δικαιολογητικών»

α/α	Περιγραφή κριτηρίου	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης (διευκρινήσεις στην επόμενη ενότητα)
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ/Α	
7	<p>Η πρόταση είναι σύμφωνη με την περιγραφή, τους όρους και περιορισμούς της προκηρυσσόμενης υποδράσης. Μεταξύ άλλων θα πρέπει ο συνολικός προτεινόμενος προϋπολογισμός της πρότασης να μην υπερβαίνει το όριο που καθορίζεται στο ΠΑΑ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Στην περίπτωση μη άυλων πράξεων ο μέγιστος και επιλέξιμος προϋπολογισμός της πράξης είναι έως 600.000 €. - Στην περίπτωση άυλων πράξεων ο μέγιστος και επιλέξιμος προϋπολογισμός της πράξης είναι έως 100.000 €. - Στην υποδράση 19.2.1.2, που αφορά ενέργειες μεταφοράς γνώσεων & ενημέρωσης, ο μέγιστος και επιλέξιμος προϋπολογισμός της πράξης είναι έως 20.000 €. - Στις υποδράσεις, 19.2.2.3, 19.2.2.4, 19.2.2.5, οριοθετείται μέγιστο συνολικό Κόστος αίτησης στήριξης για <u>Ιδρύσεις</u> έως 300.000 ευρώ με ένταση ενίσχυσης 65% και οριοθετείται μέγιστο συνολικό Κόστος αίτησης στήριξης για <u>Εκσυγχρονισμούς-Βελτιώσεις-Επεκτάσεις</u> έως 200.000€ με ένταση ενίσχυσης 65%. - Σε περίπτωση χρήσης του Καν 1407/2013 από το δικαιούχο, η ενίσχυση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 200.000 € Δημόσια Δαπάνη, συναθροίζοντας και τυχόν ενισχύσεις που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν, από άλλα μέτρα από το καθεστώς de minimis, σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης. 				Αίτηση Στήριξης, Αναλυτικός προϋπολογισμός του έργου Δήλωση de minimis (εφόσον απαιτείται)
8	Η πρόταση αφορά στην περιοχή εφαρμογής ή υλοποιείται εντός της περιοχής εφαρμογής της προκηρυσσόμενης υποδράσης του τοπικού προγράμματος				Έντυπα «02_Αίτηση Στήριξης» και «03α_ Αίτηση Στήριξης- Συμπληρωματικά στοιχεία», τοπογραφικό διάγραμμα (όταν απαιτείται), χάρτης, αποδεικτικά κατοχής – χρήσης του ακινήτου (συμβόλαια, Ε9 κτλ)
9	<p>Για πρόταση εκσυγχρονισμού (φυσικό αντικείμενο):</p> <p>α) δεν έχει υπάρξει προηγούμενη ενίσχυση του ίδιου φυσικού</p>				Υπεύθυνη Δήλωση σύμφωνα με το έντυπο «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου» Σχετικά στοιχεία που δείχνουν τις χρηματοδοτούμενες δαπάνες του έργου και την

α/α	Περιγραφή κριτηρίου	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης (διευκρινήσεις στην επόμενη ενότητα)
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ/Α	
	αντικείμενου από αναπτυξιακά προγράμματα, ή β) στην περίπτωση προηγούμενης ενίσχυσης για το ίδιο φυσικό αντικείμενο έχει παρέλθει κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης πενταετία από την απόφαση αποπληρωμής του.				ημερομηνία αποπληρωμής του, σε περίπτωση που η επιχείρηση έχει χρηματοδοτηθεί την τελευταία πενταετία για τη δράση αυτή
10	Η πρόταση δεν έχει ενταχθεί / οριστικά υπαχθεί σε άλλο πρόγραμμα / καθεστώς για το ίδιο φυσικό αντικείμενο.				Υπεύθυνη Δήλωση σύμφωνα με το έντυπο «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου»
11	Η πρόταση, εφόσον περιλαμβάνει υποδομές διανυκτέρευσης: πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις της ΚΥΑ 2986/2-12-2016, όπως ισχύει κάθε φορά.				Αίτηση στήριξης, Διάγραμμα δόμησης, Αρχιτεκτονικά σχέδια, πίνακας μοριοδότησης (όπου απαιτείται), Σχετικές εγκρίσεις – αδειοδοτήσεις (εφόσον υπάρχουν)
12	Για τις υποδράσεις της δράσης 19.2.7. "Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων" απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η εξασφάλιση τουλάχιστον δύο ενδιαφερομένων φορέων (19.2.7.7, 19.2.7.8) και τουλάχιστον τριών ενδιαφερόμενων φορέων (19.2.7.3)				Καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού, ιδιωτικό συμφωνητικό για συνεργασία
13	Η πρόταση (είτε εκσυγχρονισμού είτε ιδρύσεως) αφορά ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο				Έντυπα «02_Αίτηση Στήριξης» και «03α_ Αίτηση Στήριξης- Συμπληρωματικά στοιχεία» καθώς και το σύνολο των προσκομιζόμενων δικαιολογητικών με τα οποία τεκμηριώνεται ο ολοκληρωμένος και λειτουργικός χαρακτήρας της επένδυσης.
14	Στην πρόταση δε δηλώνονται ψευδή και αναληθή στοιχεία				Υπεύθυνη Δήλωση σύμφωνα με το έντυπο «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου» και το σύνολο των συμπληρωμένων αρχείων και εγγράφων.
15	Για υφιστάμενες επιχειρήσεις: να εξασφαλίζεται η νόμιμη λειτουργία τους κατά την αίτηση				Έναρξη εργασιών taxisnet - ΚΑΔ, Άδεια λειτουργίας, σήμα ΕΟΤ (για καταλύματα)
16	Το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει στην οριζόμενη στην πρόσκληση περίοδο επιλεξιμότητας και η πράξη δύναται να υλοποιηθεί εντός της περιόδου αυτής.				Έντυπα «02_Αίτηση Στήριξης» και «03α_ Αίτηση Στήριξης- Συμπληρωματικά στοιχεία», Το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα έργου,

α/α	Περιγραφή κριτηρίου	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης (διευκρινήσεις στην επόμενη ενότητα)
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ/Α	
					Τυχόν στοιχεία ετοιμότητας του έργου.
17	Να μην συνιστούν προβληματική επιχείρηση κατά την χορήγηση της ενίσχυσης. Όταν χρησιμοποιείται ο Καν. (ΕΕ) 1407/2013 ή ο Καν. (ΕΕ) 1305/2013 το κριτήριο δεν λαμβάνεται υπόψη.				Υπεύθυνη Δήλωση σύμφωνα με το έντυπο «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου» Δικαιολογητικά ανάλογα με τη μορφή της επιχείρησης και όπως καταγράφονται στο έντυπο «05_Πίνακας Δικαιολογητικών»
18	Η μορφή του υποψήφιου είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην ΥΑ 13214/2017, όπως ισχύει κάθε φορά, και τους περιορισμούς (εάν υπάρχουν) της σχετικής υποδράσης				Έντυπο «02_Αίτηση Στήριξης», Έντυπο «07_Υπόδειγμα Δήλωσης ΜΜΕ», Απαιτούμενα δικαιολογητικά όπως προκύπτουν από το έντυπο «05_Πίνακας Δικαιολογητικών»
19	Στον υποψήφιο μέχρι και το χρόνο υποβολής της πρότασης δεν έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις για παραβίαση Κοινοτικών Κανονισμών ή Εθνικής Νομοθεσίας σε σχέση με την υλοποίηση έργων				Έντυπο «02_Αίτηση Στήριξης», Υπεύθυνη Δήλωση σύμφωνα με το έντυπο «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου»
20	Στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι Δημόσιος Υπάλληλος ή εργαζόμενος σε ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, διαθέτει σχετική άδεια από αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο ή δεν κωλύεται από διατάξεις του καταστατικού της ΝΠΔ για την υποβολή και την υλοποίηση της συγκεκριμένης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Το κριτήριο δεν εξετάζεται στην περίπτωση Συνεταιρισμών. Το κριτήριο εξετάζεται για το σύνολο των εταίρων / μετόχων σε περίπτωση εταιρειών.				Υπεύθυνη Δήλωση σύμφωνα με το έντυπο «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου», Άδεια αρμόδιου οργάνου σύμφωνα με τις διευκρινίσεις, Καταστατικό σχετικού οργανισμού, Ε1 τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης
21	Ο υποψήφιος έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την υποβολή της πρότασης.				Αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου (σε περίπτωση προσωπικών εταιρειών για όλους τους εταίρους).

α/α	Περιγραφή κριτηρίου	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης (διευκρινήσεις στην επόμενη ενότητα)
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ/Α	
	Στην περίπτωση προσωπικών εταιρειών, ο περιορισμός ισχύει για όλα τα μέλη τους. Ο περιορισμός δεν ισχύει για τις Ανώνυμες εταιρίες, τις Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης, ΙΚΕ και τους Συνεταιρισμούς.				Καταστατικό, το πιο πρόσφατο κωδικοποιημένο και οι τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις αυτού, μαζί με τα αντίστοιχα ΦΕΚ δημοσίευσης αυτού, όπου προβλέπεται ή σχέδιο καταστατικού (στην περίπτωση προσωπικής εταιρείας ή υπό ίδρυση επιχείρησης).
22	Για φυσικά πρόσωπα διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει θέμα πτώχευσης				Υπεύθυνη Δήλωση σύμφωνα με το έντυπο «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου» Πιστοποιητικό αρμόδιας Διοικητικής ή Δικαστικής αρχής, κατά περίπτωση σύμφωνα με το έντυπο «05_Πίνακας Δικαιολογητικών, α/α 26».
23	Για νομικά πρόσωπα διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει θέμα λύσης, εκκαθάρισης ή πτώχευσης				Υπεύθυνη Δήλωση σύμφωνα με το έντυπο «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου» Πιστοποιητικό αρμόδιας Διοικητικής ή Δικαστικής αρχής, κατά περίπτωση σύμφωνα με το έντυπο «05_Πίνακας Δικαιολογητικών, α/α 26».
24	Δεν έχουν υποβληθεί περισσότερες από μία αιτήσεις στήριξης ανά ΑΦΜ στα πλαίσια της ίδιας Υποδράσης ανά ΤΠ για όλη την περίοδο 2014-2020.				Έντυπα «02_Αίτηση Στήριξης», «03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία» και όλα τα συνημμένα δικαιολογητικά. Έντυπο «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου», αρχείο ΕΤΑΛ Α.Ε με τεκμηρίωση-μονογραφή του εισηγητή στην πρώτη σελίδα της αίτησης.
25	Ο υποψήφιος δεν είναι (ή και δεν ήταν κατά την 1η δημοσίευση της πρόσκλησης), μέλος του Υπηρεσιακού Πυρήνα της ΟΤΔ, στέλεχος του φορέα που έχει συστήσει την ΟΤΔ, εκπρόσωπος φορέων στην Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ), στο Διοικητικό Συμβούλιο του φορέα που έχει συστήσει την ΟΤΔ. Το κριτήριο εξετάζεται μόνο σε περίπτωση προτάσεων από φυσικά πρόσωπα.				Έντυπα «02_Αίτηση Στήριξης», «03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία» και όλα τα συνημμένα δικαιολογητικά. Έντυπο «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου», μονογραφή του συντονιστή στην πρώτη σελίδα της αίτησης.
26	Ο υποψήφιος δεν αποτελεί εξωχώρια / υπεράκτια εταιρεία				Έντυπα «02_Αίτηση Στήριξης», «03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία» και όλα τα συνημμένα δικαιολογητικά. Έντυπο «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου».

α/α	Περιγραφή κριτηρίου	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης (διευκρινήσεις στην επόμενη ενότητα)
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ/Α	
27	<p>Ο υποψήφιος αποδεικνύει την ύπαρξη ίδιας συμμετοχής σύμφωνα με το χρηματοδοτικό σχήμα.</p> <p>Προσοχή: Σε περίπτωση χρήσης του Άρθρου 14 του Καν 651/2014 έχει προσκομιστεί αποδεικτικό κατοχής ιδιωτικών κεφαλαίων που αντιστοιχούν τουλάχιστον στο 25% του προϋπολογισμού της πράξης.</p>				<p><u>Προσκομίζονται κατά περίπτωση:</u></p> <p><u>Για τις ατομικές επιχειρήσεις:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Υπεύθυνη Δήλωση δικαιούχου για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής (η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης βαθμολογείται με μηδέν (0) ή Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για τους διαθέσιμους ίδιους πόρους του υποψήφιου δικαιούχου με δέσμευση (υπεύθυνη δήλωση) του δικαιούχου ότι το ποσό θα διατεθεί για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή / και Βεβαιώσεις κατοχής κινητών αξιών (ομολόγων, μετοχών εισηγμένων εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων) στις οποίες αποτιμάται η τρέχουσα αξία τους της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου μήνα πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης ή / και Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για την πρόθεση δανειοδότησης για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής. <p><u>Για νομικά πρόσωπα:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Υπεύθυνη Δήλωση δικαιούχου για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής (η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης βαθμολογείται με μηδέν (0) ή Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για τους διαθέσιμους ίδιους πόρους του νομικού προσώπου με βεβαίωση του νόμιμου εκπροσώπου, ότι το ποσό προέρχεται από τους εταίρους / μετόχους και προορίζεται για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή / και Βεβαιώσεις τραπεζικών λογαριασμών των εταίρων / μετόχων με παράλληλη δέσμευσή τους (υπεύθυνη δήλωση) ότι τα ποσά θα διατεθούν για την αύξηση μετοχικού / εταιρικού κεφαλαίου για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή / και Βεβαιώσεις κατοχής κινητών αξιών (ομολόγων, μετοχών εισηγμένων εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων) στις οποίες αποτιμάται η τρέχουσα αξία τους της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου μήνα πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης ή / και

α/α	Περιγραφή κριτηρίου	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης (διευκρινήσεις στην επόμενη ενότητα)
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ/Α	
					<ul style="list-style-type: none"> Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για την πρόθεση δανειοδότησης για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής. <p><u>Υπό ίδρυση νομικά πρόσωπα:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Τραπεζικοί λογαριασμοί των εταίρων / μετόχων, με παράλληλη δέσμευσή τους (υπεύθυνη δήλωση) ότι τα ποσά θα διατεθούν στο κεφάλαιο της εταιρείας για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή / και Βεβαιώσεις κατοχής κινητών αξιών (ομολόγων, μετοχών εισηγμένων εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων) στις οποίες αποτιμάται η τρέχουσα αξία τους της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου μήνα πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης ή / και Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για την πρόθεση δανειοδότησης για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής.
28	Στο δικαιούχο <u>δεν</u> έχουν επιβληθεί πρόστιμα τα οποία έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, για παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας και ειδικότερα για: Παράβαση «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας (3 πρόστιμα / 3 έλεγχοι) ή Αδήλωτη εργασία (2 πρόστιμα / 2 έλεγχοι).				Έντυπα «02_Αίτηση Στήριξης», «03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία» και όλα τα συνημμένα δικαιολογητικά. Έντυπο «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου».
29	Δεν εκκρεμεί για το δικαιούχο εντολή ανάκτησης, εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής ή του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ).				<ul style="list-style-type: none"> Με την προσκόμιση φορολογικής ενημερότητας και την αξιολόγηση των διαθέσιμων πληροφοριών του συστήματος TAXIS, δεδομένου ότι τα ποσά προς ανάκτηση που δεν έχουν καταβληθεί, εμφανίζονται στις βεβαιωμένες οφειλές των επιχειρήσεων και δεν δύναται να υπαχθούν σε ρύθμιση καταβολής. Με την προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης των δικαιούχων των ενισχύσεων, όπου θα εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς σε Υπεύθυνη Δήλωση (Ν. 1599/1986, όπως ισχύει, με θεώρηση γνησίου υπογραφής) του υποψήφιου

α/α	Περιγραφή κριτηρίου	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης (διευκρινήσεις στην επόμενη ενότητα)
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ/Α	
					δικαιούχου.
30	Υπάρχουν ή πρόκειται να δημιουργηθούν υποδομές διευκόλυνσης πρόσβασης των ΑΜΕΑ				Έντυπα «02_Αίτηση Στήριξης», «03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία» και όλα τα συνημμένα δικαιολογητικά. Αρχιτεκτονικά σχέδια στα οποία προβλέπεται η προσβασιμότητα ΑΜΕΑ (ράμπες, WC ΑΜΕΑ , ανελκυστήρες κλπ). Αιτούμενος προϋπολογισμός (πρόβλεψη ειδικού εξοπλισμού για ΑΜΕΑ). Έκθεση τεκμηρίωσης εξασφάλισης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία.
31	Τηρούνται οι ειδικοί Εθνικοί και Κοινοτικοί κανόνες.				Έντυπα «02_Αίτηση Στήριξης», «03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία» και όλα τα συνημμένα δικαιολογητικά. Έντυπο «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου» στην οποία θα αναγράφεται ότι: •Ο δικαιούχος δεσμεύεται ότι θα τηρήσει τους εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες περί δημοσιότητας και πληροφόρησης, όπως περιγράφονται στην παρούσα πρόσκληση. •Ο δικαιούχος δεσμεύεται ότι θα τηρήσει τους εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες που αφορούν στις κρατικές ενισχύσεις κατά το στάδιο της πρόσκλησης, της απόφασης ένταξης και πιθανών τροποποιήσεων αυτής, όπως περιγράφονται στην παρούσα πρόσκληση. •Ο δικαιούχος δεσμεύεται ότι θα αποδεχτεί και θα διευκολύνει ελέγχους στην έδρα της πράξης, από την ΟΤΔ και τους αρμόδιους φορείς ελέγχου και ότι σε περίπτωση άρνησης ελέγχου επιστρέφεται το σύνολο της δημόσιας δαπάνης που καταβλήθηκε, με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. •Η πράξη συνεκτιμά και προασπίζει την αρχή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών •Η πράξη αποτρέπει κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλής, εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας, πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας, γενετήσιου προσανατολισμού. •Η πράξη σέβεται την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης και διασφαλίζει την προώθηση των απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας, απόδοσης πόρων, μετριασμού κλιματικής αλλαγής και προστασίας βιοποικιλότητας, όπου εφαρμόζεται.

α/α	Περιγραφή κριτηρίου	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης (διευκρινήσεις στην επόμενη ενότητα)
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ/Α	
32	Ο δικαιούχος τηρεί τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου				Υπεύθυνη δήλωση

3.3 ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Κριτήριο 1: Πληρούνται όλες οι γενικές και ειδικές προϋποθέσεις του ΚΑΝ. (ΕΕ) 651/2014 και του εφαρμοζόμενου άρθρου

Ελέγχεται εάν η προτεινόμενη επένδυση πληροί όλες τις γενικές και ειδικές προϋποθέσεις του ΚΑΝ. (ΕΕ) 651/2014 και του εφαρμοζόμενου άρθρου του όπως αναφέρεται στην αναλυτική Πρόσκληση για την Υποβολή Προτάσεων (αφορά τις υποδράσεις 19.2.3.3, 19.2.3.4, 19.2.3.5).

Κριτήριο 2: Πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις του Καν. Ε.Ε. 1407/2013

Ελέγχεται εάν η προτεινόμενη επένδυση πληροί όλες τις προϋποθέσεις του ΚΑΝ. (ΕΕ) 1407/2014. όπως αναφέρεται στην αναλυτική Πρόσκληση για την Υποβολή Προτάσεων (αφορά τις υποδράσεις 19.2.1.2, 19.2.2.2, 19.2.2.3, 19.2.2.4, 19.2.2.5, 19.2.6.2, 19.2.7.3, 19.2.7.7, 19.2.7.8).

Κριτήριο 3: Εμπρόθεσμη ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης και αποστολή του αποδεικτικού κατάθεσης και του επισυναπτόμενου υλικού στην ΟΤΔ στην προθεσμία που ορίζεται από την προκήρυξη

Εξετάζεται η ημερομηνία οριστικής υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης στήριξης στο ΠΣΚΕ σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα πρόσκληση, καθώς και η ημερομηνία υποβολής του σχετικού φακέλου υποψηφιότητας του έργου στην ΟΤΔ ΕΤΑΛ Α.Ε.

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν, εντός προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών, να αποστείλουν στην ΕΤΑΛ Α.Ε αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης στήριξης, όπως παράγεται από το ΠΣΚΕ μαζί με φυσικό φάκελο ο οποίος θα περιέχει:

1. Την Αίτηση Στήριξης, έτσι όπως υποβλήθηκε και τυπώθηκε από το ΠΣΚΕ καθώς και cd-rom με τα αρχεία που περιγράφονται στην πρόσκληση (άρθρο 7).
2. Όλα τα δικαιολογητικά που δύναται να εκπληρώνουν τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής, όπως αυτά τίθενται στην πρόσκληση και τον παρόντα οδηγό της ΟΤΔ ΕΤΑΛ Α.Ε.

Πρέπει τα στοιχεία της ηλεκτρονικής και έντυπης μορφής να ταυτίζονται.

Κριτήριο 4: Η πρόταση συνοδεύεται από μελέτη βιωσιμότητας σύμφωνα με το υπόδειγμα

Εξετάζεται η ορθότητα, πληρότητα και ρεαλιστικότητα της Μελέτης Βιωσιμότητας, λαμβάνοντας υπόψη και τις μακροχρόνιες υποχρεώσεις (έντυπο 04_Μελέτη Βιωσιμότητας.xlsx). Επισημαίνεται ότι η Μελέτη υποχρεωτικά συμπληρώνεται και υποβάλλεται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή (cd-rom/ αρχείο excel).

Κριτήριο 5: Η πρόταση συνοδεύεται από αναλυτικό προϋπολογισμό εργασιών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο υπόδειγμα της αίτησης στήριξης, αποδεικνύεται το εύλογο κόστος των δαπανών και τηρούνται τα ανώτερα όρια του αιτούμενου προϋπολογισμού.

Εξετάζεται εάν έχει συνταχθεί ο προϋπολογισμός των κατασκευαστικών εργασιών με βάση τις τιμές του εντύπου «03γ_Πίνακας τιμών μονάδας για κατασκευαστικές εργασίες», και εάν έχουν υποβληθεί προτιμολόγια / προσφορές για τις λοιπές δαπάνες.

Για τον υπολογισμό του εύλογου κόστους, ο υποψήφιος προσκομίζει οικονομικές προσφορές για λοιπές δαπάνες πλην κτιριακών υποδομών. Εφόσον το μοναδιαίο ανά τεμάχιο κόστος αυτών υπερβαίνει, σε αξία τα 1.000 €, ή το συνολικό ποσό ανά είδος υπερβαίνει τα 5.000 €, απαιτούνται τρεις (3) συγκρίσιμες προσφορές για το εν λόγω τεμάχιο, ενώ σε αντίθετη περίπτωση τουλάχιστον μία (1). Οι συγκρίσιμες προσφορές αφορούν ομοειδή και εφάμλλα προϊόντα.

Είναι δυνατό να γίνει δεκτή μια προσφορά η οποία δεν είναι η πιο συμφέρουσα οικονομικά, αρκεί ο δικαιούχος να τεκμηριώνει και η ΟΤΔ να αποδέχεται, την μοναδικότητα ή την υψηλή ποιότητα ή τις ειδικές προδιαγραφές που προσφέρει το προμηθευόμενο προϊόν.

Προσοχή: Απαιτείται η υποβολή του προτεινόμενου προϋπολογισμού σε ηλεκτρονική μορφή (cd-rom/αρχείο excel) σύμφωνα με το έντυπο «03β_Αίτηση Στήριξης - Αναλυτικός Προϋπολογισμός Εργασιών» με το φυσικό φάκελο.

Σε περίπτωση χρήσης του Καν 1407/2014 από τον δικαιούχο, η ενίσχυση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 200.000€, (ή μικρότερο όριο που έχει τεθεί στο Τοπικό πρόγραμμα σε κάθε υποδράση) Δημόσια Δαπάνη, συναθροίζοντας και τυχόν ενισχύσεις που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν, από άλλα μέτρα από το καθεστώς de minimis, σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών.

Κριτήριο 6: Αποδεικνύεται η κατοχή ή η χρήση του ακινήτου, στο οποίο προβλέπεται η υλοποίηση της πρότασης

Σε περίπτωση πράξεων που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε νέες ή υφιστάμενες υποδομές, απαιτούνται είτε αποδεικτικά ιδιοκτησίας στο όνομα του δικαιούχου είτε μακροχρόνια μίσθωση που να καλύπτει χρονική περίοδο, τουλάχιστον **δεκαπέντε (15) έτη** από τη δημοσιοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, επί του γηπέδου ή του οικοπέδου ή / και του ακινήτου, στις οποίες πραγματοποιούνται οι επενδύσεις.

Σε περίπτωση εκσυγχρονισμού χωρίς επέμβαση στον φέροντα οργανισμό του κτιρίου ή σε περίπτωση μικρών προσθηκών που συμπληρώνουν την λειτουργικότητα του κτιρίου οι οποίες σε κάθε περίπτωση αποτελούν λιγότερο από το 10% του αιτούμενου κόστους ή σε περίπτωση προμήθειας μηχανολογικού ή λοιπού εξοπλισμού, **εννέα (9) έτη** από τη δημοσιοποίηση της σχετικής πρόσκλησης.

Κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης στο τοπικό πρόγραμμα, γίνονται δεκτά προσύμφωνα μίσθωσης ή αγοράς γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου. (υπό την προϋπόθεση να μην αποτελούν ανάληψη υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση έτσι ώστε να πληρείται ο χαρακτήρας κινήτρου στην περίπτωση επενδύσεων που υλοποιούνται βάσει του Καν. ΕΕ 651/2014).

Σε κάθε περίπτωση το γήπεδο ή το οικόπεδο ή το ακίνητο θα πρέπει να είναι ελεύθερο βαρών (απαιτείται πιστοποιητικό), εκτός της περίπτωσης που το βάρος έχει προκύψει από επιχειρηματικό δάνειο για την ίδια φύση επένδυσης ή θα προκύψει από επιχειρηματικό δάνειο για την υλοποίηση της πρότασης ή από δάνειο για την αντιμετώπιση φυσικής καταστροφής, από την οποία επλήγη η επιχείρηση.

Τέλος, εξετάζεται η υποβολή βεβαίωσης χρήσεων γης για την προβλεπόμενη θέση εγκατάστασης της επένδυσης.

Το κριτήριο δεν αφορά προτάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν μόνο άυλες ενέργειες.

Οι παραπάνω χρονικοί περίοδοι, υπολογίζονται από την ημερομηνία δημοσιοποίησης της πρόσκλησης, ανεξάρτητα από την ημερομηνία υπογραφής των σχετικών εγγράφων. Σε κάθε περίπτωση η ημερομηνία υπογραφής τους θα πρέπει να είναι πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης.

Κριτήριο 7: Η πρόταση είναι σύμφωνη με την περιγραφή, τους όρους και περιορισμούς της προκηρυσσόμενης υποδράσης. Μεταξύ άλλων θα πρέπει ο συνολικός προτεινόμενος προϋπολογισμός της πρότασης να μην υπερβαίνει το όριο που καθορίζεται στο ΠΑΑ

Εξετάζεται εάν η πρόταση (Αίτηση Στήριξης, Δικαιολογητικά) είναι σύμφωνη με τα περιγραφόμενα, τους όρους και περιορισμούς που περιλαμβάνονται στον παρόντα Οδηγό (ανάλογα με την σχετιζόμενη εκάστοτε Υποδράση).

Μεταξύ άλλων ελέγχεται ο συνολικός προτεινόμενος προϋπολογισμός της πράξης.

Στην περίπτωση μη άυλων πράξεων ο μέγιστος και επιλέξιμος προϋπολογισμός της πράξης είναι έως 600.000 €.

Στην περίπτωση άυλων πράξεων ο μέγιστος και επιλέξιμος προϋπολογισμός της πράξης είναι έως 100.000 €.

Ειδικά στην υποδράση 19.2.1.2, που αφορά ενέργειες μεταφοράς γνώσεων & ενημέρωσης, ο μέγιστος και επιλέξιμος προϋπολογισμός της πράξης είναι έως 20.000 €.

Στις υποδράσεις, 19.2.2.3, 19.2.2.4, 19.2.2.5, που αφορούν ΜΜΕ με τη μορφή μικρής και πολύ μικρής επιχείρησης οριοθετείται μέγιστο συνολικό Κόστος αίτησης στήριξης για Ιδρύσεις έως 300.000 ευρώ με ένταση ενίσχυσης 65% και οριοθετείται μέγιστο συνολικό Κόστος αίτησης στήριξης για Εκσυγχρονισμούς-Βελτιώσεις-Επεκτάσεις έως 200.000€ με ένταση ενίσχυσης 65%.

Σε περίπτωση χρήσης του Καν. (ΕΕ) 1407/2014 από το δικαιούχο, υποχρεωτικά υποβάλλεται το «08_Υπόδειγμα Δήλωσης de minimis» και η ενίσχυση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 200.000,00 € Δημόσια Δαπάνη, συναθροίζοντας

και τυχόν ενισχύσεις που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν, από άλλα μέτρα από το καθεστώς de minimis, σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης.

Όσον αφορά στην υποδράση 19.2.2.3 (όπου ορίζεται το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000,00€) ως μέγιστο όριο επιλέξιμων δαπανών σε περιπτώσεις δικαιούχων που υποβάλλουν πρόταση η οποία θα αφορά αποκλειστικά δαπάνες προβολής της περιοχής όπως ιστοσελίδα, συμμετοχή σε εκθέσεις κλπ - δηλαδή άυλες ενέργειες, σημειώνεται ότι ο δικαιούχος θα πρέπει να είναι ή συλλογικός φορέας με σχετικό καταστατικό χαρακτήρα (προβολής-προώθησης της περιοχής) ή να είναι επιχειρηματίας του κλάδου του τουρισμού και να χαρακτηρίζεται ως πολύ μικρή και μικρή επιχείρηση κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

Σημειώνεται ότι για όλες τις προκηρυσσόμενες υποδράσεις η ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης οφείλει να γίνει εντός, το πολύ, τριών (3) ετών από τη στιγμή της ένταξής της, και σε κάθε περίπτωση μέχρι την 30-06-2023.

Κριτήριο 8: Η πρόταση αφορά στην περιοχή εφαρμογής ή υλοποιείται εντός της περιοχής εφαρμογής της προκηρυσσόμενης υποδράσης του τοπικού προγράμματος

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία της Αίτησης Στήριξης που αναφέρονται στον τόπο υλοποίησης της πρότασης, το τοπογραφικό διάγραμμα ή χάρτης (αν απαιτείται) ή / και τα αποδεικτικά κατοχής – χρήσης (συμβόλαια, Ε9 κ.λπ.), με τα οποία εξετάζεται εάν η πρόταση υλοποιείται εντός της περιοχής εφαρμογής ή εάν η πρόταση αφορά στην περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Κριτήριο 9: Για πρόταση εκσυγχρονισμού (φυσικό αντικείμενο):

α) δεν έχει υπάρξει προηγούμενη ενίσχυση του ίδιου φυσικού αντικειμένου από αναπτυξιακά προγράμματα, ή β) στην περίπτωση προηγούμενης ενίσχυσης για το ίδιο φυσικό αντικείμενο έχει παρέλθει κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης πενταετία από την απόφαση αποπληρωμής του.

Εξετάζεται το περιεχόμενο της «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου» και των πεδίων της Αίτησης Στήριξης καθώς και το αρχείο της ΕΤΑΛ Α.Ε για προηγούμενες ενισχύσεις, όταν η πρόταση αφορά εκσυγχρονισμό (φυσικό αντικείμενο) με θεώρηση γνησίου υπογραφής και της αίτησης στήριξης

Κριτήριο 10: Η πρόταση δεν έχει ενταχθεί / οριστικά υπαχθεί σε άλλο πρόγραμμα για το ίδιο φυσικό αντικείμενο.

Εξετάζεται η αναφορά στην «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου» για μη ένταξη / οριστική υπαγωγή σε άλλο πρόγραμμα / καθεστώς για το ίδιο φυσικό αντικείμενο της πρότασης.

Κριτήριο 11: Η πρόταση, εφόσον περιλαμβάνει υποδομές διανυκτέρευσης: πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις της ΚΥΑ 2986/2-12-2016, όπως ισχύει κάθε φορά.

Εξετάζεται η συμμόρφωση ή μη της πρότασης με την ΚΥΑ 2986/2-12-2016 (ΦΕΚ 3885/Β/2016) «Προσδιορισμός των λειτουργικών μορφών και κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων που εντάσσονται σε προγράμματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων», όπως ισχύει κάθε φορά, καθώς και τους σχετικούς περιορισμούς των υποδράσεων 19.2.2.3 και 19.2.3.3 όπως περιγράφονται στον παρόντα οδηγό.

Η εκπλήρωση του κριτηρίου αφορά τόσο το μέγεθος (μέγιστη / ελάχιστη δυναμικότητα), όσο και τη λειτουργική μορφή ή / και κατηγορία της προτεινόμενης υποδομής διανυκτέρευσης και προκύπτει από την εξέταση του διαγράμματος δόμησης και των αρχιτεκτονικών σχεδίων ή τυχόν γνωστοποιήσεων ή σημάτων λειτουργίας ΕΟΤ.

Κριτήριο 12: Για τις υποδράσεις της δράσης 19.2.7. "Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων" απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η εξασφάλιση τουλάχιστον δύο ενδιαφερομένων φορέων (19.2.7.7, 19.2.7.8) και τουλάχιστον τριών ενδιαφερομένων φορέων (19.2.7.3)

Εξετάζονται τα στοιχεία που προσκομίζονται (Καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού, ιδιωτικό συμφωνητικό για τη συνεργασία) που τεκμηριώνουν τον αριθμό των συνεργαζόμενων μερών που υποβάλλουν Αίτηση στήριξης στα πλαίσια των υποδράσεων της Δράσης 19.2.7.

Κριτήριο 13: Η πρόταση (είτε εκσυγχρονισμού, είτε ιδρύσεως) αφορά ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο.

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία καθώς και ο αναλυτικός προϋπολογισμός της Αίτησης Στήριξης, καθώς και το σύνολο των προσκομιζόμενων δικαιολογητικών, από τα οποία πρέπει να προκύπτει ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο της πρότασης.

Π.χ. κατασκευή βιοτεχνικού κτιρίου χωρίς τοποθέτηση μηχανολογικού εξοπλισμού παραγωγής ή χωρίς την εγκατάσταση των αναγκαίων Η/Μ δικτύων ή σημαντική απόκλιση μεταξύ προμετρήσεων / ποσοτήτων και αρχιτεκτονικών σχεδίων, δεν τεκμηριώνουν τον ολοκληρωμένο και λειτουργικό χαρακτήρα της επενδυτικής πρότασης και επομένως δεν εκπληρώνουν το σχετικό κριτήριο.

Κριτήριο 14: Στην πρόταση δεν δηλώνονται ψευδή και αναληθή στοιχεία

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου» και εξετάζεται η μη ύπαρξη αντίθετων ευρημάτων στα περιεχόμενα της Αίτησης Στήριξης και στα συνημμένα δικαιολογητικά.

Επιπλέον, σε περίπτωση που ο υποψήφιος δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση, η αίτηση στήριξης απορρίπτεται στην τρέχουσα πρόκληση και δεν έχει δικαίωμα κατάθεσης αίτησης στήριξης σε προσκλήσεις του τρέχοντος και του επόμενου ημερολογιακού έτους της διαπίστωσης για όλα τα Τοπικά Προγράμματα. Για τις ανάγκες της διαδικασίας αυτής η ΟΤΔ που διαπιστώνει την δήλωση ψευδών στοιχείων σε μια αίτηση στήριξης, κοινοποιεί τα στοιχεία του δικαιούχου στην ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020, η οποία με ευθύνη της ενημερώνει όλες τις ΟΤΔ.

Κριτήριο 15: Για υφιστάμενες επιχειρήσεις: να εξασφαλίζεται η νόμιμη λειτουργία τους κατά την αίτηση

Για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις που καταθέτουν Αίτηση Στήριξης, εξετάζεται εάν λειτουργούν νόμιμα για όλες τις δηλωθείσες δραστηριότητες της πρότασης ή που την επηρεάζουν, γεγονός που θα πρέπει να τεκμηριώνεται με την προσκόμιση σχετικών δικαιολογητικών.

Κριτήριο 16: Το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει στην οριζόμενη στην πρόσκληση περίοδο επιλεξιμότητας και η πράξη δύναται να υλοποιηθεί εντός της περιόδου αυτής.

Εξετάζεται αν το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας του ΠΑΑ 2014-2020 και της ειδικότερης επιλέξιμης περιόδου που ορίζεται στην πρόσκληση. Επίσης, εξετάζεται αν η προτεινόμενη πράξη δύναται να υλοποιηθεί εντός της περιόδου αυτής.

Το κριτήριο εξετάζεται λαμβάνοντας υπόψη το φυσικό αντικείμενο, τη μέθοδο υλοποίησης, τους ενδεχόμενους κινδύνους που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης, το επίπεδο ωριμότητας της πράξης, τα χρονοδιαγράμματα συναφών πράξεων που έχουν υλοποιηθεί στο παρελθόν και άλλα διαθέσιμα εργαλεία.

Κριτήριο 17: Για τις επιχειρήσεις: να μην συνιστούν προβληματική επιχείρηση κατά την χορήγηση της ενίσχυσης (όταν χρησιμοποιείται ο Καν. (ΕΕ) 1407/2014 ή ο Καν. (ΕΕ) 1305/2013 το κριτήριο δεν λαμβάνεται υπόψη).

Για τις επιχειρήσεις εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου», ότι δεν συνιστούν προβληματική επιχείρηση, κατά την χορήγηση της ενίσχυσης. και εξετάζεται, επιπλέον, η μη ύπαρξη αντίθετων ευρημάτων στο περιεχόμενο της Αίτησης Στήριξης.

Όταν ο υποψήφιος δικαιούχος αιτείται ενίσχυση με βάση τον Καν. (ΕΕ) 1407/2013 ή τον Καν. (ΕΕ) 1305/2013, το κριτήριο δεν λαμβάνεται υπόψη.

Μία από τις βασικές προϋποθέσεις (άρ.1 παρ. 4γ του Καν.) συμβατότητας με τον Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 είναι η μη ενίσχυση προβληματικών επιχειρήσεων. Προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση του Κανονισμού στο σημείο αυτό πρέπει κατά την φάση της υποβολής να δηλώνει υπευθύνως από την αιτούμενη την ενίσχυση επιχείρηση, ότι η επιχείρηση δεν είναι προβληματική σύμφωνα με τα αναφερθέντα στον ορισμό του άρθρου 2 σημείο 18 του Κανονισμού. Στην συνέχεια και προκειμένου να αξιολογηθεί από την ΟΤΔ εάν μία επιχείρηση είναι προβληματική ή όχι, πρέπει να προσκομίζονται από την αιτούμενη την ενίσχυση επιχείρηση τα δικαιολογητικά του σημείου Β του Παραρτήματος 10 «Ορισμός Προβληματικής»:

1. Υφιστάμενη κάτω της τριετίας (επταετίας από την πρώτη εμπορική πώληση για κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου) ατομικής μορφής:

- a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν σε πτώχευση και, επίσης, ότι δεν τελούν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης, πτωχευτικό συμβιβασμό, διαδικασία κήρυξης σε πτωχευτικό συμβιβασμό, ότι δεν τελούν υπό αναγκαστική διαχείριση και διαδικασία έκδοσης απόφασης αναγκαστικής διαχείρισης, ότι δεν έχουν κάνει αίτημα για υπαγωγή στην διαδικασία του άρθρου 99 ΠτΚ, εφόσον ασκούν εμπορική δραστηριότητα, καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για την υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία.
2. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις ατομικής μορφής ανεξαρτήτως χρόνου λειτουργίας με βιβλία Γ κατηγορίας:
- a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Πιστοποιητικού αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν σε πτώχευση και, επίσης, ότι δεν τελούν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης, πτωχευτικό συμβιβασμό, διαδικασία κήρυξης σε πτωχευτικό συμβιβασμό, ότι δεν τελούν υπό αναγκαστική διαχείριση και διαδικασία έκδοσης απόφασης αναγκαστικής διαχείρισης, ότι δεν έχουν κάνει αίτημα για υπαγωγή στην διαδικασία του άρθρου 99 ΠτΚ, εφόσον ασκούν εμπορική δραστηριότητα, καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για την υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και
- b. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του ως άνω σημείου ισολογισμός τελευταίων τριών διαχειριστικών χρήσεων ή όσων εξ αυτών υπάρχουν. Από τα εν λόγω στοιχεία θα λαμβάνεται σαν Εγγεγραμμένα Κεφάλαιο το Σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων Ισολογισμού και σαν Απώλειες οι Ζημίες βάσει Κ.Α.Χ.
3. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις ατομικής μορφής ανεξαρτήτως χρόνου λειτουργίας με βιβλία όχι Γ κατηγορίας:
- a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Πιστοποιητικού αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν σε πτώχευση και, επίσης, ότι δεν τελούν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης, πτωχευτικό συμβιβασμό, διαδικασία κήρυξης σε πτωχευτικό συμβιβασμό, ότι δεν τελούν υπό αναγκαστική διαχείριση και διαδικασία έκδοσης απόφασης αναγκαστικής διαχείρισης, ότι δεν έχουν κάνει αίτημα για υπαγωγή στην διαδικασία του άρθρου 99 ΠτΚ, εφόσον ασκούν εμπορική δραστηριότητα, καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για την υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και
- b. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του ως άνω σημείου Βεβαίωση Έναρξης Επιτηδεύματος από την αρμόδια Οικονομική Αρχή (Δ.Ο.Υ.) και Δηλώσεις Φορολογίας Εισοδήματος Ε3 των τριών τελευταίων κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων ή εξ αυτών υπάρχουν.
4. Υφιστάμενη ΜΜΕ κάτω της τριετίας (επταετίας από πρώτη εμπορική πώληση για κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου) άλλης νομικής μορφής πλην της ατομικής:
- a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Πιστοποιητικού αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή
- b. Πιστοποιητικού αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση του ν. 1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή
- c. Πιστοποιητικού αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106α του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία.
5. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις άλλης νομικής μορφής πλην ατομικής ανεξαρτήτως χρόνου λειτουργίας με βιβλία Γ κατηγορίας:
- a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Πιστοποιητικού αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

- b. Πιστοποιητικού αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση του ν. 1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή
  - c. Πιστοποιητικού αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106ια του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και
  - d. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του ως άνω σημείου ισολογισμός τελευταίων τριών διαχειριστικών χρήσεων ή όσων εξ αυτών υπάρχουν. Από τα εν λόγω στοιχεία θα λαμβάνεται σαν Εγγεγραμμένα Κεφάλαιο το Σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων Ισολογισμού και σαν Απώλειες οι Ζημίες βάσει Κ.Α.Χ..
6. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις άλλης νομικής μορφής πλην ατομικής ανεξαρτήτως χρόνου λειτουργίας με βιβλία όχι Γ κατηγορίας:
- a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Πιστοποιητικού αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή
  - b. Πιστοποιητικού αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση του ν. 1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή
  - c. Πιστοποιητικού αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106ια του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και
  - d. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του ως άνω σημείου το πιο πρόσφατο κωδικοποιημένο καταστατικό και οι τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις αυτού, μαζί με τα αντίστοιχα ΦΕΚ δημοσίευσης όπου αυτή προβλέπεται κα Δηλώσεις Φορολογίας Εισοδήματος Ε3 των τριών τελευταίων κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων ή όσων εξ αυτών υπάρχουν.
7. Το σύνολο των επιχειρήσεων να δηλώνουν υπευθύνως ότι: «Η επιχείρηση δεν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης αλλά έχει αποπληρώσει το δάνειο και έχει λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης η οποία έχει ολοκληρωθεί. (Υπεύθυνη Δήλωση του Παραρτήματος 6 της πρόσκλησης)

Κριτήριο 18: Η μορφή του υποψήφιου είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην ΥΑ 13214/2017, όπως ισχύει κάθε φορά, και τους περιορισμούς (εάν υπάρχουν) της σχετικής υποδράσης.

Εξετάζεται η μορφή του δικαιούχου να είναι σύμφωνη με την ΥΑ 13214/30.11.17, όπως ισχύει κάθε φορά, καθώς και με το άρθρο 3 της πρόσκλησης λαμβάνοντας υπόψη τυχόν περιορισμούς των υποδράσεων (π.χ υποδράση 19.2.7.7).

Οι δικαιούχοι θα πρέπει να δραστηριοποιούνται ή να δραστηριοποιηθούν σε επιλέξιμους τομείς δραστηριότητας (ΚΑΔ), οι οποίοι δεν έρχονται σε αντίθεση με τους αναφερόμενους ΚΑΔ στο συνημμένο έντυπο 03δ_ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΑΔ.xlsx.

Όσον αφορά στην υποδράση 19.2.2.3 (όπου ορίζεται το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000,00€) ως μέγιστο όριο επιλέξιμων δαπανών σε περιπτώσεις δικαιούχων που υποβάλλουν πρόταση η οποία θα αφορά αποκλειστικά δαπάνες προβολής της περιοχής όπως ιστοσελίδα, συμμετοχή σε εκθέσεις κλπ - δηλαδή άυλες ενέργειες), σημειώνεται ότι ο δικαιούχος θα πρέπει να είναι ή συλλογικός φορέας με σχετικό καταστατικό χαρακτήρα (προβολής-προώθησης της περιοχής) ή να είναι επιχειρηματίας του κλάδου του τουρισμού και να χαρακτηρίζεται ως πολύ μικρή και μικρή επιχείρηση κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

Κριτήριο 19: Στον υποψήφιο μέχρι και το χρόνο υποβολής της πρότασης δεν έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις για παραβίαση Κοινοτικών Κανονισμών ή Εθνικής Νομοθεσίας σε σχέση με την υλοποίηση έργων

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου» για την εκπλήρωση ή μη του κριτηρίου.

Κριτήριο 20: Στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι Δημόσιος Υπάλληλος ή εργαζόμενος σε ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, διαθέτει σχετική άδεια από αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο ή δεν κωλύεται από διατάξεις του καταστατικού της ΝΠΔ.

Στην περίπτωση που ο υποψήφιος δικαιούχος είναι εργαζόμενος σε ΝΠΙΔ να μην κωλύεται από διατάξεις του καταστατικού του ΝΠΙΔ ή εάν είναι εργαζόμενος σε ΝΠΔΔ ή στο Δημόσιο τομέα, να διαθέτει σχετική άδεια από Υπηρεσιακό Συμβούλιο ή άλλο αρμόδιο όργανο, για την συγκεκριμένη επιχειρηματική δραστηριότητα.

Το κριτήριο δεν εξετάζεται στην περίπτωση Συνεταιρισμών.

Το κριτήριο εξετάζεται για το σύνολο των εταιρών / μετόχων σε περίπτωση εταιρειών.

Κριτήριο 21: Ο υποψήφιος έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την υποβολή της πρότασης

Η εκπλήρωση του ηλικιακού κριτηρίου (συμπλήρωση 18ου έτους) των δικαιούχων ελέγχεται από την προσκόμιση αντίγραφου ταυτότητας ή διαβατηρίου.

Στην περίπτωση προσωπικής εταιρείας ελέγχονται όλα τα μέλη της, βάσει του καταστατικού του εταιρικού σχήματος, για την ηλικία τους ή του σχεδίου καταστατικού (για τις υπό ίδρυση επιχ/σεις).

Ο περιορισμός δεν ισχύει για τις Ανώνυμες εταιρίες, τις Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης, ΙΚΕ και τους Συνεταιρισμούς.

Κριτήρια 22 Για φυσικά πρόσωπα διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει θέμα πτώχευσης, και 23: Για νομικά πρόσωπα διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει θέμα λύσης, εκκαθάρισης ή πτώχευσης

Εξετάζεται εάν προσκομίστηκε η «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου» με αναφορά ότι δεν υπάρχει θέμα πτώχευσης για τα φυσικά πρόσωπα.

Αντίστοιχα, για τα νομικά πρόσωπα, θα πρέπει να δηλώνεται ότι δεν υπάρχει θέμα λύσης, εκκαθάρισης ή πτώχευσης με την ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου».

Επίσης, εξετάζονται τα σχετικά πιστοποιητικά αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, που θα τεκμηριώνουν ότι δεν υπάρχει θέμα πτώχευσης για τα φυσικά πρόσωπα ή ότι δεν υπάρχει θέμα λύσης, εκκαθάρισης ή πτώχευσης για τα νομικά πρόσωπα.

Κριτήριο 24: Δεν έχουν υποβληθεί περισσότερες από μία αιτήσεις στήριξης ανά ΑΦΜ στα πλαίσια της ίδιας Υποδράσης ανά ΤΠ για όλη την περίοδο 2014-2020.

Εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση απόρριψης της αίτησης στήριξης, σε προηγούμενη πρόσκληση.

Επιτρέπεται η συμμετοχή φυσικού ή νομικού προσώπου σε περισσότερες από μια αιτήσεις στήριξης στα πλαίσια της ίδιας Υποδράσης ανά ΤΠ, εφόσον τα ποσοστά συμμετοχής του στα Νομικά Πρόσωπα που καταθέτουν τις αιτήσεις στήριξης, δεν υπερβαίνουν αθροιστικά το 100% για όλη την περίοδο 2014-2020.

Δεν θεωρείται διαφορετική Υποδράση, η διαφοροποίηση μεταξύ Οριζόντιας εφαρμογής μιας Υποδράσης και εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους στο ίδιο ΤΠ εφόσον το περιεχόμενο της Υποδράσης είναι το ίδιο (Άρθρο 3 ΚΥΑ 2635/13-09-2017 (ΦΕΚ 3313/Β/20-09-2017)). Εφόσον ο υποψήφιος είναι συνεταιρισμός, το κριτήριο εξετάζεται μόνο σε επίπεδο φορέα.

Η εκπλήρωση του κριτηρίου ελέγχεται από την συνεκτίμηση σχετικής Υπεύθυνης Δήλωσης και του αρχείου της ΟΤΔ.

Κριτήριο 25: Ο υποψήφιος δεν είναι (ή και δεν ήταν κατά την 1η δημοσίευση της πρόσκλησης), μέλος του Υπηρεσιακού Πυρήνα της ΟΤΔ, στέλεχος του φορέα που έχει συστήσει την ΟΤΔ, εκπρόσωπος φορέων στην Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ), στο Διοικητικό Συμβούλιο του φορέα που έχει συστήσει την ΟΤΔ.

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου» κατά την υποβολή και επιπλέον δεν διαπιστώνεται το αντίθετο, με μονογραφή του εισηγητή.

Το κριτήριο εξετάζεται μόνο σε περίπτωση προτάσεων από φυσικά πρόσωπα.

Κριτήριο 26: Ο υποψήφιος δεν αποτελεί εξωχώρια / υπεράκτια εταιρεία

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου».

Κριτήριο 27: Ο υποψήφιος αποδεικνύει την ύπαρξη ίδιας συμμετοχής σύμφωνα με το χρηματοδοτικό σχήμα.

Η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου, σε ότι αφορά την πράξη, μπορεί να προέρχεται από ίδια κεφάλαια ή τραπεζικό δανεισμό ή/και συνδυασμό τους. Η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής δύναται να τεκμηριώνεται, είτε με Υπεύθυνη δήλωση (Ν. 1599/1986, όπως ισχύει, με θεώρηση γνησίου υπογραφής) του δικαιούχου, είτε με σχετικό τραπεζικό έγγραφο.

Προσοχή, ειδικά για τις πράξεις που ενισχύονται μέσω του άρθρου 14 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον **25% των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης** και ειδικότερα μέσω εγκεκριμένου τραπεζικού δανεισμού (η έγκριση του δανείου προαπαιτείται της έκδοσης της απόφασης ένταξης της πράξης) και με μορφή που δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Όταν γίνεται χρήση Υπεύθυνης Δήλωσης περί ιδίων πόρων, θα πρέπει να αναγράφεται ότι σε περίπτωση δανεισμού, που θα ανέρχεται στο ως άνω ποσοστό, το δάνειο θα πρέπει να είναι ελεύθερο από κάθε είδους κρατική ενίσχυση, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εγγυήσεων ή επιδοτήσεων επιτοκίου, ή δανείου με ευνοϊκότερους όρους χορήγησης μέσω κάθε είδους χρηματοδοτικών εργαλείων.

Κάθε δυνητικός δικαιούχος μπορεί να πραγματοποιήσει πράξη με προϋπολογισμό στα μέγιστα επιτρεπόμενα όρια που τίθενται στην Πρόσκληση. Ωστόσο, απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη μιας πράξης στη συγκεκριμένη υποδράση, αποτελεί η ύπαρξη διαθέσιμων πόρων στο ύψος του συνολικού προϋπολογισμού αυτής.

Διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση χρήσης του ΚΑΝ. 1407/2014, δεν μπορεί να υποβληθεί πρόταση με δημόσια δαπάνη άνω των 200.000 ευρώ.

Το κριτήριο βαθμολογείται ανάλογα με το ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της συνολικής ιδιωτικής συμμετοχής.

Οι τραπεζικές βεβαιώσεις στις οποίες αναφέρονται τα διαθέσιμα υπόλοιπα των λογαριασμών των εταίρων/μετόχων της επιχείρησης θα πρέπει να έχουν εκδοθεί έως την προηγούμενη μέρα πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και όχι προγενέστερη της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου μήνα πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Η ημερομηνία διαθέσιμων υπολοίπων θα πρέπει να είναι η ίδια για όλες τις τραπεζικές βεβαιώσεις και για όλους τους εταίρους/μετόχους.

Άμεσα διαθέσιμα κεφάλαια εκτός από τις βεβαιώσεις καταθέσεων, ύπαρξη μετοχών, τίτλων κ.α., αποτελεί και η έγκριση δανείου. Σε περίπτωση συνδικαιούχων σε τραπεζικούς λογαριασμούς, απαιτείται η Υπεύθυνη Δήλωση από όλους τους συνδικαιούχους ξεχωριστά, ότι σε περίπτωση ένταξης στο πρόγραμμα, όλο το ποσό του τραπεζικού λογαριασμού είναι στη διάθεση του υποψήφιου δικαιούχου. Όλα τα τραπεζικά έγγραφα και λοιπά δικαιολογητικά πρέπει να έχουν ημερομηνία έκδοσης μεταγενέστερη της δημοσίευσης της Πρόσκλησης.

Σε περίπτωση υφιστάμενων νομικών προσώπων, απαιτούνται όλα τα ανωτέρω είτε από την εταιρεία, είτε από τα μέλη της εταιρείας με την πρόσθετη δέσμευση (Υπεύθυνη Δήλωση του Νομίμου Εκπροσώπου) ότι σε περίπτωση έγκρισης της πρότασης θα ακολουθήσει διαδικασία ισόποσης αύξησης Κεφαλαίου, πριν την απόφαση ένταξης.

Σε περίπτωση υπο ίδρυση νομικών προσώπων όλα τα παραπάνω εξετάζονται σε επίπεδο εταίρων.

Επισημαίνεται ότι επειδή η κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής αποτελεί βαθμολογούμενο κριτήριο, η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης βαθμολογείται με μηδέν (0).

Κριτήριο 28: Στο δικαιούχο δεν έχουν επιβληθεί πρόστιμα τα οποία έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, για παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας.

Ειδικότερα για: Παράβαση «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας (3 πρόστιμα / 3 έλεγχοι) ή Αδήλωτη εργασία (2 πρόστιμα / 2 έλεγχοι). Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην «06_Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου».

Κριτήριο 29: Δεν εκκρεμεί για το δικαιούχο εντολή ανάκτησης, εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής ή του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ).

Όσον αφορά τον έλεγχο της πλήρωσης της προϋπόθεσης του σημείου του αρ. 1 παρ. 4^α του Καν. 651/2014, σύμφωνα με το οποίο δεν δύναται να ενισχυθεί επιχείρηση κατά της οποίας εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης κατόπιν προηγούμενης αποφάσεως της Επιτροπής, η ΟΤΔ θα το αξιολογεί σύμφωνα με τα δικαιολογητικά.

Κριτήριο 30: Υπάρχουν ή πρόκειται να δημιουργηθούν υποδομές διευκόλυνσης πρόσβασης των ΑΜΕΑ

Εξετάζεται, πως η προτεινόμενη πράξη εξασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (στις περιπτώσεις που απαιτείται από τη φύση της πράξης). Η θετική απάντηση στο κριτήριο, καλύπτει τις επιχειρήσεις που θα λαμβάνουν μέριμνα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του Καν. (ΕΚ) 1083/2006.

Επίσης, για την εξέταση του κριτηρίου θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ο σχετικός οδηγός του ΕΣΠΑ 2014-2020 για την εξειδίκευση του κριτηρίου: «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία» σύμφωνα με το «11_Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία».

Η εξέταση του κριτηρίου γίνεται με βάση τα σχετικά στοιχεία / προβλέψεις της πρότασης π.χ. αρχιτεκτονικά σχέδια ή έκθεση τεκμηρίωσης εξασφάλισης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία.

Κριτήριο 31: Τηρούνται οι ειδικοί Εθνικοί και Κοινωνικοί κανόνες και οι οριζόντιες πολιτικές

Στην Υπεύθυνη Δήλωση θα πρέπει να υπάρχουν οι παρακάτω δεσμεύσεις οι οποίες θα εξετάζεται ότι δεν παραβιάζονται από τα κείμενα και τις περιγραφές της υποψηφιότητας για χρηματοδότηση.

- ✓ Ο δικαιούχος δεσμεύεται ότι θα τηρήσει τους εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες περί δημοσιότητας και πληροφόρησης, όπως περιγράφονται στην παρούσα πρόσκληση.
- ✓ Ο δικαιούχος δεσμεύεται ότι θα τηρήσει τους εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες που αφορούν στις κρατικές ενισχύσεις κατά το στάδιο της πρόσκλησης, της απόφασης ένταξης και πιθανών τροποποιήσεων αυτής, όπως περιγράφονται στην παρούσα πρόσκληση.
- ✓ Ο δικαιούχος δεσμεύεται ότι θα αποδεχτεί και θα διευκολύνει ελέγχους στην έδρα της πράξης, από την ΟΤΔ και τους αρμόδιους φορείς ελέγχου και ότι σε περίπτωση άρνησης ελέγχου επιστρέφεται το σύνολο της δημόσιας δαπάνης που καταβλήθηκε, με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.
- ✓ Η πράξη συνεκτιμά και προασπίζει την αρχή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών
- ✓ Η πράξη αποτρέπει κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλής, εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας, πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας, γενετήσιου προσανατολισμού.
- ✓ Η πράξη σέβεται την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης και διασφαλίζει την προώθηση των απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας, απόδοσης πόρων, μετριασμού κλιματικής αλλαγής και προστασίας βιοποικιλότητας, όπου εφαρμόζεται.

Κριτήριο 32: Ο δικαιούχος τηρεί τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς σε Υπεύθυνη Δήλωση (Ν. 1599/1986) του υποψήφιου δικαιούχου με θεώρηση γνησίου υπογραφής, σχετικά με ότι: ο δικαιούχος τηρεί τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.

4 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Α/ Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)													ΜΟΡΙΟ- ΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
			ΔΡΑΣΕΙΣ de minimis					ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ				ΔΑΣΙΚΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ			
			19.2. 1.2	19.2. 2.2	19.2. 2.3	19.2. 2.4	19.2. 2.5	19.2. 3.1	19.2. 3.3	19.2. 3.4	19.2. 3.5	19.2.6. 2	19.2. 7.3	19.2. 7.7	19.2. 7.8	
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά														100
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	25%	10%	15%	14%	12%	12%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	50
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά														0
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό Στόχων της πρότασης που συσχετίζονται με το σύνολο των στόχων της Υποδράσης * 100.	20%	12%	12%	12%	12%	11%	16%	16%	16%	12%	15%	15%	15%	100
3	Προτεραιότητες υποδράσης	Το έργο εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης			10%	12%	12%									100
		Το έργο δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης														0
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5														100
		5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10														60
		10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	10%	10%	10%	10%	10%	10%	12%	12%	12%	15%	10%	10%	10%	30
		100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30														0
																50
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου														50
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	10%	5%	7%	7%	7%	5%	10%	10%	8%	5%	10%	10%	10%	0
		Τίποτα από τα παραπάνω														100
6	Σχετική Εμπειρία Παρόχου στην Επαγγελματική Κατάρτιση	ΝΑΙ														0
		ΌΧΙ	10%													100
7	Διαθεσιμότητα Εκπαιδευτικού προσωπικού	ΝΑΙ														100
		ΌΧΙ	15%													0
8	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών														100
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών		10%	7%	7%	7%	6%	9%	11%	9%	10%				60
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες.														30
		Τίποτα από τα παραπάνω														0
9	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα		5%					2%			5%				100

Α/ Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)													ΜΟΡΙΟ-ΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
			ΔΡΑΣΕΙΣ de minimis					ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ				ΔΑΣΙΚΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ			
			19.2. 1.2	19.2. 2.2	19.2. 2.3	19.2. 2.4	19.2. 2.5	19.2. 3.1	19.2. 3.3	19.2. 3.4	19.2. 3.5	19.2.6. 2	19.2. 7.3	19.2. 7.7	19.2. 7.8	
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται														0
10	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο στην παραγωγική διαδικασία.	6%	5%	5%	5%	5%	5%	6%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	100
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία														75
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της														50
		Δεν υπάρχει καμία καινοτομία														0
11	Αξιολόγηση Συνεργατικού Σχηματισμού	(Για κάθε μέλος δίδονται 10 βαθμοί-μέγιστος αριθμός βαθμολογούμενων μελών 10)										10%	10%	10%	30-100	
12	Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)	ΝΑΙ										10%	10%	10%	100	
		ΌΧΙ													0	
13	Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου	Ποσοστό >50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας										10%	10%	10%	100	
		Ποσοστό <50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας													70	
14	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την εξοικονόμηση ενέργειας.	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	3%					2%								100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%														60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%														30
		Ποσοστό < 5%														0
15	Εγκατάσταση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (π.χ. ISO14000, EMAS)	ΝΑΙ	3%								3%				100	
		ΟΧΙ													0	
16	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	3%					2%								100
		10% ≤ Ποσοστό < 20%														60
		5% ≤ Ποσοστό < 10%														30
		Ποσοστό < 5%														0
17	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών		7%					5%				6%			100

Α/ Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)													ΜΟΡΙΟ-ΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
			ΔΡΑΣΕΙΣ de minimis					ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ				ΔΑΣΙΚΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ			
			19.2. 1.2	19.2. 2.2	19.2. 2.3	19.2. 2.4	19.2. 2.5	19.2. 3.1	19.2. 3.3	19.2. 3.4	19.2. 3.5	19.2.6. 2	19.2. 7.3	19.2. 7.7	19.2. 7.8	
		Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι νέοι ≤ 35 ετών σε ποσοστό συμμετοχής άνω του 50%														50
		Τύποτα από τα παραπάνω														0
18	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)		5%	5%	5%	5%	3%	5%	5%	6%	4%				0-100
19	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ														100
		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης		3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%				50	
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση													0	
20	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	10%	5%	5%	3%	3%	3%	4%	4%	4%	6%	10%	10%	10%	0-100
21	Ο δικαιούχος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή εταιρικό σχήμα αγροτών	ΝΑΙ			3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	5%				100
		ΟΧΙ													0	
22	Πρώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.ά.).	ΝΑΙ														100
		ΟΧΙ						3%			3%				0	
23	Πρώθηση Επιχειρηματικότητας σε ΑΜΕΑ	ΝΑΙ		3%	3%	3%	3%		3%	3%	3%					100
		ΟΧΙ													0	
24	Επεξεργασία πρώτων υλών Παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων.	Πρώτη ύλη σε ποσοστό >30%		5%				5%								100
		10%<Πρώτη ύλη σε ποσοστό <30%													60	
		Πρώτη ύλη σε ποσοστό <10%													30	
25	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου (Βιολογικά κλπ)	Παραγωγή σε ποσοστό >30%						5%								100
		10%<Παραγωγή σε ποσοστό <30%													60	
		Παραγωγή σε ποσοστό <10%													30	
26	Εξασφάλιση πρώτων υλών	Ποσοστό επί του συνόλου της προσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ίδια παραγωγή						4%								0-100
27	Συμμετοχή σε υφιστάμενα και τοπικά δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	ΝΑΙ			3%	3%	3%		3%	3%	3%					100
		ΟΧΙ													0	

Α/ Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)													ΜΟΡΙΟ- ΔΟΤΗΣΗ (κλίμακα 0-100)
			ΔΡΑΣΕΙΣ de minimis					ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ				ΔΑΣΙΚΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ			
			19.2. 1.2	19.2. 2.2	19.2. 2.3	19.2. 2.4	19.2. 2.5	19.2. 3.1	19.2. 3.3	19.2. 3.4	19.2. 3.5	19.2.6. 2	19.2. 7.3	19.2. 7.7	19.2. 7.8	
28	Αναγκαιότητα της πράξης	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα					3%				3%					100
		Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα														0
29	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).														100
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).			3%	4%	4%	3%	3%	3%	4%					60
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).														30
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας														0
30	Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής	ΝΑΙ		5%	3%	3%	2%	3%				3%	5%	5%	5%	100
		ΟΧΙ														0
31	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο														100
		Παραδοσιακός οικισμός			3%	3%	3%		6%	3%	3%					50
		Τύποτα από τα παραπάνω														0
32	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων			3%	3%	3%	5%	3%	3%	3%					100
		Καμία εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων														0
		ΣΥΝΟΛΟ	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	

5 ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Η βαθμολόγηση των προτάσεων γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενο στο κεφάλαιο 2 του παρόντος οδηγού, εφαρμόζοντας τα κριτήρια επιλογής πράξεων που περιγράφονται στο κεφάλαιο 5, σύμφωνα με τις ακόλουθες επεξηγήσεις (για κάθε εξειδικευμένο κριτήριο, ορίζεται ο **τρόπος βαθμολόγησής** του, δηλαδή οι **τιμές** που δύναται να λάβει το εν λόγω κριτήριο και οι **καταστάσεις** στις οποίες αντιστοιχούν οι εν λόγω τιμές).

1.

Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης

Εξετάζεται η σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης ως προς:

- i. Την ανάλυση και περιγραφή του φυσικού αντικειμένου, όσον αφορά:
  - Στα βασικά τεχνικά, λειτουργικά και λοιπά χαρακτηριστικά,
  - στη μεθοδολογία υλοποίησης (επιλογή μεθοδολογίας και ανάλυση της υλοποίησης της πράξης ή των επιμέρους υποέργων αυτής, απαιτούμενες ενέργειες, χρονική αλληλουχία ενεργειών),
- ii. την ανάλυση του οικονομικού αντικειμένου της προτεινόμενης πράξης, όσον αφορά:
  - στην πληρότητα του προτεινόμενου προϋπολογισμού (εξετάζεται εάν περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία κόστη για την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου/ παραδοτέων),
  - τη σαφήνεια των στοιχείων εκτίμησης του εύλογου κόστους των δαπανών κλπ
- iii. στην αποτύπωση των παραδοτέων της πράξης,
- iv. στην πληρότητα των απαιτούμενων δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν τα αναγραφόμενα στην Αίτηση Στήριξης και το Παράρτημά της πριν την διαδικασία συμπληρωματικών & διευκρινιστικών στοιχείων.

2.

Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)

Στη σκοπιμότητα της πρότασης ελέγχεται το ποσοστό της συσχέτισης με το σύνολο των ειδικών στόχων που αφορούν στην υποδράση με βάση το εγκεκριμένο αναμορφωμένο τοπικό πρόγραμμα.

Η συσχέτιση υπολογίζεται με ποσοστιαία αναλογία επί της 100 και βαθμολογείται ανάλογα με το ποσοστό. Την υψηλότερη βαθμολογία λαμβάνει η πρόταση που εξυπηρετεί το σύνολο των ειδικών στόχων που αφορούν την κάθε υποδράση, σύμφωνα με την Μήτρα Συσχέτισης των Θεματικών Κατευθύνσεων και Ειδικών Στόχων του τοπικού προγράμματος στο πρώτο κεφάλαιο του οδηγού.

Η σκοπιμότητα κρίνεται από τον εισηγητή/επιτροπή σύμφωνα με την Τοπική αναπτυξιακή στρατηγική που έχει διαμορφώσει η ΕΤΑΛ Α.Ε. όπως έχει σχεδιασθεί και ερμηνευθεί από αυτήν και έχει εγκριθεί. Λαμβάνονται υπόψη οι περιγραφές που κάθε υποψήφιος δικαιούχος εντάσσει στην αίτηση στήριξης του και τα παραρτήματα αυτής.

3. Προτεραιότητες υποδράσης

Εξετάζεται αν η προτεινόμενη πράξη εντάσσεται στις προτεραιότητες της υποδράσης, όπως αυτές περιγράφονται στο αναμορφωμένο εγκεκριμένο τοπικό πρόγραμμα ανά υποδράση και στον παρόντα οδηγό.

4. Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους

Εξετάζεται ο αναλυτικός προϋπολογισμός του έργου (είδος, ποσότητες, τιμή μονάδος, σύνολο κτλ) σύμφωνα με το σχετικό υπόδειγμα της πρόσκλησης.

Θα πρέπει να τεκμηριώνεται το είδος και το ύψος των δαπανών, ώστε αυτές να συνάδουν με τη φύση, τους στόχους και τη λειτουργικότητα του επενδυτικού σχεδίου.

Εξετάζεται

1. η πληρότητα του προϋπολογισμού (αν περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία Υποέργα/κόστη για την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου),
2. αν η κοστολόγηση της πράξης είναι εύλογη με την επισύναψη δικαιολογητικών που να αποδεικνύουν το «εύλογο κόστος» των αιτούμενων προς ενίσχυση δαπανών.

Οι δαπάνες, ως προς το εύλογο του κόστους τους, αξιολογούνται με χρήση κατάλληλου συστήματος αξιολόγησης, όπως δαπάνες αναφοράς (πίνακας τιμών Μονάδας), σύγκριση των διαφόρων προσφορών ή διασταυρωτικός έλεγχος προσφορών ομοειδών προϊόντων άλλων πράξεων από την αξιολόγηση.

Επίσης, η ΟΤΔ θα λάβει υπόψη και τους επίσημους τιμοκαταλόγους των προμηθευτών.

Για τον υπολογισμό του εύλογου κόστους, ο υποψήφιος προσκομίζει οικονομικές προσφορές για λοιπές δαπάνες πλην κτιριακών υποδομών. Εφόσον το μοναδιαίο ανά τεμάχιο κόστος αυτών υπερβαίνει, σε αξία τα 1.000 €, ή τα 5.000 € συνολικού ποσού ανά είδος, απαιτούνται τρεις (3) συγκρίσιμες προσφορές για το εν λόγω τεμάχιο, ενώ σε αντίθετη περίπτωση τουλάχιστον μία (1).

Οι συγκρίσιμες προσφορές αφορούν ομοειδή και εφάμιλλα προϊόντα. Η ΟΤΔ θα αξιολογήσει τόσο τις οικονομικές παραμέτρους των προσφορών, όσο και τις ποιοτικές. Έτσι είναι δυνατό να γίνει δεκτή μια προσφορά η οποία δεν είναι η πιο συμφέρουσα οικονομικά, αρκεί ο δικαιούχος να τεκμηριώνει και η ΟΤΔ να αποδέχεται, την μοναδικότητα ή την υψηλή ποιότητα ή τις ειδικές προδιαγραφές που προσφέρει το προμηθευόμενο προϊόν.

Όσον αφορά στις δαπάνες που αφορούν κτιριακές υποδομές ο έλεγχος του «εύλογου κόστους» θα πραγματοποιείται μέσω σχετικών εγκεκριμένων Πινάκων Τιμών Μονάδος.

5. Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης

Εξετάζεται η αλληλουχία και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των εργασιών της πράξης, ως προς:

- i. το φυσικό αντικείμενο του έργου,
- ii. την επιλεγμένη μέθοδος υλοποίησης (αυτεπιστασία, ανάθεση κλπ),
- iii. τους ενδεχόμενους κινδύνους που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης π.χ. αρχαιολογικά ευρήματα ή πιθανές καθυστερήσεις σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης,
- iv. το επίπεδο ωριμότητας της πράξης
- v. τον ορθολογικό προσδιορισμό των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου (μελέτη, άδειες, εγκρίσεις, κατασκευή, προμήθεια κλπ).

Ως βάση μπορούν να χρησιμοποιηθούν χρονοδιαγράμματα συναφών πράξεων που έχουν υλοποιηθεί, με βάση την πρότερη εμπειρία της ΟΤΔ ΕΤΑΛ Α.Ε.

6

Σχετική Εμπειρία Παρόχου στην Επαγγελματική Κατάρτιση

Προκύπτει από την εξέταση των σχετικών πεδίων της Αίτησης Στήριξης, όπου εξετάζεται και βαθμολογείται όταν ο υποψήφιος δικαιούχος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργα επαγγελματικής κατάρτισης ή δράσεις μεταφοράς γνώσης την τελευταία πενταετία

7

Διαθεσιμότητα Εκπαιδευτικού προσωπικού

Προκύπτει από την εξέταση των σχετικών πεδίων της Αίτησης Στήριξης, όπου εξετάζεται εάν ο φορέας που υλοποιεί την δράση μεταφοράς γνώσης διαθέτει επαρκή ομάδα εκπαιδευτών για την υλοποίηση της πρότασης.

8

Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης

Εξετάζεται ο βαθμός ωριμότητας της πράξης από την άποψη της εξέλιξης των απαιτούμενων προπαρασκευαστικών ενεργειών ως προς:

- i. Την ύπαρξη σχετικών μελετών και των αντίστοιχων εγκρίσεων τους
- ii. Την ύπαρξη των αναγκαίων αδειών για την εκτέλεση του έργου
- iii. Την ύπαρξη προβλημάτων που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης ή πιθανές καθυστερήσεις σχετικά με την έκδοση αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης.

9

Σύσταση Φορέα

Εξετάζεται εάν έχει συσταθεί ο φορέας (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) που θα είναι ο δικαιούχος της πράξης.

10

Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών

Εξετάζεται εάν τα προτεινόμενα έργα πληρούν τους όρους που περιγράφονται στον ακόλουθο Ορισμό της Καινοτομίας: «Η Καινοτομία ορίζεται ως «η εφαρμοσμένη χρήση της γνώσης με σκοπό την παραγωγή ή/και παροχή νέων ή ουσιαστικά βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών ή/και υπηρεσιών που βρίσκουν άμεσης παραγωγικής, χρηστικής ή/και εμπορικής εφαρμογής». Εναλλακτικά μπορεί να ορισθεί ότι η καινοτομία συνίσταται στην παραγωγή, την αφομοίωση και την εκμετάλλευση με επιτυχία των νέων επιτευγμάτων ή ιδεών στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα.

Μια Καινοτόμα Δράση μπορεί να είναι ριζοσπαστική, ή σταδιακή (ανάλογα με τις αλλαγές σε υφιστάμενες λειτουργίες μιας επιχείρησης) και μπορεί να αναφέρεται σε ένα νέο προϊόν ή μια νέα υπηρεσία, στους τρόπους παραγωγής τους ή στην τεχνολογία που χρησιμοποιείται, όπως και στην διοικητική δομή ενός οργανισμού (εσωτερικά ή εξωτερικά σε σχέση με τους πελάτες ή καταναλωτές).

Καινοτομία προϊόντων και διαδικασιών

Ως τεχνολογική καινοτομία ορίζεται:

α. Η εισαγωγή στην αγορά ενός νέου ή σημαντικά βελτιωμένου σε σχέση με τα βασικά του χαρακτηριστικά, τις τεχνικές προδιαγραφές, το ενσωματωμένο λογισμικό ή άλλα μη υλικά συστατικά, προστιθέμενες χρήσεις ή τη φιλικότητα προς τον χρήστη, προϊόντος (υλικού αγαθού ή υπηρεσίας), ή,
β. Η εισαγωγή στην επιχείρηση μίας νέας ή σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής, μεθόδου παροχής και διανομής ή διαδικασίας υποστήριξης για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Το αποτέλεσμα (της διαδικασίας) θα πρέπει να είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο της παραγωγής, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής και διανομής. Καθαρά οργανωτικές ή διοικητικές μεταβολές δεν περιλαμβάνονται στην τεχνολογική καινοτομία.

Επιπρόσθετα, η τεχνολογική καινοτομία πρέπει να βασίζεται στα αποτελέσματα νέων τεχνολογικών εξελίξεων, νέων συνδυασμών υπάρχουσών τεχνολογιών ή στη χρησιμοποίηση άλλου είδους γνώσεων που αποκτήθηκαν από την επιχείρηση. Οι μεταβολές καθαρά αισθητικής φύσεως δεν περιλαμβάνονται.

Μη τεχνολογική καινοτομία προϊόντων και διαδικασιών

Οργανωτική μη τεχνολογική καινοτομία είναι η εφαρμογή νέων μεθόδων ή μεταβολών των μεθόδων, όσον αφορά τη δομή ή τη διοίκηση της επιχείρησης, που αποσκοπούν στη βελτίωση της χρήσης των γνώσεων στην επιχείρηση, της ποιότητας των αγαθών και των υπηρεσιών ή της αποτελεσματικότητας των ροών εργασίας.

Μη τεχνολογική καινοτομία εμπορίας είναι η εφαρμογή νέων ή βελτιωμένων σχεδίων ή μεθόδων πώλησης που αποσκοπούν στην αύξηση της ελκυστικότητας των αγαθών και των υπηρεσιών ή στην είσοδο σε νέες αγορές.

Α) Παραδείγματα του τι μπορεί να αφορά η τεχνολογική καινοτομία. (Ο κατάλογος είναι ενδεικτικός και δεν εξαντλεί όλες τις περιπτώσεις).

α. Βιομηχανία / Παραγωγή

Καινοτομία προϊόντος / διαδικασίας

- Νέες μέθοδοι στην παρασκευή τελικών και άλλων προϊόντων / υπηρεσιών με νέες πρώτες ύλες
- Χρήση νέων φιλικών προς το περιβάλλον υλικών

Προϊόντα βιοτεχνολογίας

- Νέες ενεργειακές τεχνολογίες στον πρωτογενή τομέα
- Φάρμακα βιολογικής βάσης
- Νέες διαγνωστικές μέθοδοι στην ιατρική ή στην παραγωγή
- Τεχνολογίες αισθητήρων
- Προϊόντα για την παροχή προστασίας του χρήστη ή περιβάλλοντος
- Συστήματα ολικής διαχείρισης απορριμμάτων ή αποβλήτων
- Αξιοποίηση απορριμμάτων / αποβλήτων.
- Μείωση ενεργειακής κατανάλωσης ανά μονάδα προϊόντος / υπηρεσίας
- Ενσωμάτωση «πράσινων» τεχνολογιών στην παραγωγική / παροχή υπηρεσιών

- Μέθοδος μέτρησης και ελέγχου διαδικασιών ή/και ποιότητας των προϊόντων με αισθητήρες
- Συστήματα που μετρούν και ελέγχουν τα αποθέματα των προϊόντων
- Εισαγωγή μεθόδων που στηρίζονται σε ψηφιακές τεχνολογίες για την ανάπτυξη της παραγωγής (π.χ. αυτοματοποιημένη γραμμή παραγωγής)
- Εισαγωγή προγραμμάτων προσομοίωσης για τον έλεγχο και τη βελτιστοποίηση των τελικών ή και των ενδιάμεσων μεθόδων της παραγωγής και των προϊόντων

β. Άλλες περιπτώσεις καινοτομίας

- Ανάπτυξη εφαρμογών λογισμικού για καινοτόμες εφαρμογές (π.χ. αγροτικό τομέα)
- Ανάπτυξη ευέλικτου και φιλικού προς το χρήστη λογισμικού
- Υπηρεσίες βιομηχανικού σχεδιασμού πρωτότυπου προϊόντος / διεργασίας / παροχής υπηρεσίας.
- Ανάπτυξη και παροχή υπηρεσιών εξομοίωσης και μοντελοποίησης.
- Εξ' αποστάσεως συντήρηση λογισμικού και παροχή συμβουλών
- Παροχή νέων εφαρμογών και προγραμμάτων πολυμέσων
- Εφαρμογές εκπαίδευσης εξ αποστάσεως
- Εφαρμογή θερμογραφικών και μεθόδων / τεχνικών μη – καταστροφικών ελέγχων στην αποτίμηση τεχνικών συστημάτων.
- Εφαρμογές τηλεματικής και ψηφιακών συστημάτων μετάδοσης.
- Εφαρμογές τηλε-ιατρικής

Β) Παραδείγματα του τι μπορεί να είναι μη τεχνολογική καινοτομία

Είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ της τεχνολογικής καινοτομίας προϊόντων και διαδικασιών και της μη τεχνολογικής καινοτομίας (οργάνωσης και εμπορίας). Για παράδειγμα:

- Τα πιστοποιητικά ISO ή η εισαγωγή συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου ποιότητας είναι τεχνολογική καινοτομία μόνο όταν συνδέονται άμεσα με την εισαγωγή νέων ή σημαντικά βελτιωμένων διαδικασιών.
- Η δημιουργία μίας απλής ιστοσελίδας με πληροφορίες, χωρίς on-line νέες και πρωτότυπες υπηρεσίες δεν αποτελεί καινοτομία. Αν υπάρχουν οι πρωτότυπες υπηρεσίες τότε αποτελεί παράδειγμα μη τεχνολογικής καινοτομίας
- Οι οργανωτικές καινοτομίες θεωρούνται τεχνολογικές μόνο στην περίπτωση που βασίζονται σε νέες τεχνολογικές εφαρμογές και επιφέρουν μετρήσιμες αλλαγές στην απόδοση, για παράδειγμα αύξηση στην παραγωγικότητα ή στις πωλήσεις.

Τι δεν είναι καινοτομία οποιασδήποτε μορφής

Ένα σημαντικό κριτήριο για όλα τα είδη καινοτομίας είναι ότι πρέπει να περιέχουν μία σημαντική αλλαγή / διαφοροποίηση στα υπάρχοντα προϊόντα (αγαθά ή υπηρεσίες), τις διαδικασίες, τις μεθόδους εμπορίας ή τις οργανωτικές δομές και πρακτικές της επιχείρησης. Δεν είναι λοιπόν καινοτομία αλλαγές οι οποίες:

- (α) έχουν μικρή σημασία ή εμβέλεια ή δεν επιφέρουν ικανό βαθμό νεωτερισμού στην επιχείρηση όπως:
- διακοπή χρήσης μίας διαδικασίας, μεθόδου εμπορίας ή εμπορικής εκμετάλλευσης ενός προϊόντος,
  - αλλαγές προερχόμενες αποκλειστικά από μεταβολές των τιμών των παραγωγικών συντελεστών,
  - απλή αντικατάσταση ή αναβάθμιση ενός προϊόντος ή διαδικασίας ή συσκευασίας
  - παραγωγή επί παραγγελία
  - εποχιακές και άλλες κυκλικές μεταβολές.
- (β) επιφέρουν “άλλες δημιουργικές βελτιώσεις”, όπου ο νεωτερισμός δεν αφορά τη χρήση ή τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά απόδοσης των προϊόντων, ούτε τον τρόπο παραγωγής ή και διανομής τους, αλλά την αισθητική ή άλλες υποκειμενικές ιδιότητες, όπως αλλαγές που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό στη μόδα ή γενικά αλλαγές αισθητικής φύσεως.

11**Αξιολόγηση Συνεργατικού Σχηματισμού**

Εξετάζεται η περιγραφή του αντίστοιχου πεδίου της Αίτησης Στήριξης. Ελέγχεται ο αριθμός των μελών του Συνεργατικού σχηματισμού και για κάθε μέλος δίδονται 10 βαθμοί. Ο μέγιστος αριθμός των βαθμολογούμενων μελών είναι 10 και ο ελάχιστος αριθμός των απαιτούμενων μελών είναι 3 για την υποδράση 19.2.7.3 και 2 για τις υποδράσεις 19.2.7.7 & 19.2.7.8 όπως προκύπτει από την αναλυτική περιγραφή των αντίστοιχων υποδράσεων.

12**Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)**

Εξετάζεται η περιγραφή του αντίστοιχου πεδίου της Αίτησης Στήριξης σε συνάρτηση με τα αντίστοιχα δικαιολογητικά.

13**Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου**

Εξετάζεται το ποσοστό των μελών του προτεινόμενου Συνεργατικού σχηματισμού που έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας σύμφωνα με την περιγραφή του αντίστοιχου πεδίου της Αίτησης Στήριξης σε συνάρτηση με τα αντίστοιχα δικαιολογητικά.

14**Ποσοστό δαπανών σχετικών με την εξοικονόμηση ενέργειας.**

Εξετάζεται η περιγραφή των αντίστοιχων πεδίων της Αίτησης Στήριξης καθώς και οι τεχνικές προδιαγραφές των προτεινόμενων δαπανών. Βαθμολογείται το ποσοστό δαπανών σχετικών με την εξοικονόμηση ενέργειας, στο σύνολο του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.

Για τη βαθμολόγηση των πράξεων ως προς τη συμβολή τους στο περιβάλλον δεν λαμβάνονται υπόψη ενέργειες που είναι υποχρεωτικές από την κείμενη νομοθεσία για τη κατασκευή και λειτουργία του συγκεκριμένου έργου.

Σε περίπτωση χρήσης του αρ. 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 **δεν είναι επιλέξιμες οι ενισχύσεις για παραγωγή ενέργειας και επομένως ο εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.**

15**Εγκατάσταση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (π.χ. ISO14000, EMAS)**

Εξετάζεται η περιγραφή του αντίστοιχου πεδίου της Αίτησης Στήριξης. Για την τεκμηρίωση του κριτηρίου θα πρέπει να προσκομιστούν τα αντίστοιχα προτιμολόγια και να συμπεριλαμβάνονται οι σχετικές δαπάνες των συστημάτων διαχείρισης ή των ποιοτικών σημάτων στον αναλυτικό προϋπολογισμό της πρότασης.

Προσοχή: Σε περίπτωση υφιστάμενης επιχείρησης με εφαρμογή συστήματος, προσκομίζεται το αντίστοιχο πιστοποιητικό για την εκπλήρωση του κριτηρίου.

16**Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος**

Εξετάζεται η περιγραφή των αντίστοιχων πεδίων της Αίτησης Στήριξης καθώς και οι τεχνικές προδιαγραφές των προτεινόμενων δαπανών. Βαθμολογείται το ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος, στο σύνολο του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.

Για τη βαθμολόγηση των πράξεων ως προς τη συμβολή τους στο περιβάλλον δεν λαμβάνονται υπόψη ενέργειες που είναι υποχρεωτικές από την κείμενη νομοθεσία για τη κατασκευή και λειτουργία του συγκεκριμένου έργου.

17**Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας**

Εξετάζεται η ηλικία του δικαιούχου, ως εξής:

- Στην περίπτωση φυσικών προσώπων κατά την ημερομηνία της δημοσίευσης της παρούσας πρόσκλησης δεν θα πρέπει να έχουν υπερβεί το 35ο έτος της ηλικίας τους ή αν πρόκειται για εταιρεία οι μέτοχοι της στο σύνολό τους πρέπει να είναι νέοι ≤ 35 ετών, βαθμολογείται με 100.
- Στην περίπτωση νομικών προσώπων θα πρέπει στο κεφάλαιό τους να συμμετέχουν νέοι/ες (μέχρι 35 ετών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο) με ποσοστό άνω του 50% και η διαχείρισή τους να ασκείται αποκλειστικά από τους νέους/ες, βαθμολογείται με 50.

18**Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)**

Εξετάζεται η προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση του δικαιούχου σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης.

Στην περίπτωση εταιρειών εξετάζεται η επαγγελματική εμπειρία ενός ατόμου μεταξύ του διαχειριστή ή του προέδρου ή του Δ/ντα Συμβούλου ή ενός εκ των εταίρων που συμμετέχει στην εταιρεία με ποσοστό τουλάχιστον 20%.

19**Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.**

Εξετάζεται η ύπαρξη τίτλου σπουδών σχετικού με τη φύση της πρότασης.

Στην περίπτωση εταιρειών εξετάζεται η ύπαρξη τίτλου σπουδών ενός ατόμου μεταξύ του διαχειριστή ή του προέδρου ή του Δ/ντα Συμβούλου ή ενός εκ των εταίρων που συμμετέχει στην εταιρεία με ποσοστό τουλάχιστον 20%.

20**Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου**

Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής, ο δυνητικός δικαιούχος της ενίσχυσης μπορεί να χρησιμοποιήσει ιδίους πόρους ή/και δάνειο ή/και συνδυασμό τους.

Προσοχή ειδικά για τις πράξεις που ενισχύονται μέσω του **Άρθρου 14 του Καν (ΕΕ) αριθ. 651/2014** της Επιτροπής **η ιδιωτική συμμετοχή** του δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον **25% των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης** και ειδικότερα μέσω εγκεκριμένου τραπεζικού δανεισμού (η έγκριση του δανείου προαπαιτείται της έκδοσης της απόφασης ένταξης της πράξης) και με μορφή που δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Όταν γίνεται χρήση Υπεύθυνης Δήλωσης περί ιδίων πόρων, θα πρέπει να αναγράφεται ότι σε περίπτωση δανεισμού, που θα ανέρχεται στο ως άνω ποσοστό, το δάνειο θα πρέπει να είναι ελεύθερο από κάθε είδους κρατική ενίσχυση, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εγγυήσεων ή επιδοτήσεων επιτοκίου, ή δανείου με ευνοϊκότερους όρους χορήγησης μέσω κάθε είδους χρηματοδοτικών εργαλείων.

Κάθε δυνητικός δικαιούχος μπορεί να πραγματοποιήσει πράξη με προϋπολογισμό στα μέγιστα επιτρεπόμενα όρια. Ωστόσο, απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη μιας πράξης στη συγκεκριμένη υποδράση, αποτελεί η ύπαρξη διαθέσιμων πόρων στο ύψος του συνολικού προϋπολογισμού αυτής.

Διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση χρήσης του ΚΑΝ. 1407/2014, δεν μπορεί να υποβληθεί πρόταση με δημόσια δαπάνη άνω των 200.000 ευρώ.

Το κριτήριο βαθμολογείται ανάλογα με το ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της συνολικής ιδιωτικής συμμετοχής.

Όλα τα τραπεζικά έγγραφα και λοιπά δικαιολογητικά πρέπει να έχουν ημερομηνία έκδοσης μεταγενέστερη της δημοσίευσης της Πρόσκλησης. Σε περίπτωση υφιστάμενων νομικών προσώπων, απαιτούνται όλα τα ανωτέρω είτε από την εταιρεία, είτε από τα μέλη της εταιρείας με την πρόσθετη δέσμευση (Υπεύθυνη Δήλωση του Νομίμου Εκπροσώπου) ότι σε περίπτωση έγκρισης της πρότασης θα ακολουθήσει διαδικασία ισόποσης αύξησης Κεφαλαίου, πριν την απόφαση ένταξης. Σε περίπτωση υπο ίδρυση νομικών προσώπων όλα τα παραπάνω εξετάζονται σε επίπεδο εταίρων.

Επισημαίνεται ότι επειδή η κάλυψη της Ιδιωτικής συμμετοχής αποτελεί βαθμολογούμενο κριτήριο, η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης βαθμολογείται με μηδέν (0).

21**Ο δικαιούχος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή εταιρικό σχήμα αγροτών**

Ο Επαγγελματίας αγρότης για τις διατάξεις του νόμου 3874/2010 ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 65 του νόμου 4389/2016. Δηλαδή :

«Επαγγελματίας αγρότης είναι το ενήλικο φυσικό πρόσωπο που έχει δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, εφόσον πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) Είναι κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης και υποβάλει δήλωση ΟΣΔΕ, δηλαδή έχει δραστηριότητα που αποτυπώνεται.

αβ) Ασχολείται επαγγελματικά με αγροτική δραστηριότητα στην εκμετάλλευσή του τουλάχιστον κατά 30% του συνολικού ετήσιου χρόνου εργασίας του.

αγ) Λαμβάνει από την απασχόλησή του σε αγροτική δραστηριότητα το 50% τουλάχιστον του συνολικού ετήσιου εισοδήματός του

αδ) Είναι ασφαλισμένος ο ίδιος και η αγροτική του εκμετάλλευση, όπου απαιτείται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και

αε) Τηρεί λογιστικά βιβλία, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.»

22

Πρώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.ά.).

Η εκπλήρωση του κριτηρίου ελέγχεται με την προσκόμιση του Καταστατικού του δικαιούχου φορέα που υποδηλώνει τη συλλογική, συνεργατική ή συνεταιριστική μορφή του δικαιούχου, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

23

Πρώθηση Επιχειρηματικότητας σε ΑΜΕΑ

Η βαθμολογία του κριτηρίου ελέγχεται με την προσκόμιση βεβαίωσης αρμόδιου φορέα (π.χ. ΚΕ.Π.Α.), που πιστοποιεί την ιδιότητα ΑμεΑ, του δικαιούχου εφόσον είναι φυσικό πρόσωπο.

Στην περίπτωση νομικού προσώπου (υφιστάμενου και υπό ίδρυση), βαθμολογείται η ιδιότητα ΑμεΑ (εφόσον αφορά τουλάχιστον το 50% των εταίρων / μετόχων του νομικού προσώπου). Προσκομίζεται για εξέταση και το καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού του εταιρικού σχήματος.

24

Επεξεργασία πρώτων υλών Παραγόμενων με μεθόδους βάση προτύπων.

Εξετάζεται η περιγραφή των αντίστοιχων πεδίων της Αίτησης Στήριξης, όπου περιγράφεται η **χρήση** προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή προϊόντων παραγόμενων με βάση άλλων προτύπων. Βαθμολογείται το ποσοστό τους **επί των συνολικών χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών**.

25

Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου (Βιολογικά κλπ)

Εξετάζεται η περιγραφή των αντίστοιχων πεδίων της Αίτησης Στήριξης, όπου περιγράφεται η **παραγωγή** βιολογικών προϊόντων ή ζωικών προϊόντων προερχόμενων από ειδικές εκτροφές ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης. Βαθμολογείται το **ποσοστό τους επί των συνολικών παραγόμενων προϊόντων**.

26

Εξασφάλιση πρώτων υλών

Εξετάζεται η περιγραφή του αντίστοιχου πεδίου της Αίτησης Στήριξης, όπου αναφέρεται το ποσοστό επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που εξασφαλίζεται από ίδια παραγωγή.

27

Συμμετοχή σε υφιστάμενα και τοπικά δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων

Εξετάζεται η συμμετοχή ή η πρόθεση συμμετοχής της επιχείρησης σε υφιστάμενα τοπικά δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων.

28

Αναγκαιότητα της πράξης

Εξετάζεται συνολικά από τα πεδία της Αίτησης Στήριξης αν υπάρχει ή όχι παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην περιοχή της Τοπικής ή Δημοτικής Κοινότητας, καθώς και ο αριθμός των παρόμοιων υφιστάμενων υπηρεσιών/υποδομών. Η εξέταση γίνεται κατά την κρίση του εισηγητή/επιτροπής για την αναγκαιότητα της πράξης, σύμφωνα με την δυνατότητα κάλυψης των τοπικών αναγκών από τις υφιστάμενες υπηρεσίες/υποδομές λαμβάνοντας υπόψη πληθυσμιακά κριτήρια.

Δεν βαθμολογείται αποκλειστικά η μοναδικότητα της υπηρεσίας/υποδομής.

29

Αύξηση θέσεων απασχόλησης

Εξετάζεται η περιγραφή των αντίστοιχων πεδίων της Αίτησης Στήριξης και βαθμολογείται η προβλεπόμενη δημιουργία, με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, νέων θέσεων απασχόλησης σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή αριθμού νέων εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που θα εργαστούν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο έτος. Τα άτομα που δεν θα εργαστούν ολόκληρο έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ.

Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

- α) οι μισθωτοί,
- β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιώνονται με μισθωτούς με βάση το Εθνικό δίκαιο,
- γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες (Αυτοαπασχόληση),
- δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση,

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Σημείωση : 1 ΕΜΕ ανάγεται σε 1.720 ετήσιες ώρες πλήρους, μερικής ή εποχιακής απασχόλησης

Η βαθμολογία του κριτηρίου διαμορφώνεται ως εξής :

- $ΕΜΕ = 0$, βαθμολογείται με 0
- $0 < ΕΜΕ \leq 1$, βαθμολογείται με 30
- $1 < ΕΜΕ \leq 2$, βαθμολογείται με 60
- $2 < ΕΜΕ$, βαθμολογείται με 100

30

Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής

Εξετάζεται η πρόβλεψη του δικαιούχου για ουσιαστικές ενέργειες προβολής με αντίστοιχες επιπτώσεις για την επιχείρηση, κατά την ολοκλήρωσή της. Οι ενέργειες προβολής εξετάζονται συγκριτικά με τις υποβληθείσες προτάσεις που δηλώνουν σχετικές δαπάνες και ενέργειες προβολής.

31

Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική

Εξετάζονται :

- α) αν το κτήριο στο οποίο θα υλοποιηθεί το έργο χαρακτηρίζεται Διατηρητέο ή παραδοσιακό.
- β) αν η περιοχή χαρακτηρίζεται ως παραδοσιακός οικισμός.

32

Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων

Εξετάζεται αν ο δικαιούχος εφαρμόζει ή προτίθεται να εφαρμόσει ποιοτικά συστήματα.

Προσοχή: Σε περίπτωση υφιστάμενης επιχείρησης με εφαρμογή συστήματος διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων, προσκομίζεται το αντίστοιχο πιστοποιητικό για την εκπλήρωση του κριτηρίου.

Για τη βαθμολόγηση των πράξεων δεν λαμβάνονται υπόψη ενέργειες που είναι υποχρεωτικές από την κείμενη νομοθεσία για τη κατασκευή και λειτουργία του συγκεκριμένου έργου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Προσοχή: Οι βαθμολογούμενες ενέργειες που συνοδεύονται από σχετικές δαπάνες στον αναλυτικό προϋπολογισμό του έργου εκτελούνται υποχρεωτικά. Σε περίπτωση μη υλοποίησης μέρους των βαθμολογούμενων δαπανών, η διαφορά δεν μεταφέρεται στην υλοποίηση άλλων δαπανών αλλά μειώνεται αντίστοιχα ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου.

α/α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ
1	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	<ul style="list-style-type: none"> Έντυπα παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης" & " 03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία" Έντυπο "05_Πίνακας Δικαιολογητικών"
2	Σκοπιμότητα της πρότασης (ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	<ul style="list-style-type: none"> Έντυπα παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης" & " 03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία " (περιγραφή αντίστοιχων πεδίων) Έντυπο "05_Πίνακας Δικαιολογητικών"
3	Προτεραιότητες υποδράσης	<ul style="list-style-type: none"> Έντυπα παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης" & " 03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία " (περιγραφή αντίστοιχων πεδίων) Έντυπο "05_Πίνακας Δικαιολογητικών"
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	<ul style="list-style-type: none"> Αναλυτικός προϋπολογισμός έργου Αναλυτικές προμετρήσεις κτιριακών εργασιών συνοδευόμενες με τα αντίστοιχα αρχιτεκτονικά σχέδια (όπου απαιτείται) Προσφορές (όπου απαιτείται)
5	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	<ul style="list-style-type: none"> Έντυπα παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης" & " 03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία " (περιγραφή αντίστοιχων πεδίων) Αναλυτικό χρονοδιάγραμμα έργου.
6	Σχετική Εμπειρία Παρόχου στην Επαγγελματική Κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> Έναρξη στην Δ.Ο.Υ./ΚΑΔ ή/και Βεβαίωση αρμόδιου φορέα για υλοποίηση αντίστοιχων προγραμμάτων
7	Διαθεσιμότητα Εκπαιδευτικού προσωπικού	<ul style="list-style-type: none"> Ιδιωτικά Συμφωνητικά συνεργασίας ή/και Συμβάσεις
8	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	<ul style="list-style-type: none"> Έντυπα παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης" & " 03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία " (περιγραφή αντίστοιχων πεδίων) Αναγκαίες τεχνικές ή/και υποστηρικτικές μελέτες Εγκρίσεις μελετών Απαραίτητες για την υλοποίηση του έργου αδειοδοτήσεις Βεβαίωση υποβολής αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες
9	Σύσταση Φορέα	<ul style="list-style-type: none"> Βεβαίωση Έναρξης Εργασιών από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή σχετική εκτύπωση από TAXISNET Καταστατικό του νομικού προσώπου
10	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	<ul style="list-style-type: none"> Έντυπα παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης" & " 03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία " (περιγραφή αντίστοιχων πεδίων) Τυχόν πιστοποιητικά προμηθευτών και έντυπα τεχνικών προδιαγραφών του προβλεπόμενου εξοπλισμού ή των υλικών κατασκευής Βεβαιώσεις επίσημων ή συλλογικών φορέων (Πανεπιστήμια, Επιμελητήρια κλπ)
11	Αξιολόγηση Συνεργατικού Σχηματισμού	Καταστατικό του φορέα ή το ιδιωτικό συμφωνητικό σύμπραξης /συνεργασίας, όπου προκύπτει ο αριθμός των μελών του Συνεργατικού σχηματισμού.
12	Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει	Σχετικό Βιογραφικό σημείωμα, καθώς και αποδεικτικά τεκμηρίωσης της σχετικής εμπειρίας του υπευθύνου, όπως ορίζονται στο Κριτήριο Επιλογής με α/α 18 «Επαγγελματική Εμπειρία»

	τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)	
13	Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου	<ul style="list-style-type: none"> • Η σχετική συμπλήρωση της Αίτησης Στήριξης • Το Καταστατικό του φορέα ή ιδιωτικό συμφωνητικό σύμπραξης /συνεργασίας • Τα Βιογραφικά σημειώματα • Σχετικά αποδεικτικά συμμετοχής σε παλιότερα σχήματα συνεργασίας
14	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την εξοικονόμηση ενέργειας.	<ul style="list-style-type: none"> • Έντυπα παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης" & " 03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία " (περιγραφή αντίστοιχων πεδίων) • Οι τεχνικές προδιαγραφές των προτεινόμενων δαπανών (σύμφωνα με τα αντίστοιχα προτιμολόγια/ προσφορές)
15	Εγκατάσταση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (π.χ. ISO14000, EMAS)	<ul style="list-style-type: none"> • Έντυπα παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης" & " 03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία " (περιγραφή αντίστοιχων πεδίων) • Οι τεχνικές προδιαγραφές των προτεινόμενων δαπανών (σύμφωνα με τα αντίστοιχα προτιμολόγια/ προσφορές) <p>Για υφιστάμενες επιχειρήσεις με εφαρμογή συστήματος το αντίστοιχο πιστοποιητικό</p>
16	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	<ul style="list-style-type: none"> • Έντυπα παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης" & " 03α_ Αίτηση Στήριξης-Συμπληρωματικά στοιχεία " (περιγραφή αντίστοιχων πεδίων) • Οι τεχνικές προδιαγραφές των προτεινόμενων δαπανών (σύμφωνα με τα αντίστοιχα προτιμολόγια/ προσφορές)
17	Πρωώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	<ul style="list-style-type: none"> • Αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου. Σε περίπτωση εταιρειών που τα μέλη τους είναι κάτω των 35 ετών αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου για όλους τους εταίρους/μετόχους • Σε περίπτωση νομικού προσώπου, πρακτικό αρμοδίου οργάνου ή καταστατικό, όπου αναφέρεται το πρόσωπο/-α που ασκεί τη διαχείριση της εταιρείας • Σε περίπτωση νομικού προσώπου βεβαίωση νόμιμου εκπροσώπου ή άλλο στοιχείο για τη μετοχική σύνθεση της εταιρείας (εταίροι / μέτοχοι και ποσοστά)
18	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	<ul style="list-style-type: none"> • Βεβαίωση Έναρξης Επαγγέλματος της ΑΑΔΕ, στην οποία θα αναγράφονται και οι σχετικοί ΚΑΔ ή/και • Βεβαίωση επαγγελματικής εμπειρίας του εργοδότη, όπου θα αναγράφεται η περίοδος και το αντικείμενο απασχόλησης ή • Οποιοδήποτε άλλο έγγραφο αποδεικνύει τη διάρκεια απασχόλησης και την εμπειρία του ατόμου (πχ ένσημα ΙΚΑ)
19	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	<ul style="list-style-type: none"> • Αντίγραφο τίτλου σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ σχετικών με τη φύση της πρότασης • Αντίγραφο πτυχίου ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή • Βεβαίωση επαγγελματικής κατάρτισης τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης

20	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	<p>Εξετάζεται η περιγραφή των αντίστοιχων πεδίων της Αίτησης Στήριξης . Η απόδειξη της Ιδιωτικής Συμμετοχής τεκμηριώνεται είτε με Υπεύθυνη Δήλωση του δικαιούχου, είτε με σχετικό τραπεζικό έγγραφο, είτε με την απόδειξη κατοχής άλλου άμεσα ρευστοποιήσιμου τίτλου όπως μετοχές και ομόλογα. (Επισημαίνεται ότι επειδή η κάλυψη της Ιδιωτικής συμμετοχής αποτελεί βαθμολογούμενο κριτήριο, η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης βαθμολογείται με μηδέν (0).</p> <p>Προσκομίζονται κατά περίπτωση:</p> <p>Για τις ατομικές επιχειρήσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπεύθυνη Δήλωση δικαιούχου για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής (η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης βαθμολογείται με μηδέν (0) ή • Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για τους διαθέσιμους ίδιους πόρους του υποψήφιου δικαιούχου με δέσμευση (υπεύθυνη δήλωση) του δικαιούχου ότι το ποσό θα διατεθεί για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή / και • Βεβαιώσεις κατοχής κινητών αξιών (ομολόγων, μετοχών εισηγμένων εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων) στις οποίες αποτιμάται η τρέχουσα αξία τους της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου μήνα πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης ή / και • Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για την πρόθεση δανειοδότησης για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής. <p>Για νομικά πρόσωπα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπεύθυνη Δήλωση δικαιούχου για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής (η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης βαθμολογείται με μηδέν (0) ή • Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για τους διαθέσιμους ίδιους πόρους του νομικού προσώπου με βεβαίωση του νόμιμου εκπροσώπου, ότι το ποσό προέρχεται από τους εταίρους / μετόχους και προορίζεται για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή / και • Βεβαιώσεις τραπεζικών λογαριασμών των εταίρων / μετόχων με παράλληλη δέσμευσή τους (υπεύθυνη δήλωση) ότι τα ποσά θα διατεθούν για την αύξηση μετοχικού / εταιρικού κεφαλαίου για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή / και • Βεβαιώσεις κατοχής κινητών αξιών (ομολόγων, μετοχών εισηγμένων εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων) στις οποίες αποτιμάται η τρέχουσα αξία τους της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου μήνα πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης ή / και • Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για την πρόθεση δανειοδότησης για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής. <p>Υπό ίδρυση νομικά πρόσωπα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τραπεζικοί λογαριασμοί των εταίρων / μετόχων, με παράλληλη δέσμευσή τους (υπεύθυνη δήλωση) ότι τα ποσά θα διατεθούν στο κεφάλαιο της εταιρείας για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή / και • Βεβαιώσεις κατοχής κινητών αξιών (ομολόγων, μετοχών εισηγμένων εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων) στις οποίες αποτιμάται η τρέχουσα αξία τους της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου μήνα πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης ή / και • Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για την πρόθεση δανειοδότησης για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής.
21	Ο δικαιούχος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή εταιρικό σχήμα αγροτών	<ul style="list-style-type: none"> • Βεβαίωση εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ). • Ε1 και Ε3 τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης
22	Πρώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.ά.).	Το καταστατικό του φορέα.
23	Πρώθηση	Έντυπα παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης" & " 03α_ Αίτηση Στήριξης-

	Επιχειρηματικότητα σε ΑΜΕΑ	Συμπληρωματικά στοιχεία " (περιγραφή αντίστοιχων πεδίων) Προσκόμιση βεβαίωσης αρμόδιου φορέα (π.χ. ΚΕ.Π.Α.) που πιστοποιεί την ιδιότητα ΑμεΑ. Στην περίπτωση νομικού προσώπου (υφιστάμενου και υπό ίδρυση) προσκομίζεται το καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού του εταιρικού σχήματος.
24	Επεξεργασία πρώτων υλών Παραγόμενων με μεθόδους βάση προτύπων.	Αποδεικτικά έγγραφα για τον χαρακτηρισμό των πρώτων υλών Βεβαίωση Αρμόδιου Διοικητικού Φορέα, Φορέα Πιστοποίησης. Συμβάσεις/συμφωνητικά μεταξύ παραγωγών και εν δυνάμει δικαιούχων .
25	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου (Βιολογικά κλπ)	Αποδεικτικά έγγραφα για τον χαρακτηρισμό των προϊόντων Βεβαίωση Αρμόδιου Διοικητικού Φορέα, Φορέα Πιστοποίησης. Συμβάσεις/συμφωνητικά μεταξύ παραγωγών και εν δυνάμει δικαιούχων .
26	Εξασφάλιση πρώτων υλών	<ul style="list-style-type: none"> • Ιδιωτικά Συμφωνητικά μίσθωσης ή/και • Δήλωση ΟΣΔΕ και Ε3 τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης
27	Συμμετοχή σε υφιστάμενα και τοπικά δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Έντυπα παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης" & " 03α_ Αίτηση Στήριξης- Συμπληρωματικά στοιχεία " (περιγραφή αντίστοιχων πεδίων) • Έγγραφο του δικτύου από το οποίο να προκύπτει ότι συμμετέχει η επιχείρηση ή ότι προτίθεται να κάνει αποδεκτή τη συμμετοχή της επιχείρησης.
28	Αναγκαιότητα της πράξης	Έντυπο παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης" Βεβαίωση αρμόδιας αρχής/φορέα (π.χ. Επιμελητήριο, Εμπορικός σύλλογος, Δημόσια / Δημοτική αρχή, κ.α.).
29	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Έντυπο παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης"
30	Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής	<ul style="list-style-type: none"> • Αναλυτικός προϋπολογισμός έργου • Σχετικές προσφορές - προτιμολόγια
31	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Για την τεκμηρίωση του Διατηρητέου ή παραδοσιακού κτηρίου απαιτείται η καρτέλα χαρακτηρισμού από την αρμόδια Υπηρεσία. Για την τεκμηρίωση του παραδοσιακού οικισμού ή παραδοσιακού τμήματος πόλης απαιτείται το ΦΕΚ χαρακτηρισμού του οικισμού/πόλης.
32	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Έντυπα παραρτήματος "02_Αίτηση Στήριξης" & " 03α_ Αίτηση Στήριξης- Συμπληρωματικά στοιχεία " (περιγραφή αντίστοιχων πεδίων) • Αναλυτικός προϋπολογισμός • Αντίγραφο πιστοποιητικών για την εφαρμογή συστημάτων / σημάτων ποιότητας

6. ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ

Γενικά:

1. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά μπορούν να είναι **πρωτότυπα, ακριβή αντίγραφα ή νομίμως επικυρωμένα**. Σε περίπτωση υποβολής **φωτοαντιγράφων** θα πρέπει επιπλέον να υποβάλλεται **υπεύθυνη δήλωση** στην οποία να αναφέρεται ότι **"τα φωτοαντίγραφα που προσκομίζονται στο φάκελο υποψηφιότητας είναι πιστά αντίγραφα των πρωτοτύπων"**.
2. Οι απαιτούμενες Υπεύθυνες Δηλώσεις είναι της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α' 75), όπως εκάστοτε ισχύει. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος είναι νομικό πρόσωπο, τις σχετικές Υπεύθυνες Δηλώσεις που αφορούν το ίδιο το νομικό πρόσωπο υπογράφει ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού.
3. Δικαιολογητικά αλλοδαπών υποψηφίων, εφόσον εκδίδονται από αλλοδαπή αρχή πρέπει να είναι επίσημα μεταφρασμένα στα ελληνικά. Σε διαφορετική περίπτωση δεν λαμβάνονται υπόψη. Εάν σε κάποια χώρα βεβαιώνεται από οποιαδήποτε αρχή της ότι δεν εκδίδεται κάποιο/κάποια από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ή δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται ανωτέρω, αντικαθίστανται από ένορκη βεβαίωση του υποψηφίου ή, αν ούτε αυτή προβλέπεται, από Υπεύθυνη Δήλωσή του ενώπιον δικαστικής ή άλλης αρχής της χώρας εγκατάστασής του, στην οποία θα δηλώνεται ότι στη συγκεκριμένη χώρα δεν εκδίδονται τα συγκεκριμένα δικαιολογητικά και ότι ο υποψήφιος πληρεί τα κατά τα ανωτέρω απαιτούμενα.

Κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι τα κείμενα της πρόσκλησης και των συνοδευτικών εντύπων της αποτελούν προσαρμογή σε υποδείγματα. Η ΕΤΑΛ Α.Ε. έχει την ευθύνη για τη συνεχή και συστηματική ενημέρωση των επενδυτών για αλλαγές στις διαδικασίες και τυχόν τροποποιήσεις. Για κάθε γενικότερα αλλαγή ή για θέμα που δεν περιλαμβάνεται στη πρόσκληση και το συνοδευτικό της υλικό που είναι ανοικτά διαθέσιμο σε κάθε ενδιαφερόμενο, λαμβάνεται υπόψη το κανονιστικό πλαίσιο του Προγράμματος και η ΕΤΑΛ Α.Ε. προβαίνει σε σχετική ανακοίνωση.

Το παρόν ενημερωτικό υλικό και τα παραρτήματά του προετοιμάστηκαν (βάση υποδειγμάτων της ΕΥΕ-ΠΑΑ) αποκλειστικά από στελέχη της ΕΤΑΛ Α.Ε. με σκοπό την όσο το δυνατόν πλήρη, διαφανή και αποτελεσματική υποστήριξη και πληροφόρηση των κατοίκων-αποδεκτών της περιοχής παρέμβασης.

Η Εταιρεία και τα στελέχη της κατέβαλαν σοβαρή προσπάθεια να αποφευχθούν τυχόν σφάλματα, είτε στην ορθογραφία, σύνταξη, νόημα, ή διαδικασία τυπογραφείου, εάν τυχόν υπάρχουν σημεία στα οποία εντοπιστεί σφάλμα, ή ασάφεια, παρακαλούμε επικοινωνήστε με την Εταιρεία ούτως ώστε να προβεί στις κατάλληλες διορθώσεις ή διευκρινήσεις.